

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A győztes köztársaság.

Budapest, április 28.

(L.) Ötszázkilencvenegy mandátum sorsa felett határozott a francia nép tegnap s fog határozni a jövő vasárnapon. Élénkebb voksolásra nem emlékeznek a legöregebb kortések sem, a *run* óriási vala: nem kevesebb, mint 2450 jelölt kínálgatta politikai meggyőződését és válogatott frázisait az istenadta népek. Olyik kerületben hét, nyolc, sőt tíz szónok ostromolta hallgatói fülét s nyújtotta kezét a képviselői mandátumért. Volt tehát mód és alkalom a válogatásra. De ha végrelegesen vehetjük az eddig érkezett jelentéseket s a komolyabb jóslásokat, úgy éppen azok a pártok kínálgatták magukat siker nélkül, amelyek a legnagyobb garral hirdették a mostani kormány bukását.

Mindenféle fajsúly és színű nacionalisták, klerikálisok, antisemiták, rojalisták álltak össze, hogy megbuktassák a köztársaságiakat. Politizáló abbék és márkinők, skarta tett tengernagyok, világtól elmaradt bourgeoisok fújták meg a maradi riadót, azok az alakok, amelyeket a polgár- király idejéből való metszeteken egy whist-pártiban vagy vasárnap délutáni tereferében láttunk ábrázolva. Ez az armádia most készülődtött a végső tusára: összeszedte minden erejét, koncentrált minden hatást, leidézte a menyország — és felidézte a pokol hatalmait, prédikált, ráolvasott, riasztott, fenyegetett, ígért teli torokkal. Azt hirdette, hogy betelt a republikánusok sáfarkodásának mérele s annak a kormánynak, amely a szerzetesrendeket megrendszabályozta, mennie kell. Minő kitünő jelszó volt e választási harcban a kongregáció-törvény! A klerikális tábor meg volt győződve arról, hogy ha ezzel a jelszóval járja be a francia városokat és falvakat, úgy bizonyára utilaput kötnék minden republikánus jelölt talpára.

Ilyen zenebonával indult meg a választási harc. A szabadság és köztársaság barátai

maguk is aggódtak egy kevéssé: hátha megteveszti ennek a keresztshadjáratnak dervistáncra a jó vidéki atyfiakat, hátha ragadós lesz ez a nyavalya, mint a középkorban a flagellánsoké s a sok hű-hó talán beleszedíti a politikailag gyakorlatlan embereket e skarta tett tábornokok, honmentő márkinők és abbék karjaiba. Mert a köztársaság pártja sem menyországot, sem bünbocsánatot, sem királyt, sem császárt nem ígérhetett, csak szorgalmas nemzeti munkát és Franciaország lassu, de biztos megerősödését. Gyönyörű ígéretek, de szürkéek. Vajjon mit szólna hozzá a klerikális maskarajárástól meghódított vidék?

Ezuttal csalódtak a köztársaság hívei. Mindjárt az első választási napon annak rendje és módja szerint megbukott monsieur Drumont, az antisemiták kiváló tüdejű vezére. Ez Afrikában történt, de egyidejűleg az európai Franciaországban hasonló katasztrófa érte a tiszteletreméltó Jacques Piout, az előkelő és mézes szavú klerikális vezért, akit — horrendum dictu — egy közönséges szocialista emelt ki a nyeregből. Erről a szomorú esetről még nagyon sokat fognak beszélni bizonyos ájtatos szalonokban, halk whistezés közben. S egyáltalán csalódtást hozott a jezsuitákra a jó francia vidék: biz' ott egy nacionalistával sem választottak meg többet, mint amennyi eddig is benn ült a parlamentben.

Csak Páris kivétel. Ebben is, mint mindenben. Nem sok ideje, hogy az egész községtanács nacionalista lett. Most meg nagyobbára nacionalista képviselőket küld a kamarába. Ott könnyebben dolgoztak a kiérdemült tábornokok és az illedelmes abbék. Párisban huszonegy óra alatt egyetemes hangulatot lehet kelteni, akár egy nagy eszmének, akár a cri-crinek. Ott szaporra váltakozásban szomjazzák a *haute nouveauté*-t. Volt idő, amikor ebben a Párisban a közhangulat megürültnek jelentette ki az Uristen trónusát, de ugyanaz a közhangulat egy pár óra múlva reaktíválta a Teremtőt. Párisban nem az em-

berek belátásos esze választott, hanem az idegeik. A párisi választás nem egyéb politikai reflexmozgásnál.

Mi más képet ad a francia vidék! Az a vidék, amelynek egyetlen atyafiáról karrikaturát rajzol a párisi élclappa Baric s amelynek szerény dolgosságát és takarékoságát a párisi flaneurök csipkedő novellákban gunyolnak ki. Ez a nagy francia vidék képviseli most a választásoknál az előrelátó, becsületes, megmondott elemet. Az a vidék mutatta ki politikai nagy fajsúlyát, amelyre leginkább számítottak az exotikus egyenruhákban korteskedő élemedett tábornokok, abbék, márkinők. A francia paraszt és kisvárosi polgár egészséges ösztönével megszimatolta a nagy csinnadratta mögött rejlő humbugot s egyszerűen megtagadta tőle érdeklődését. Így történt, hogy a *Waldeck-Rousseau* kormány nemcsak hogy nem pusztult ki a francia históriából, hanem ime megerősödve kerül ki a választási küzdelemből.

Hogy mennyire javára válik ez Franciaországnak, arra *Waldeck-Rousseau* aránylag hosszú kormányzata a legjobb bizonyíték. Súlyos és zavaros viszonyok közt kezdődött az, a Dreyfus-ügy fölkaparta az egész országot s tág teret nyitott a politikai sarlatánoknak. Ingadozott az önbizalom otthon, a presztizs a külföldön. Már-már látták Páris kapui előtt a hódító új királyt, aki egy emberöltővel visszaveti a multba Franciaországot. Ezt az állapotot alaposan megváltoztatta *Waldeck-Rousseau*. Lecsönnesítette a nagy háborgást s a felszabadult erőt a nemzeti munka intenzív teljesítésére terelte. És megisztította a közéletet a temérdek elődsítől. Komoly, erős, szilárd országot csinált a már-már elzúlló, széjjelforgácsolódó országból. Politikai szédelgés és politikai kalandosság helyébe politikai munkát állított.

Ez minket, külföldi szemlélőket, azért tölt el megnyugvással, mert a republika győzelmében biztosítékát látjuk annak, hogy

TÁRCA.

ÚJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Írta: JÓKAI MÓR.

Erre már csak nevetni kellett.

— Itt van a zsebemben két ajánlólevél az intéző hivatalos urakhoz a rendőrfőnöktől. Ez a bevezetés.

— No hát, üssön meg a menykő! Fogj meg a szarvammal fogva és vezess.

Negrotin az ajtóhoz ment, majd betörte az orrát a hallgatózó írónak. A kocsiját rendelte elő.

— Aztán estére hívja meg a tekintetes ur és tekintetes asszony nevében barátságos vacsorára a rendőrfőnök urat, — mondá Negrotin fennhangon, hogy az odabennlevők jól hallhatták.

Rubiánkának majd az álla esett le bámulatában. Szaladt a principálishoz, elmondani neki a nagy fordulatot.

— Ennek az embernek spiritusza van!

Hruszkay ur megemelte a báránypör-sipkáját.

— Ez a veliki pán! Aztán oldalba ütötte könyökkel az írnot. — No majd ma este danold el a dárum madárumot! Most pedig szaladj, fogass be, aztán mondd meg a szakácsnénak, hogy vacsorára békacomb legyen spináttal és csehtalkedli szilvalekvárral. Aztat szereti a vendég uraság.

Tihamér és Negrotin, amint be lett fogva, kocsikázott a közelfekvő városba.

Negrotin sietett a rendőrfőnöktől kapott ajánlóleveleket a címzett főuraknak kézbesíteni.

Nem volt azokban egyéb ennél a szónál:

„Ez a rózsabogár!”

Mi az a rózsabogár? (*Cetonia aenea*). Minden kertészember ismeri. Gyönyörű aranyzöld rovar, szárnyfelele acélszománcu. A rózsák imádoja, pusztítója. Hanem a természetihistóriáját csak a beavatottak ismerik: hogyan támad, hogyan fejlődik. A rózsabogár petéit hangyabolyokba, szeméthalmokba rakja le, ahol a kikelt lárvák egész télen át kész táplálékot találnak az összehordott törmelékben. Ellenben ugyanezen simabőrű, kővér lárvák valami édes mézgát izzadnak ki, ami megint a hangyák lárváinak szolgál táplálékul. Ezért a hangyák nagyon megbecsülik a közéjük tévedt rózsabogárlárvát.

Ebből okos ember, aki természet tudományt tanult, mindent megért. A levél írja pedig semmit sem kockáztatott; mert hiszen valakit rózsabogárnak nevezni, csak nem korrupció.

Ne firtassuk a dolgot. A szükség a törvény fölött áll.

Estére visszakerültek az urak a városból. Átettek az ujoncozás vizsgálaton. Megkapták az orvosi bizonyítványt. Mind a kettő „untauglich.” Negrotinnak gyógyithatlan asztmája van, Lippay Tihamér pedig szívizvertágulásban szenved, epileptikus rohamokkal.

Mindenre jó a Tózsó világnyelve.

Nagy volt az öröm odahaza a szerencsés megszabadulás fölött. Az örömpohárba ugyan egy kis ürömcsepp is vegyült. Az asszonyságok gyöngéldetek. Natália köhécselt, meghűtötte magát az uton, Lyubissának pedig migrénje támadt, be volt kötve a feje. Negrotin sietett rajtuk segíteni, ő egy egész házipatikát hozott magával: Natáliának szolgált codeinpasztillákkal, Lyubissának pedig migrénkupoceksával, amivel sajátkezüleg dörzsölte be a háziasszony homlokát, halántékait. Estére mind a két hölgy egészséges volt. A vacsoránál Schwalbe ur igen szívesen látott vendég volt. Ugyanazon a helyen ült, ahol tegnap Csunkó Dani. A két *vitézelt* ur pedig asztal fölött kötekedve vagdalta egymás fejéhez: „te hektikás!” (Negrotin), „te nyavalyatorós!” (Tihamér). Schwalbe ur le-sütötte a fejét és kuncogott.

Ezuttal nem danoltak a vacsoránál, sőt még toasztokat sem eregettek. Azonban a rendőrbiztos

Franciaország könnyelmű kalandokba egyhamar nem lesz belesodorható. Amíg a köztársaság pártja bírja a kamarában a többséget, addig üdvös és csöndes munkát végez Franciaország. Addig nem kell veszedelmes nemzetközi bonyodalmaktól tartanunk, addig béke lesz Európában.

Mi főképp e nagy békegaranciának örüvünk. S ily értelemben fontos, sőt világhírhataló eseménynek mondhatjuk a tegnapi választásokat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, április 28.

Ülése volt a törvényhozás mindkét Háznak.

A főrendiház minden vita nélkül elintézte az indemnity-javaslatot és megválasztotta a delegáció tagjait. Egyéb dolga nem is akadt.

A képviselőház is gyors tempóban végzett ma az igazságügyi költségvetés hátralevő részleteinek megvitatásával. Még volt néhány felszólalás, melyre Pócs Sándor igazságügyminiszter nyomában felvilágosítással szolgált — aztán eljénzés jelezte, hogy végre az igazságügyi vita is befejeződött. Most már csak a honvédelmi és pénzügyi tárcák vannak hátra a lehetetlenül hosszú budgetvitából.

Volt azonban a mai ülés napirendjén még egy tárgy, mely rövid ideig bár, de élénken foglalkoztatta a törvényhozást. Ez a tárgy: a Mexikóval kötött kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló javaslat volt, melyet Neumann Ármán előadó ajánlott elfogadásra, még pedig teljesen tájékoztató, meggyőző beszéddel, noha igazán csak az utolsó pillanatban kellett a távollevő Heltai Ferenc helyett beugrania. Ennek a javaslathoz előzményei igen érdekesek. Mexikóval ugyanis a szerencsétlen Miksa császár tragédiája óta minden diplomáciai összeköttetést megszakítottunk. Az osztrák és magyar érdekeket azóta a német diplomácia látta el. Tavaly aztán az történt, hogy Porphyrio Diaz, a mexikói köztársaság elnöke, emléket állított Miksa császárnak s az egész hivatalos Mexikó megadta a tiszteletet a boldogultan császár emlékének. Ezt a lojalis vezeklést nyomon követte az a kívánság, hogy Ausztria-Magyarország és Mexikó között a megszakított diplomáciai összeköttetés helyreállítsák, ami meg is történt. De most már az a különös helyzet állott be, hogy volt Mexikóban diplomáciai képviselőnk, de hiányzott a kereskedelmi képviselőnk s ez a fontos érdek tovább is a német konzulátus kezében maradt. Ezen a helyzeten segített a gyorsan nyélbővített kereskedelmi szer-

ződés, melynek becikkelyezéséről ma kellett határoznia a t. Háznak.

Nyilvánvaló, hogy itt kivételes helyzetről és kivételes intézkedésről van szó. Mégis Rakovszky István nagy alkotmányjogi apparátussal azt akarta a kivételes javaslatba belecsúszni, hogy az kilyukasztása a Széll-féle forraulának és megdöntése a törvénynek, mely kimondja egyrészt, hogy az autonóm vámtarifa elkészültéig új kereskedelmi szerződés nem köthető, másrészt, hogy az összes kereskedelmi szerződéseknek 1907-re le kell járniuk. Viszont Visontai Soma abból a szempontból támadta a javaslatot, hogy miután mi most már a törvény értelmében az önálló vámterület jogi állapotába léptünk, a közös külügyminiszternek ezt a szerződést Ausztria és Magyarország nevében külön-külön kellett volna megkötnie. Széll Kálmán miniszterelnök ezeket a mondva csinált gravámeneket az ország színe előtt szedte szét és az ő világos, egyenes beszéde nyomán éreznie kell a nemzetnek, hogy azok a gyanúsítások, melyek kivált a Rakovszky támadásába voltak beágyazva, igazán méltatlanok azzal az államférfiúval szemben, akinek alkotmányjogi skrupulozitása szinte közmondásos. A miniszterelnök joggal elmondhatja, hogy amidőn annak idején a veszélyeztetett alkotmány megmentése érdekében a maga formuláját az ország elé terjesztette, éppen ezekben a kérdésekben teljes világosságot teremtett. S ha célja az volt, hogy homály e kérdésekhez ne férközhessék, akkor talán még sem illik róla feltenni, hogy éppen ő akarja elhomályosítani. De nincs is szó ilyesmiről. Mert a mexikói kereskedelmi szerződés kivételes valami, kivételnek mondja maga a javaslat s ez igazán olyan kivétel, mely megerősíti a szabályt. A törvény azt intendálta, hogy a nagy kereskedelmi szerződések lejárata közös dátumba csomosíttassék s hogy ilyen új szerződés a magunk cselekvési szabadsága érdekében az autonóm vámtarifa elkészültéig ne köthessék. De a mexikói szerződés nem is esik ebbe a kategóriába, mert az nem tarifa-szerződés, hanem csak a legfőbb kedvezményes alapon áll és azonfelül nem 1907-re, de félszázadig bár mikor felmondható. Nem lehet tehát a Széll-formula átlukasztásáról s a törvény megsértéséről beszélni. Különbön is ez a javaslat nem volt titok s nem meglepetésként került a t. Ház elé. Régóta ismerhette mindenki. Precedens pedig nem akar lenni, csak egy kivétel s az is csak akkor lesz, ha törvényhozás elfogadja. Ami pedig Visontai Soma gravámenét illeti, az sem állhat meg. Mert igaz ugyan, hogy törvény szerint az önálló vámterület jogi állapotába léptünk, de ma még a közös vámterület tényleges állapotában vagyunk s ennél fogva a mexikói

szerződést a külügyminiszternek nem kellett a két állam nevében külön-külön megkötnie. Ha tényleg is rátértünk az önálló vámterületre, akkor igenis az lesz kötelessége a külügyminiszternek, hogy Ausztria és Magyarország nevében külön-külön kösse meg a szerződéseket, de addig Visontaival szemben a törvénynek van igaza, mely világosan beszél. A sok gravámen tehát mondva csinált s Széll Kálmán miniszterelnök mai felszólalásában minden elfogulatlan gondolkozó előtt megnyerte ezt a csatát. Az ő álláspontja tiszta volt, amit az ellene konstruált vádról nem lehet elmondani. Ebben a kérdésben s éppen Széll Kálmán szemben a vád és a gyanúsítás hatásra sem, hitelre még éppen sággal nem számíthat...

I. A képviselőház ülése április 28-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, miniszterelnök, Pócs Sándor, Darányi Ignác, báró Fejérváry Géza.

Elnök: Bemutatja a Kuria átiratát, mely szerint báró Dániel Tibor megválasztását érvénytelennek mondta ki. A Ház felhatalmazza az elnökséget, hogy az új választás elrendelése iránt intézkedjék.

Az igazságügyi tárcá.

Simonyi-Semadán Sándor a járásbíróságok tételéről azt hangoztatta, hogy az albirákat eleinte nem mint egyes bírákat kellene alkalmazni a járásbíróságoknál, hanem mint tanácsbírókat a törvényszéknél. Kikél azon protekcios eljárás ellen, mely a bíróságoknál most divik. Majd részletesen foglalkozik a járásbíróságok bajaival, végül kijelenti, hogy a tételt nem fogadja el.

Haydn Imre Simonyival polemizál és kijelenti, hogy megbízik az igazságügyminiszter kiváló szakudásában és lelkiismeretében. A tételt elfogadja. (Helyeslés jobbfelől.)

Krasznay Ferenc a jogi oktatásról beszél, melynek hiányossága miatt nem lehet várni, hogy az jó bírókat képezzen. A jogi vizsgákra a jelöltek legnagyobb része nem tankönyvekből, hanem az úgynevezett „kérdések és feleletekből” készül.

Bákokai Viktor: Jogi szanatóriumok!

Krasznay Ferenc: Az ügyvédek képzés hiányát is felhozza, majd a bíróságok tárgyalásának hiányait fejtegeti. Példákat hoz fel, hogy bizony a törvény előtt nem veszik figyelembe az egyenlőség magasított elveit.

Az egységes öntudatos jogászai kar nevelését követeli. De a harmincötves kormányzat kassziót csinált a bírói karból, az ügyvédeké ellenben teljesen magára hagyta. Így egységes jogász nemzedék nem fejlődhet. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Darányi Ferenc a végrehajtási eljárás körül előforduló szabálytalanságokat tárgyalja. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint utasítatik a kormány, hogy a végrehajtási törvény azon részét, amely a bitorok foglalásáról intézkedik, novelláris uton szabályozza.

Neszl Pál a bírói kar rossz helyzetével foglalkozik, majd kifogásolja, hogy a bíróságokat Budapesten rossz bérházakban helyezik el. A tételt nem fogadja el.

ur mégis mondott a vacsora vége felé egy minden áldomásnál becsesebb hivatalos nyilatkozatot.

— Azok után, amiket itt tapasztaltam, indítatva érzem magamat, bizalmannak megnyilvánulásaképpen a magasan és jószülötett földesurnak kiszolgáltait a fegyverengedélyt négy vadászpuska használatára.

S azzal letett az asztalra négy hivatalos blankettát.

Ez már igazi nagylelkűség volt egy rendőrfőnöktől. Ez folyúl mult minden óhaját.

Rögtön kiküldetett Rubiánka, hogy siessen fel a kastélyba s hozzon le négy darab vadászpuskát a fegyverengedélytől.

Volt annyi esze, hogy a legértékesebbeket válogatta ki. Mikor visszakért, hozta a vállára akasztva mind a négy puskát.

Tihámér hozzáfogott a szétosztáshoz. Egyet magának tartott meg, egyet Negrotint tette boldoggá, egyt a kísérő vadászának, a negyediket pedig megajándékozta — Schwalbe urat.

A rendőrfőnök fölötté kellemesen volt meglepetve ez ajándék által s azzal fejezte be nagylelkűségét, hogy még két fegyverengedélyt adott ki a tisztartó és az irnok számára.

— Már most hát csak vadászgassanak az urak szépen, nyugodtan a nagy vadaskertben; ha elfogy a puskaporuk, csak nekem szóljanak, én szolgálhatok vele.

Tihámér egészen meg volt nyerve Schwalbe

ur részére; hisz ez egy hihetetlenül derék ember. Az aszsonyok és a tisztartó hálynyilatkozatokkal halmozták el a kitűnő férfit.

Csak Negrotin nem rebegett semmit.

(Folytatása következik.)

A pilulák.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: Csehov.

Marta Petrovna Pecsokonki tábornokné, aki már tíz év óta homeopatikus gyógyítást folytat, fogadja a betegeit. Május egyik kedde van. Egy asztalkán kis homeopatikus gyógyszerár áll előtte, a mellett számadások, orvosságos-könyv és így tovább. A falon rámban, üveg alatt egy pétervári homeopátának a levele, aki Marta Petrovna véleménye szerint igen híres, sőt nagy férfiú, — azonkívül Aristarch atya képe, akinek a tábornokné az életét köszönheti: „A káros állapotjáról való lemondás” és „az igazság ismerete.” Az előszobában ülnek és várakoznak a betegek, nagyobb-részt parasztok. Kettő-három kivételével mindannyija mezitláb, mivel a tábornokné meghagyta, hogy a rossz szagu csizmákat az udvarban kell hagyni.

Marta Petrovna már tíz beteget fogadott s most behívja a tizenegyediket:

— Gavril Grusdj!

Az ajtó megnyílik, de Gavril Grusdj helyett Szamuchrisin jön be a szobába. Elszegényedett földbirtokos a szomszédaságból, borus szemű kicsi öreg, hona alatt a sapkájával. A botját egy sarokba

teszi, a tábornoknéhoz megy és némán letérdel előtte.

— Mit csinál? Mit csinál Kusma Kusmics? — rémülődik a tábornokné s tüzipirba borul az arca — az istenért!

— Isten engem!... itt az én helyem! — mondja Szamuchrisin fejét a tábornokné kezébe szorítva — Láthatja az egész világ!... On a mi védőangyalunk, az emberi nem jeltővéje. Jótékony tündér, ön megmentette az életemet, megmutatta nekem az igazság útját, megvilágította tévelygő elmémet! Kívánjon tőlem, amit akar... akár a tűzbe is elmegyek! Csudálatos gyógyító! Özvegyek és árvak anyja! Egészséges lettem! Megint feltámadtam, varázslón!

— Ennek... ennek nagyon örülök — morgogta a tábornokné egészen kipirulva a gyönyörűségtől. — Ezt hallani kellemes nekem... Üljön le, kérem... Hiszen a mult kedden még olyan súlyos beteg volt!

— De még milyen beteg! Borzasztó még csak rá is gondolni! — mondja Szamuchrisin, miközben leül. — Minden izomban és combomban reuma! Nyolc esztendeje kinlódtam már így, nem volt nyugalom... Se éjjelem, se napalom, én jöltővő uróm! Sok orvossal gyógyítottam magamat, elutaztam a professzorhoz is Kazánba, bevettém mindenféle kotyvalékok, ittam ásványvizet és isten tudja mit! Minden vagyonom doktorra meg patikára ment el, anyuskám! De a doktorok csak kármura voltak. Ők hajtották csak igazán bele testembe a nyavalyát. Igen, belehajtották, de ki nem hajtották, ennyire már nem terjed az ő művészetük... A pénz szivesen elveszik a rablók, de hogy használnak-e az emberiségnek, abban ugyan egyetlen hajszáluk sem fe-

Okolicsányi László a bírák rossz helyzete ellen tesz kifogást, továbbá az ellen is, hogy a vidéken nagyon nehezen lehet hozzájárulni a járásbíróskodáshoz. Nem fogadja el a tételt.

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Válaszol az eddigi megjegyzésekre. Első sorban Simonyi-Samadornak arra a fejtegetésére reflektál, hogy az újonnan kinevezett albiráknak még nincsen az itélkezés terén jártasságuk s így hiba, hogy mindjárt önálló ítéletbozatra vannak hivatva. O maga is jónak látja, hogy albirák a törvényesszékni kezdjék meg működésüket, de nem tartja azt minden esetben szükségesnek. Egy törvényeszkri elnök ellen emelt panaszokkal is foglalkozik és azt tartja, hogy a bírák nincsenek olyannyira kiszolgáltatva az elnök önkényének, hogy a peresetekben használt szegénységi bizonyítványoknak tüzetesebbékké és részletesebbékké tételéről gondoskodni. A természetben lakások és a lakbérek közötti eltérésekről egyelőre nincs statisztikai kimutatása.

A Kuria bíráskodása dolgában fölhangoztott panaszok nem indokoltak, mert minden új törvény alkalmazásánál merülnek föl kezdetben nehézségek, de érdemben a Kuria ítéletei nem adnak panaszokra okot. Újabb járásbíróskodás jóállású dolgában a miniszterelnök s okot dönteni; azt hiszi, hogy az új polgári perrendtartással életbe lépő „kiszállósági” intézmény az újabb kis járásbíróskodás jóállású föltételeit teszi. Krasznay Ferencnek az első bíráskodás mikéntjéről elhangzott kritikáját nem tartja alaptalannak, de el kell mindenképp ismernie, hogy az alsóbbiúkur bíráskodás terén is nagyok a haladás észlelhető és éppen ezért bízik abban, hogy a mai bírói szervezettel az új polgári perrendtartást sikeresen lehet életbe léptetni, annál is inkább, mert az észlelhető bajoknak éppen egy egységes polgári perrendtartásnak a hiánya volt a főoka. A kezelési kérdésekben az iktatási rendszerrel szemben a lajstrom-rendszer előnyeit sorolja föl.

Az igazságszolgáltatás lassúsága miatt elhangzott panaszok arra kényszerítik, hogy az új perrendtartásban a gyakori halasztások és késői elintézők ne legyenek lehetségesek.

Darányi Ferenc határozati javaslatának intencióit ő is osztja és kijelenti, hogy sietlenül fogja a végrehajtási törvény megalkotását. Főltételesek is tartja most ezt a határozati javaslatot és annak mellőzését kéri. Okolicsányi kifogására válaszolva, kijelenti, hogy a budapesti járásbíróskodás központosságát ő sürgős szükségnek ismeri és intézkedni fog annak keresztülvétele iránt. A budapesti kir. tábla restanciáit úgy véli csökkenthetni, hogy a legkiválóbb bírákat nevezi ide ki. A csodátmegdondónoksgok kiostása ellen emelt kifogásokkal szemben védeimébe veszi a megámadott törvényeszkri elnököt, mint akiről igazságtalanságot nem tételés tel. A telek-könyvvezetők és segédteleknyvvezetők sorsán is fog javítani. Okolicsányinak a pontos jelentkezés és makacsasági idő ellen emelt kifogásai értelmében, már gondoskodott arról, hogy az új rendtartás ezen gesítsen.

Wessl Pál félrefértett szavait magyarázza.

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Megjegyzi még, hogy nem az elnök nevezi ki a tömeggondnokokat, hanem a bíróság.

Wessl Pál: Tudom!

A tételt elfogadja a Ház.

Darányi Ferenc visszavonja a határozati javaslatát.

Elnök az ülést öt percre állüggeszti.

Szinet után.

Az igazságügyi tárca hátralevő tétéleit vita nélkül elfogadják. (Eljenzés. Felkiáltások: Eljen a miniszter!)

Ezután a Ház elfogadja a miniszterelnök indítványát a kvóta-bizottság megválasztása tárgyában.

(A Mexikóval kötött szerződés.)

Neumann Armin előadó: Kifejti, hogy a Mexikóval való diplomáciai összeköttetés a múlt évben újból létevetett és ez alkalomból szükségessé vált a kereskedelmi, hajózási és konzuli viszonyoknak újból való szabályozása. Szükséges volt egyrészt a Mexikóban letelepedett magyar honosok jogbiztonsága érdekében, másrészt azért, mert a két ország közötti gazdasági érintkezés az utolsó években lejtődést mutatott. A jelen javaslat nem kíván végleges szerződést létesíteni, csak feladataimazást kér arra, hogy a megóvándó érdekek ideiglenesen, még pedig a legnagyobb kedvezmény keretén belül szabályoztassanak és pedig úgy, hogy az erre vonatkozó ideiglenes szerződés és a megállapodások hatálya ne terjedjen túl azon az időpontra, midőn a többi államokkal fennálló nagy kereskedelmi szerződések is lejárnak, eltölgadásra ajánlja a javaslatot.

Rakovszky István közjogi kifogást emel a javaslat ellen, mely az 1899: XXX. törvények 4. szakaszba ütökzi. E szakasz értelmében ugyanis a külfölddel szerződéseket kötni, de meg tárgyalásokat kezdeni sem szabad, mielőtt a monarchia két állama új autonóm-tarifaiba meg nem állapodik. Eppen ezért a javaslatot nem fogadja el s kéri a miniszterelnököt, hogy veszedelmes precedenst ne alkosszon.

Szóll Kálmán miniszterelnök: **Rakovszky** mielőtt a kérdésnek merítamát fejtegette volna, azt mondta, hogy előrejtve tárgyjauk a törvényjavaslatot, hogy két budget közé szorítva, mintegy per sundam-akarjuk keresztülvinni. Egy javaslatról, amely hónapok óta fekszik a Ház asztalán, mely az illelétes két bizottság által hónapokkal ezelőtt tárgyalatott, nem lehet azt mondani, hogy előrejtve tárgyalatott. Egy-szerűen bekövetkezett egy bizonyos idő, amikor opportunítási célokból helyes és szükséges a törvény megalkotása. Senki sem láthatja előre, hogy bár az illelétes tartamát három óráig meghosszabbítottuk, még április végén is budgetet fogjuk tárgyalni. Egyszerűen abból áll a dolog, hogy miután Mexikóval már mult év óta érintkezünk a kérdés iránt, kívánatos, hogy ez a nemzetközi dolog már udvariaság szempontjából is egyszer végre intézessék el. (Helyeslet a jobb-és baloldalon.) Ami az elintézés módját illeti, erre nézve a kereskedelem-ügyi miniszter annak idején nyilatkozott. Állásomból kiüölölgök, én minden ressztort hivatva vagyok szükség esetén képviselni. A kereskedelmi miniszter tárca mély sajnálatomra és fájdalomra megüresedvén, most nekem kell azt képviselnem. És elmondom, mi vezetett e törvényjavaslat benyújtására. (Halljuk! Halljuk!) Mexikóval a kveretóri dráma után megszűnt az összeköttetés, megszűnt a diplomáciai érintkezés. A mult év folyamán történt, hogy az ottani közartárság elnökének igen lojalís, igen előzékeny magatartása folytán lehetővé vált annak a nagyon sajnós és fájdalomra eseménynek utómélekeit is föledékenységgé állászeseni, azokra látóvot borítani és lehetővé vált az osztrák-magyar monarchia és Mexikó között jelvenni a rendes diplomáciai összekötétes ionalát. Ez megtörtént és ott a mi követségünk felállítatott. A törvényben előirt módon, a delegáció meg-szavazta a költségeket a budgettörvényben pedig gondoskodva van a fedezetéről. Most már előált az eset, hogy diplomáciai összekötétesbe jutottunk megint Mexikóval és nem lett volna semmi kereskedelmi szerződésünk vele, szerződésen kívüli állapotban lennénk vele. Ez nem tartható tena. A mi alattvalóink nem nagy számmal vannak ugyan, de mégis vannak és a mi érdekeink képviselét nélkül maradnak Mexikóban hacscak azoknak a képviselétét rá nem bizzuk egy idegen állam képviselőjére. Ezt lehet tenni addig, amíg az osztrák-magyar monarchia Mexikóval diplomáciai összekötétesek nélkül állt, de attól a perőtől fogva, mikor nekünk követünk van ott, iurasa lenne, ha alattvalóink hajózási kereske-

delmi vagy egyéb ügyeit a német követ végeznél el és nem tudnánk mi semmiféle viszonyt, melyben az érdekek kölcsönös szabályozást nyernének. Ez egy abnormis helyzet és mert 1899-ben azt előrelátani nem lehetett, hogy a mexikói követséget mikor állítjuk tel és még az 1899: XXX. t.-o. feltételeinek elég nem tétellet időközileg találatott egy kérdés, melynek szabályozása a mi alattvalóink anyagi érdekeinek szempontjából kívánatos és az internacionális kurtozia szempontjából pedig határozottan szükséges. (Helyeslet a jobbfeől.) Az életnek lejtődését nem lehet megállítani. Mikor mi az 1899. évi XXX. törvényeket, melyet én proponáltam, annak minden idevonatkozó betűjét én írtam, megalkottuk, nem gondolta senki ám, hogy három esztendő elmúlik és mi még a vámszövetségi kérdésben és a tarifa-kérdésben ott fogunk állani, ahol ma (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Hát állítsák föl az önálló vámtérületet!*) Nem arról van most szót.

A törvény alapján vámközösség állapotában állunk és állni kötelesek vagyunk és ha meg nem tételük a viszonyosság, azonkívül időközileg utasítva van a kormány abban a törvényben, hogy igyekezzék vámszövetséget csinálni, azonban a külföldi szerződések tárgyalását meg nem kezdeti az általános vámtarifa revizója előtt. Ezt mondja az a törvény és mi volt ennek a célja? Abban látja **Rakovszky** ályukasztva és megsértve a mexikói szerződés által a törvényt, hogy a vámtarifaik elkészítete előtt mégis egy ilyen szerződés a kormány nevében proponált. Minden hermeneutikai szabálynak alátetem magam és az akkor történt dolgok minden izének figyelem-bevetélétére kéredekem, hogy gondol-e akkor valaki a külföldi szerződések alatt olyarra, amelyről most itti szó van? Akkor senki sem gondolt mátra és logice nem gondolhatott, mint arra, hogy a mi külföldi szerződésein, melyek lejárnak, vagy amelyeket feomondunk ne legyenek más tarifa-szerződésekkel telcsorólva, vagyis újabb, az egész vámtarifára vonatkozó kötelezettséget az ország vánkereskedelmi és vámpolitikai szempontból ne vállaljon a vámközösség alapja a külfölddel szemben, amíg az általános vámtarifa meg nem csinálja. Miért? Hiszen éppen nekem volt az a célatom az a feltételetem — amelyet a tárgyalások alatt mint oly eszmét, mely mindent megold — én találatam ki és el is írtam ebben a §-ban az ország jogainak és érdekeinek megvédésével, hogy a külföldi szerződések és a vámközösség határdeje, akár a vámszövetségi alapján, akár pedig tételés tarifa alapján, összezesenek. Ezt akartam és ez biztosítva van, hogy ne lehessen esetleg az országnak nem helyesen érvényesítet érdeke szempontjából vagy érdeke elhanyagolásával új tarifa érdemleges az ország kereskedelmi érdekeit hosszabb időre lekött szerződések létesíteni, még a mostani hiányos, az ország érdekeit nem mindenképp elegendő vámtarifa áll tena, hanem létesüljön új vámtarifa (Igaz! Ugy van! a jobboldalon) Ez volt ennek a törvénynek igazi intenciója, célja, betű-szerinti érteleme. De, hogy ne lehessen kötni egy leg-több kedvezményű nem tarifaszerződést, — mert nem az — mely nem prejudikál Magyarországnak, akár lesz önálló vámtérülete, akár nem, akár lesz vámszerződése, akár nem, ezt senki, ki ama törvény alkotásába befolyt (Igaz! Ugy van! a jobboldalon), senki, akivel létesítete iránt tárgyaltam, nem gondolta, mert én proponáltam ezt a törvényt, azt én íormulálatam, azt én vittem ki, Thunall való tárgyalásokkal és azokkal, kikkel akkor megkonstruáltam a politikai helyzetet; minden betűjét ennek a törvénynek és azt a 4. §-t is, mely ezt a íormulázást tartalmazza, minden ízében én állapítotam meg és fejtegettem és csináltam azzal a céllal, hogy az ország ogai és érdekei semmi körülmények kö-t abszolute sérve ne legyenek. Azt az esetet, hogy egy hathavi felmondás mellett legtöbb kedvezményű

héredik meg. Rendelnek valami kotyvasztékot — és ezzel vége! Egyszóval, gyilkosok! Ha ön nincs, jó angyal, már rég künn fekdünek a temetőben!... A mult kedd én, hogy elmegyek innen, nézegetem a pilulékot s gondolom magamban: Na, ugyan mit használhatnak ezek nekem? Talán bizony ezek az alig látható pirink magvascskák zavarják el majd az én rettenetes, elévált bajomat? Így tűnődtem, én kishitű. Hát mikor beveszem őket — egy szempillantás — s mintha csak egy simitással el lett volna törölve! Mintha csak soha beteg nem lettem volna! A feleségem rámnéz tágranyilt szemmel és nem hiszi: „Csakugyan, te vagy az, Kolja?”... En vagyok, mondom. Es mind a ketten térdre borulunk a szentkép előtt és imádkozunk a mi anygalyunkért: Teljesítsd, ó mi Urunk, mind az 6 kívánságát!

Szumuchrisin felszarítva újával a könnyét, föláll felig, aztán megint csak nekikészülődik, hogy letérdeljen. De a tábornokné visszatartja és egy székre erőlteti.

— Ne nekem köszönje! — mondja kipírultán a gyönyörűségtől és elragadtatva néz fel Aristarch atya képre. — Ne nekem! En csak engedelmes eszközök vagyok... Igazán csuda! Nyolceves, olhanyagolt rheumat meggyógyít egyetlen pilula.

— Három pilulát kegyeskedett nekem adni. Egyet bevettém déliben — és rögtön segített. A másodikat este s a harmadikat másnap és azóta egy makulányi fájdalom nem sok, de annyisines! Még csak egy kis szurás sem! És én már kész voltam a halálra, írtam már a fiamnak Moszkvába, hogy jöjjön! Isten megvilágosította önt, jól-tévő urnóm! Most úgy járok-kelek és úgy érzem

magamat, akár a paradicsomban... A mult kedden, amikor itt voltam, még támoogytam, de most... akár a nyulial is versenyre kelek... akár száz évig is elélek. Csak egy szerencsétlenség ne volna, a szegénység. Egészsegem, az most van már, de mit használ az, mikor nincs miből élni? A szükség nagyobb teher, mint a betegség... Vegyük például ezt: Most itt az ideje a vetésnek, de hogy vessen az ember, amikor nincs vetőmagja? Venni kellene, aztán nincs pénz... Hiszen tetszik tudni, hogy van az.

— Majd adok vetőmagot Kusma Kusmics... Csak maradjon, üljön! Olyan örömtől okozott nekem, olyan nagy gyönyörűséget szerzett, hogy nem maga adós nekem, hanem én magának!

— On a mi jöltevünk! Istenek drágaköve! On, anyuskám, örülhet a jócselakedeteinek, de nekünk, bübösöknek, mi okunk van az örömről... Kishitűek vagyunk, elcsüggedünk, feleslegesek... semmik vagyunk... Rangunknál fogva nemeselek, de az életünk akár a közönséges paraszté, talán még annál is rosszabb... Kóházban lakunk, de... a tétő rozoga... s nincs pénz deszkára...

— Majd adok deszkát magának, Kusma Kusmics.

Szumuchrisin kikunyorált aztán még egy tehenet, ajánló-levelet a lánya számára, akit az intézetben akar elhelyezni, és... és elérzékenyvedve a tábornokné igralságától, zokogva a tuláradó érzéstől, fedére huzza a száját és a zsebkendője után kotorász... A tábornokné látja, hogy ezen-közben egy vörös papíradarabkát sodor ki a zsebből, amit Szumuchrisin nem vesz észre.

— Halálom el nem felejttem ezt önnek — dünnyögi Szumuchrisin — gyermekeim is mindig megemlékezzenek róla és az unokák is nem-

zedékről nemzedékre... Ez, gyermekek, a nő, aki megmentett a haláltól, aki...

A tábornokné, miután kikisérte betegét, nedves szemmel néz fel néhány pillanatra Aristarch atyához, majd beecöz és tiszteletteljes pillantással öleli át a kis házpatikát, az orvososság-könyvet, a följegyzéseket, a székét, amilyen a haláltól megmentett ember üt az imént, aztán arra a piros papírosra téved a tekintete, amelyet betege a zsebéből kihuzott. Fölveszi és látja, hogy három piluléska van benne, ugyanazok a piluléskák, melyeket a mult kedden adott át Samuchrisinnek.

— De hiszen ezek ugyanazok... — nem tudja megérteni a dologot, még a papír is ugyanaz... Föl se bontotta! Hát akkor mit vett be? Különös... csak nem hazudott nekem?

S a tábornokné lelkében tízevi gyógyítgatás után először támad kétség... Beszólítja a következő betegeket s miközben a bajuk felől kérdőzködött, sok olyasmit vesz észre, ami azelőtt kikerülte a figyelmét. A betegek, mintha csak összezesültek volna, először a csudalatos gyógyítást magasztalják, el vannak ragadtatva az 6 orvosi bölcseségtől, szidják az állapotokat... Aztán, mikor már belepruáltak az erőlködsébe, a nyomorukról kezdenek panaszkodni. Az egyik egy kis földcsékt kér, a másik tüzelőfát, a harmadik engedelmeért rimádkodik, hogy a tábornokné er-deiben vadászhaszon és így tovább.

Fölne a tábornokné Aristarch atya széles, jóságos ábrázatára, akinek „az igazság ismeretét” köszönheti és — új igazság kezd derengeni a lelkében...

szerződés köthetőség, nem új tarifával hanem tisztán a legelőbb kedvezmény alapján, ezt ebből a törvényből, intenciójától kizárni, lehetetlené tenni, eszé ágában senkinek sem volt. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

En ragaszkodom a magam törvényéhez, de sutba dobán, ha olyan volna, hogy nem szabad megváltoztatni. Minden törvényt meg lehet változtatni. (Felkiáltások a baloldalon: Mi is azt mondjuk!) Mit mondanak én? A törvényhozásnak az azt proponálom, hogy én ebben az esetben, hol nem látok elvi kérdést, hol a törvény célját intencióját nem látom sérteni, — mert nem szükséges ehhez tartnia, hol tehát tisztán legelőbb kedvezményű szerződési viszonyról van szó, azt proponálom a törvényhozásnak, hogy tegyen kivételt. Mit tesz ez? Omnis exceptio firmat regulam: minden kivétel inkább a szabályt erősíti meg. Az életet megállítani nem lehet, nem lehetett 3 év előtt előrelátni, senkinek fogalma sem lehet arról, hogy mi a vámtarifát még 3 év után sem fogjuk felcseszeálni. Előfordulhatnak esetek a világ-gazdasági élet fejlődésében, ahol ilyen kivételeket tenni kell. Ez olyan eset, amelyely a törvénynek célja, értelme, közjogi jelentősége, nemcsak hogy nincs csorbítva, de inkább erősítve van. (Élénk tetszés és helyeslés jobbról és a közepén.)

Rakovszky István léremagyarozott szavainak helyreigazítására kér szót. Nem állította azt, hogy egy törvényhozási aktust egy más törvényhozási akttal helyettesíteni lehet. De hangoztatja, hogy a miniszterelnök közös megállapodás nélkül nem nyújthatja be a napirenden levő törvényjavaslatot. Ez az akkori kijelentésnek átlukasztása.

Szell Kálmán miniszterelnök: Itt sajnálatos félreértés lörög fenn. Átlukasztotta volna az akkori ugynevezett formuláját és proposícióját, ha meg nem tartotta volna és az 1899: XXX törvényeket nem hozta volna be.

Már most miről van szó? Megtartotta azt, amit akkor, a pártközi tárgyalások közben kijelentette, hogy az 1898-ról való terminust 1907-ig kitöltse, de azzal, hogy ezt a három nagy jogát az országnak megszerzi, ami nem volt az addigokban benne, hogy a szerződésnek összeesnek ezután is, mert nem lehet 1903-tól kezdve 1907-en túl kötni szerződést, ha pedig nem jön létre a vámszövetség, hogy a vámtarifát előbb kell revidézni és hogy a lemondási jog a lejárat nélkül a szerződésekre, az nem volt meg az 1878. XX. törvényekben, ezután Magyarországnak megadatik. Ezt betű szerint teljesítette. Ezzel a pártközi egyezmény teljesen, minden ízében betű szerint végre lett hajtva. (Ugy van! a jobboldalon.) Most jön egy törvény. Tehát most csak abból a szempontból lehet ezt a törvényt megbiránni, hogy a törvényhozás jónak látja-e az 1899. XXX. törvényekből ezen eset alkalmából egy kivételse elterést megengedni. Nem kívánja ezt mint jogot, csak proponálja. Ha a törvényhozás nem egyezik bele és azt mondja, inkább a fiat justitia, perat mundus eivből indulva ki, hogy maradjon meg az a törvény kivétel nélkül, ha a törvényhozás azt mondja, hogy ez neki fontosabb érv, minsem hogy Mexikóval meg legyen egy hathavi kedvezményes szerződési viszony, akkor nem lesz belőle törvény. Törvényszegésről szó sem lehet. Olyan nem proponál ebben a javaslatban, ami az 1899: XXX. törvények szellemével, vagy intenciójával ellenkezik. Hiszen nem az volt az intenciója, hogy formalisztikus vaspántok közé helyezze a gazdasági életet és gazdasági viszonylatainkat a külüggyel, hanem az volt, hogy ne lehessen Magyarország gazdasági érdekeinek sérelmeivel külföldi új tarifa-szerződéseket kötni a mostani vámtarifai alapján, mert az nem mindenben felel meg a mi érdekeinknek. (Ugy van a jobboldalon!)

Rakovszky István: Az is!
Szell Kálmán miniszterelnök: A másik intenció egy másik tétel illet, az t. i., hogy hosszabb szerződések ne legyenek, mint 1907-ig, a harmadikat illetőleg a lemondás biztosított, tekintet nélkül a lejáratokra. Most vizsgáljuk meg, hogy a törvények ez az intenciója meg van-e sérteve. Először hosszabb nem lesz mert hathónapi lemondásra szól, tehát ha a külüggyel való tárgyalás eshetősége beállna is, akkor is szabad tere van az országnak, mert hathavi lemondási ideje van; tehát az elsőben az időre nézve nincs sérelem. A másodikban nincsen sérelem, mert nem valami új tarifaszereződésről van szó. Hiszen nem akar a javaslat egy új tarifaszereződés: csinálni Mexikóval, nem úgy áll a kérdés, mint ahogy állani szokik Németországgal és Olaszországgal a mai szerződések helyesen tárgyalandó és kötéendő új tarifaszereződése.

Amikor így áll ez a kérdés, protestál az ellen, hogy ez a törvénynek akár betűivel, akár intenciójával ellentétben állana. Ez egyszerű rendezés a dolgnak, minden jogsérelem, minden aggály nélküli modus vivendi a törvény szellemének teljes épségben tartásával. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Visontal Soma azt állítja, hogy az 1899: XXX. t.-c. megsértése nélkül Ausztriával együttes szerződést a külüggyel nem köthet. Az 1899: XXX. t.-c. értelmében jogilag önálló vámtarifai alapján állunk. A külügyminiszter nem köthet az 1887: XII t.-c. értelmében együttes szerződést a külüggyel, hanem csak külön-külön szerződési állam részére. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a szerződésben Magyarország önállósága kidomborítottassék.

(Házaszabályvita.)

Molnár Jenő: Kéri, hogy beszédét holnap mondassa el. (Zajos felkiáltások jobbról: Halljuk! Halljuk! Ma beszéljen! Felkiáltások a szélsőoldalon: Holnap! Holnap!)

Kubik Béla: Mi nem ülünk ám itt féltlenül!
Nessi Pál: Mi nem vagyunk inspektorok! (Zaj. Halljuk! Halljuk! Felkiáltások: Halljuk az elnököt!)
Molnár Jenő: A házaszabályok értelmében tulaj-

donképpen úgy áll a dolog, hogy ma 2 óráig tart az ülés nem pedig 3 óráig. (Ugy van! Ugy van! a szélsőoldalon. Mozgás és elmentendők jobbról.)

Kubik Béla: Ha nyugtalankodnak odaát, úgy sem fog ma beszélni!

Elnök: A Ház korábbi-határozatainak értelmében a mai ülésnek 3 óráig kell tartania, mert ma költségvetés is volt kitűzve a napirendre; e tárgyak után is még egy költségvetés következett volna tárgyalásra és a napirendnek ilyen módon való megállapításához minden észrevétele nélkül járult a Ház. (Elmentendők és zaj a szélsőoldalon.) Utóvégre, ha meg akarják akadályozni hogy a tanácskozást a Ház határozata szerint megállapított ideig folytatassuk, ez a t. képviselő uraknak lehetőségében áll (Élénk helyeslés és tetszés jobbról.) és egy nekem, sem a t. többségnek ez ellen nincs igygyerünk. De nagyon kérem a t. képviselő urakat, ne méltóztassanak abban vivmányt látni, hogy ha a Ház tanácskozást meghiusítja (Élénk helyeslés jobbról.) Mozgás és zaj a szélsőoldalon.) és nagyon kérem a t. képviselő urakat, méltóztassék beszédeiket elmondani.

Kubik Béla: Ezen az uton a költségvetést mindig ki lehet húzni és az ülés mindig három óráig tarthat.

Elnök: Ilyen megjegyzés, mely egyenesen az elnökös eljárásnak lojalitását és egyeneségét vonja kétségbe, vissza kell utasítanom. (Helyeslés a jobboldalon.)

Kubik Béla: Személyes kérdésben kijelenti, (Elmentendők a jobboldalon.) hogy távol áll tőle, hogy az elnöki nyilatkozatokkal szemben olyan álláspontot foglaljon el mint a milyant közbeszólásának az elnök tulajdonított. (Helyeslés a szélsőoldalon.)

Nessi Pál: A házaszabályokat szigorúan kívánja betartani, miután az elnöki állás méltóságát sokkal jobban tiszteli, semhogy az elnök által enunciatákat bármi tekintetben is érinteni akarná.

Elnök: Megkérdézi a Házat, megengedi-e, hogy Molnár Jenő holnapra halaszsa beszédét. (Helyeslés.) Az ülést bezárja.

II. A főrendház ülése április 28-án.

— Kezdeté délelőtt 11 órakor. —

Elnök: Gróf Csáky Albin.

A kormány részéről jelen vannak: Szell Kálmán miniszterelnök, Lukács László.

Elnök bejelenti gróf: Pálffy András testőrkapitány elhunytát.

(Horánszky emlékezete.)

Elnök: Nagy és mélyreható csapást mért a Gondviselés mireánk, méltóságos főrendek, amikor f. hó 19-ikén az elők sorából váratlanul kiszűrt Horánszky Nándor kereskedelemügyi minisztert, a közügynek egy egész emberöltőn át lankadatlan bajnokát, az értelmi, érzelmi és jellembeli kiválóságok nemes példáját, az államférfit, akinek alkotási vágyától és tehetőségétől ily igen sokat vártunk és reméltünk és kiszűrtőt akkor, amikor legnagyobb szükségünk vala ő reá. A király és az ország méltó fájdalomnak impozáns külső nyilvánulásakora a méltóságos főrendek nem maradhatnak el és azért kötelességemnek tartottam e nagyméltóságú Ház nevében a boldogult ravatalára koszorút tétetni, a vég-gyászszertartáson pedig úgy a magam, mint számos főrend jelenlétével részt vetniük. Most pedig, mint hű tolmáca a méltóságos főrendek benső érzelmeinek, javasom, hogy a vesztőség feletti bánatunknak és keservünknek a mai jegyzőkönyvben kitejézés adassék. (Helyeslés.)

(Napirend.)

A delegáció rendes tagjai lettek: gróf Apponyi Lajos, báró Bohus Zsigmond, Brankovics György érsek-patriárka, gróf Cziráky Antal, Ernusz Kelemen, herceg Esterházy Miklós, Gáll József, báró Harkányi Frigyes, gróf Keglevich István, Kussseneff Szevostar, Lukács Antal, báró Nikolics Fedor, Pallavicini Ede őrgörög, báró Rudnyánszky József, Samassa József egri érsek, gróf Szapáry Gyula, gróf Széchenyi Imre, gróf Széchenyi Manó, báró Wodianer Albert, gróf Zichy Agost.

Póttagok: Firczak Gyula, báró Esterházy Mihály, Laszkary Gyula, báró Uray Kálmán, gróf Esterházy János, gróf Keglevich Oszkár.

Ezután mentelmi eseteiket tárgyalta a főrendház, majd vita nélkül elfogadta az indemnitáról szóló törvényjavaslatot.

BELFÖLD.

Katonai büntető-törvénykönyv. Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy a katonai büntető perrendtartás a napokban elkészült. Hir szerint a törvénykönyv tervezete már csak előterjesztésre vár és a közös hadügyminiszter a delegációkban nyilatkozni fog e részben.

A tápái petelő. Tavaly, december tizenkilencedikén rendelte el a Kuria a vizsgálatot a tápái választás dolgában, amelyen Enyedi Lukács szabadelvűpárti választották meg a Kossuth-párti Kelemen Béla szegedi ügyvéddel szemben. A kérvényezők vádja az volt, hogy Enyedi etetés-ítás és megvesztegetés útján szerezte meg a mandátumot, de a benyújtott ellenkérvény ugyanezzel a váddal illeti Kelemen pártját. Minthogy a szegedi itéletőtbla kiküldött bírāja befejezte a vizsgálatot, az ügy újra a Kuria első vá-

lasztási tanácsa elé került. Mára volt a tárgyalás kitűzve, de Zachár Emil előadó bíró betegsége miatt nem lehetett megtartani. Paiss Andor elnök ennél fogva a tárgyalást május hetedikére tűzte ki.

Az autonóm vámtarifa. Bécsi tudósítás szerint Szell és Koerber miniszterelnökök tegnapi tanácskozáson abban állapodtak meg, hogy az autonóm vámtarifák ügyében a jövő héten Budapesten iolytatják a tanácskozást, amikor a delegációk miatt Koerber is Budapesten lesz.

Kvóta és delegáció. Az országgyűlési szabadelvűpárt kijelölő-bizottsága ma esti 1/8 órakor báró Podmaniczky Frigyes elnökele alatt ülés tartott, melyben kijelölte azokat a szabadelvűpárti képviselőket, akiknek a kvóta-bizottság és a delegáció tagjai sorába való jelölését a honapi pártértekezletnek indítványozni fogja.

A bosnyák vasutak. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután 5 órakor Falk Miksa elnökele alatt ülést tartott, melyben a kormánynak a bosnyák vasutak kiegészítéséről szóló javaslatát tárgyalta. Az ülésen a kormányt Szell Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, Nagy Ferenc kereskedelemügyi miniszter, államtitkár és Mandy Lajos miniszteri tanácsos képviseltek, a közlekedési bizottság részéről Smialovszky Valér előadó jelent meg. A javaslatot, annak előnyeit és céljait Cseörgheő Gyula ismertette. Smialovszky Valér a közlekedési bizottság nevében ajánlotta a javaslatot s kiemelte az új vonalaknak nemzetközi fontosságát s a kormányt a körültekintő megállapodásait.

Az előadók után Szederkényi Nándor a javaslat ellen szövelt föl. Szerinte nincs előkészítve a javaslat. A közös aktívákról sem tudunk semmit s ezért a javaslat tárgyalásába sem mehet bele.

Szell Kálmán miniszterelnök ismerteti az épitendő vasutak ügyét, kimerítően fejtegeti a kérdés minden részletét és választol a felvetett kérdésekre. Szederkényinek azt válaszolja, hogy az új vasutak nem a közös aktívákól épülnek, hanem a költségek fedezéséről kölcsön útján gondoskodnak, melynek kamatait Bosznia jövedelmei fogják fedezni. A közös aktívákról a képviselőháznak bármely pillanatban ad telviágosítást s ezuttal bemutatja, hogy 44 millió korona adatot ezekből az aktívákól bosnyák vasuti célokra s ebből 14 millió korona törlesztett. Bosznia jövedelmét illetőleg közli az egyes esztendő előirányzatait, valamint a bosnyák vasutak üzleti eredményeit. A vasutak direkt megterhelhetőségük nélkül építenek. Az utjonnan épülő vonalak egy részét képezik az egész boszniai vasutternék s kiépítésük Magyarországnak és Ausztriának egyaránt fogalmi érdeke és az érdekek e koncepcióban egyaránt ki vannak elégítve. E mellett a hadászati szempontok is kiválóan indokolják a vonalakat. E vasutak a Keleten való pozícióink tekintetéből is jelentősek. Végül az épitési költségeket indokolta.

Kossuth Ferenc közjogi álláspontját fejt ki az okkupált tartományok helyzetének rendezetlenség tekintetében. A dobo-serajevói vonalnak széles vágányura való átalakítását kívánja s kétélekesít abban, hogy 25 millióval kerülne többbe az új fővonalnak rendes nyomtávbán való kiépítése. Dalmácia visszacsatolását is sürgeti, a javaslatot nem fogadja el. — Hieronymi Károly kétségbees el fogadja a javaslatot, de azt kérdi, miért szükséges a visegrádi szárnyvonalat kiépíteni, mielőtt a szerb csatlakozás biztosítva nincs. Nem helyesli, hogy az alapítványok ideiglenesen széles vágányilrag építtessenek, mert az egyelőre holt befektetés addig, míg tényleg az egész pályra rendes vágányurva át nem alakítatik. Fontosnak tartja a tarifa-megállapodásokat. Neményi Ambrus a kormány figyelmét arra hívja föl, hogy Boszniaiban egy a közszállításköznél, mint különösen ezen vasutak épitésénél a magyar vállalkozók kellő részesedéshez jussanak. Miklós Odön, továbbá Hieronymi és Kossuth leiszóalása után Szell Kálmán miniszterelnök szabatos körülírását adja Bosznia közjogi helyzetének s a vasutak épitésének Boszniaiban a művelődés szempontjából való fontosságát hangsúlyozta. Hieronymi Károlynak megjegyzi, hogy nem fognak egyszerre minden műtárgyat rendes vágányurva kiépíteni s így holt befektetés nem lesz. Neményinek azt válaszolja, hogy versenyes magyar vállalkozókra tekintettel lesznek.

A bizottság többsége a javaslatot ezután általánosságban elfogadta. A 4. §-nál Szederkényi Nándor a közös aktívákól adott előlegekről kér kimutatást. Szell Kálmán miniszterelnök ennek előterjesztését megígérte. A javaslatot ezután részleteiben is elfogadták s a Házban való előadásával a közlekedési bizottság előadóját, Smialovszky Valért bízták meg.

KÜLFÖLD.

Az olasz hadügyminiszter lemondása. Di San Martino hadügyminiszter, mint egy táviratunk már jelentette, beadta lemondását, mert katonai javaslatai a képviselőház hadügyi bizottságában ellenzéssel találkozott. Az az aggodalom, hogy a hadügyi tárca betöltésének nehézsége miatt Di San Martino lemondása kabinetválságot

fog előidézni s nevezetesen ferde helyzetbe jutni a tengerészetiügyi minisztert, nem valósult. Zanardelli miniszterelnök ma a képviselőházban egészen nyugodtan jelenthette be, hogy a király elfogadta a hadügyminiszter lemondását, kinek a tárcáját ideiglenesen a tengerészetiügyi miniszter fogja vezetni.

A meghiusult béke. Nem kisebb tekintély, mint dr. Leyds, a delatrikai köztársaságok brüsszeli képviselője, azt a kijelentést tette tegnapelőtt egy hírlapiról, hogy a delatrikai békétárgyalások meghiusultaknak tekintendők s okát adta ennek azzal, hogy nagyonis merev ellentétek állnak egymással szemben, amelyek egyelőre még ki nem egyenlíthetők. Az egyik részen a függetlenséget és a teljes amnesztiát követelik nemcsak a fokföldi lázadók, hanem a boerokhoz csatlakozott natáli afrikanderek, irek és egyéb brit alattvalók számára is, — a másik részen pedig a fegyverletételt, a függetlenségről való lemondást követelik és megtagadnak mindennemű amnesztiát. Már pedig ez utóbbi követelésről a boerok épp oly kevéssé mondhatnak le, mint a függetlenségről. A függetlenség kérdése szoros összefügg az amnesztiával, mert hiszen az afrikanderek amúgy sincsenek megelégedve az angol urallommal s ha a boerok előjelenik is szövetségeseiket s nélkülük kötnék meg a békét, azzal nem érne véget a harc. Leyds úgy véli, hogy az angol kormány a közvéleményre és a tőzsdére való tekintettel húzódik még attól, hogy a szinte bizonyosnak ígért béke meghiusulását ósztintán bevalyja. Ha a boer vezérek azt a feltűgessztő kijelentést tették, hogy még meg akarják kérdezni a népet, ezt csak azért tették s azért fognak a néphez fordulni, hogy formailag elhárítsák magukról a felelősséget. Addig is a harcok tovább folynak s a haretéri hírek azt mutatják, hogy az utóbbi napokban több helyen voltak összütközések. Egy johannesburgi angol távirat jelenti, hogy Delarey csapatai kedden gyűléseket tartottak, hogy a helyzetről tanácskozzanak. Delarey esütörtökön kis kísérettel Klerksdorpba érkezett.

London, április 28.

A Reuter-ügynökség jelenti Balmoraiból 26-iki kelettel: Mayer Lukács, Krogh, Van der Velden tegnap ideérkeztek és még aznap a rendes postakocsiival tovább mentek Middelburgba és Bellastba, hogy ott a burgherekkel tanácskozzanak.

A franciaországi választások.

— A Budapesti Napló táviratai. —

Budapest, április 28.

Franciaországban tegnap vívták meg a nagy csatát, amelyre hónapok óta készülődtek a köztársasági kormányzat hívei és ellenségei, de főképp az utóbbiak s az előzetes eredmény, amiként kétséges nem is volt, a kormány győelmét tünteti föl, jóllehet magában Párisban csupa nacionalistát választottak meg. De hát Párisnak mindig ellenzékének kell lennie s a nacionalista városi tanács egésze alatt a legürülesebb terrorizmussal, a gyanúsítás és rágalom minden fegyverével folyt a korteskedés „a haza, a hadsereg és a vallás ellenségei” ellen. A párisi választások eredménye nem is ment meglepetésszámba, de annál inkább az algiri választás. Ez az afrikai gyarmat úgy eldobta magát a nacionalistákat és antisemitákat, mintha sohasem lettek volna. Elbuktatta a nagy Drumontot, a nemzetközi antisemitizmus vezérét egy szerény kis professor, a liberális köztársasági Collin ellenében, aki 9548 szavazatot kapott, míg a nacionalisták és antisemiták egész egyeshüli agitációja csak 8682 szavazatot birt összehozni. Hasonlóképp buktak el Algírban az összes többi antisemita jelöltek is. Marmad mindjárt kisebbségben maradt, Marchand pedig pótválasztásra került. Miniszter sehoh sem bukkott meg s csupán egykét miniszter kerül pótválasztásra. Megválasztották Delcassé külügyminisztert Ariègeben, Lanessan tengerészeti minisztert Lyonnban; továbbá Caillaux pénzügyminisztert és Decrais gyarmatügyi minisztert. Millerand kereskedelmi és Leggues közoktatásiügyi miniszter pótválasztás alá kerül. Brisson volt miniszterelnök, a Dreyfus-pör revíziójának kezdeményezője, Páris tizedik kerületében pótválasztás alá kerül, de több mint bizonyos, hogy elbukik; de azért nem marad ki a képviselőházból, mert a szülőhelyén, Bourgesban megválasztott liberális jelölt átengedi neki a mandátumát. Nevezetesebb pártvezérek közül megválasztották: Bourgeois, a radikális párt feje, Rouvier, Barthou, Cavaignac, Pomcarré, Ribot és nagynehezen Méline.

A ma estig ismeretessé lett összsermény az, hogy végleg megválasztott 243 kormányparti és 158 ellenzéki jelölt, és 171 pótválasztás lesz, amelyek nagyobbbrészt szintén a kormány javára dőlnek majd el, úgy hogy a Waldeck-Rousseau-kormány az új képviselőházban nagyobb többsége lesz, mint eddig volt.

A választásokról érkezett távirati tudósításokból adjuk a következőket:

(Páris.)

Páris, április 28.

A választási mozgalom itt és a vidéken komolyabb incidens nélkül tolyt le. Párisban néhány gyűlés alkalmából verekedések voltak.

Párisban megválasztottak: Benoit szocialista (ellenzéki), Berthelot köztársasági (kormányparti) ellen; Prache ellenzéki konzervatív Saugrain kormányparti szocialista ellen és Syveton ellenzéki nacionalista 7391 szavazattal Mesureur ellen, aki 5615 szavazatot kapott. Brisson kormányparti, aki 5378 szavazatot nyert Tournade ellenzéki nacionalistával, aki 4268 szavazatot kapott, pótválasztás alá kerül. Pouch eddigi köztársasági szocialista képviselő (kormányparti) pótválasztás alá kerül Dausset nacionalistával, akinek szavazattöbbsége volt. Bouvalot nacionalistát, Lockroy eddigi kormányparti képviselőt (radikális szocialista) megválasztották. Millerand kereskedelmi miniszter 4935 szavazatot kapott, ellenfele Pechin nacionalista 4185 szavazatot. De Ville volt szocialista képviselő és Cloutier nacionalista között pótválasztás lesz. Cary Paulin eddigi nacionalista képviselő Dubois eddigi kormányparti képviselő (köztársasági szocialista), Humbert eddigi nacionalista képviselő és Boss kormányparti képviselő (radikális szocialista) szintén pótválasztás alá kerül. Azonkívül pótválasztás alá kerülnek még a következő jelöltek: Muze eddigi ellenzéki képviselő, Chassain eddigi kormányparti képviselő (szocialista), Failliot nacionalistával, aki legtöbb szavazatot kapott. Viviani eddigi szocialista képviselő (kormányparti) Ausray nacionalistával, aki legtöbb szavazatot kapott. Gruffroy kormányparti szocialista szintén pótválasztás alá kerül. Megválasztott Flourens volt ellenzéki képviselő, Sprong nacionalista, Millevoye és Holtz eddigi nacionalista képviselők. Allemane eddigi szocialista képviselő (kormányparti) pótválasztás alá kerül.

Este 10 óra táján néhány jelentékeny verekedés fordult elő. Ejtékor teljes nyugalom volt a városban. Összesen megválasztottak két kormánypartit és 16 ellenzékét.

(A vidék.)

Páris, április 28.

A vidéki választások közül a következő eredmények érdemelnek említést: Gironde-megyében Dupuy republikánus jelöltet, s miniszter fiát, Lande-megyében Jacquy eddigi nacionalista képviselőt, továbbá gróf Castellane eddigi konzervatív képviselőt (ellenzéki) választották meg, az utóbbit Sigfried progresszista (kormányparti) ellen. Lilleben Motte eddigi ellenzéki képviselő győzött 11.660 szavazattal Guesde ellen, aki 8728 szavazatot kapott. Deschanel, a kamara elnökét Nogent le Retrouban választották meg. Pas de Calais-megyében Ribot ellenzéki progresszista győzött 9157 szavazattal. Doumer volt indokhalmi főtervező Aisne-megyében választották meg 11464 szavazattal. Rhone-megyében Aynard ellenzéki progresszista és Méline győzött, az utóbbi 9174 szavazattal Playelle 8986 szavazata ellenében. Pressensé kormányparti szocialista pótválasztás alá kerül. Haute Garonne-megyében Labinalt volt radikális szocialista képviselőt (kormányparti) választották meg Pion ellenzéki ellenében. Cavaignac, Lemire abbé és Gaynard Sarthe-megyében, Boudin miniszter Aisne-megyében és Decrais miniszter Gironde-megyében választották meg. Caillaux pénzügyminiszter Sarthe-megyében 13547 szavazattal győzött Senard 11514 szavazata ellenében. Ugyanebben a megyében megválasztották D'Estournelles eddigi republikánus képviselőt, Lot et Garonne-megyében pótválasztás lesz Leggues miniszter (10,548 szavazat). Brügere ellenzéki konzervatív (8970 szavazat) és Roux függetlenségi radikális (2254 szavazat) között. Basses Alpes-megyében pótválasztás lesz Reinach (4201 szavazat) Erchébre ellenzéki republikánus (3164 szavazat). Ambrét ellenzéki (1954 szavazat) és Moigrani szocialista jeölt között. Tarne-megyében Jaurés Meuse-megyében Poincarré ellenzéki republikánus jelöltet választották meg. Loire-Inférieure-megyében Dijon nacionalista (ellenzéki), továbbá Delcassé miniszter győzött, az utóbbi 13.738 szavazattal Lafayette szocialista 2653 szavazata ellenében. Barthou eddigi köztársasági képviselőt Basses Pyrenées-megyében, Krantz eddigi ellenzéki köztársasági képviselőt és Boucher volt minisztert (ellenzéki köztársasági) Vosges-megyében választották meg. Megválasztottak továbbá: Basly eddigi szocialista képviselő (kormányparti) Nord-megyében, Lazies nacionalista (ellenzéki) Gers megyében, Le Frondé radikális (kormányparti) Rienneier elmentergernagy (nacionalista) ellenében és Leon Bourgeois radikális (kormányparti) Cote du Nord-megyében. Aisnemegyében pótválasztás alá kerül Tourot kormányparti szocialista, aki legtöbb szavazatot kapott. A megválasztottak között vannak továbbá:

Pelletan eddigi köztársasági szocialista képviselő (kormányparti), Moyget postaiügyi államtitár, De Mau eddigi konzervatív (ellenzéki) és Lamendin eddigi szocialista képviselő (kormányparti). Lanessan minisztert 4416 szavazattal választották meg Rosset nacionalista ellenében, ki 3933 szavazatot kapott.

(Összefoglalás.)

Páris, április 28.

A belügyminiszter esti 7 óráig érkezt jelentések szerint megválasztottak: kormánypartiak: 88 köztársasági, 95 radikális, 41 radikális szocialista, 22 szocialista, összesen 246; ellenzékiek: 32 nacionalista, 66 konzervatív, 66 ellenzéki republikánus, 2 szocialista disszidens, összesen 166. Pótválasztás 175 lesz, melyekből valószínűleg 125 a kormányparti és 12 az ellenzéki jelöltek javára dől el. 38 pótválasztás bizonytalan.

Páris, április 28.

A Havas-ügynökség most már a teljes választási eredményt közli. Megválasztott 47 konzervatív, 42 nacionalista, 81 ellenzéki köztársasági, 81 kormányparti köztársasági, 88 radikális, 49 radikális szocialista és 24 szocialista. 177 pótválasztás lesz. A köztársaságiak nyertek és vesztek 13—13 mandátumot, a radikálisok vesztek 13, nyertek 12 mandátumot, a szocialisták vesztesége 4, nyeresége 2, a radikális szocialisták vesztesége és nyeresége 5—5, az ellenzéki köztársaságiak vesztesége 23, nyeresége 19, a nacionalisták vesztesége 7, nyeresége 14, a konzervatívek vesztesége és nyeresége 3—3 mandátum. A belügyminisztérium összedállitása szerint megválasztottak 248 kormánypartit és 163 ellenzékét.

Páris, április 28.

A Patrie írja: A párisi választások eredménye megerősítette a Rennesben Dreyfus és hívei ellen hozott ítéletnek. A Temps konstatálja hogy jóformán teljesen meghiusultak azok a kísérletek, hogy az országot kizökkentésük a békés és normális vágyányokból. A nacionalisták a rendkívüli erőszítesések után 5 vagy 6 mandátumot nyertek.

A Liberté szerint a tegnapi nap kedvező volt Franciaországra és a köztársaságra nézve. Elitélését jelenti az a kollektivistáknak, a hadsereg megsértőinek és a szabadság ellenségeinek. A L'Univers szerint az új kamara csak kevéssé lesz jó az előbbinél. A lap felhívja a liberálisokat hogy már most kezdjék meg az 1906-iki választások előkészítését és hozzáteszi, hogy Pion, a liberális akció elnöke, csodálatraméltó odaadását mandátumának elvesztésével fizette meg.

HIREK.

Budapest, április 28.

— BUDAPESTI NAPLO. Április 30-án új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Várossy Gyula székesfejérvári püspök székegyéről a Jávrosba érkezett. — Fapp Árpád kereskedelmi miniszteri osztálytanácsos tartós betegségeből 10 évűlt és megkezdte működését hivatalában.

— A szlami trónörökös Budapest. A szlami trónörökös Bécsből ho nap este a 7 órai gyorsvonattal érkezik Budapestre kísérelével. A trónörökös és kísérelé számára a Hungária-szállóban tizenkét szobát rendeznek be.

— A cár husvétja. A cár a husvétl ünnepeket családjalval együtt Moszkvában akarta tölteni. Pétervári tudósítók azt táviratozza, hogy a cár a moszkvai utról lemondott.

— A hollandiai királynő betegsége. Amszterdamból táviratozzák, hogy Vilma királynő gyógyulása szépen halad előre. A királynő az éjjel nyugodtan aludt s betegségehez képest erős. Az orvosok már több órára is elávozhatnak a királyi kastélyból.

— Bucsujárás. A Ferencendiek belvárosi templomából május 8-án. a dózósütörökön, bucsujárás indul Solymáron, Pilis-Csabán és Dorogon át Nagy-Szentkeresztre.

— Cseh Ervin állapota. Cseh Ervin állapota javul. Orvosa, dr. Aczel Károly naponta többször meglátogatja. A napokban Röntgen-sugarak segítségével meg fogja vizsgálni a jobbkarját, hogy a csonton támadt repedés természetét és terjedelmét megállapítsa. A beteg hőmérséke lohadt, tájédmalva csökkentek, kizérzete jó. A beteg minisztert ma is sokan felkeresték az Angolkirálynő-szállóában lévő lakásán.

— A főúri karusszel. A Hunyadiak-korabeli lovasünnepség próbái javában folynak. Az ünnepély iránt nemcsak a nagyközönség, hanem az udvar is

oly élénk érdeklődést tanúsít, amiről eddig még nem volt példa. Ez az érdeklődés nemcsak abban nyilvánul, hogy a király mind a két előadást ki fogja tüntetni megjelenésével, hanem több főherceg és főhercegnő a lovagjátékokban személyesen is közre fog működni, ezenkívül pedig legfelsőbb engedély következtében a bécsi udvari főlovasmeister és négy udvari lovagló tíz lipizzai ménnel a legközelebbi napokban különvonaton Budapestre érkeznek, hogy a karusszelen részben mint heroldok, részben más szerepekben részt vegyenek. Az ünnepség, amint jelöltük, nem május 16-án és 18-án, hanem május 16-án és 17-én lesz.

— A Hegyalja gazdát elherója. A Hegyalja munkabíró négy lassan-lassan elhagyja Magyarországot. Amerika vonzza, családja őket magához s keserű csalódásokkal fizeti meg a magyar nép hiszékenységét. A régi lakosság tehát elhagyja ősei tűzhelyét, de a szőlőtermő föld azért nem marad gazdátlanul. Szabolcs- és Abaujvármegye munkásereje főlátja a távozókat s az elhagyott helyekre tödul. Vasárnaponként a munkások ezrei kelnek át a Bodrog-kompon, hogy fölvegyék azokat a szerszámokat, melyeket a kivándorlottak otthagytak gazdátlanul s hogy megmunkálja azta földet, melyet hálátlan gyermekei hűtlenül elhagytak. S a föld hálás irántuk. Szép pénzkeresettel térnek vissza az idegen falvak lakói a hét végével. A munkabérek aránylag jók s a szorgalmas munkás szépen takarékoskodik. Így bosszulja meg magát a föld a hűteleneken s így jutalmazza a hűségesekeket.

— József Ágost főherceg — honvédőrnagy. A király József Ágost főherceget, József főherceg fiát a honvédséghez helyezte át őrnagyi rangban. A király unokájának Augustus bajor hercegnőnek férje s a ma megjelent *Rendelési Közlöny* szerint a budapesti I. honvédszázad főőrnagya. Ma már új honvédőrnagyi egyenruhájában fogadta báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter és Grömon Dezső államtitkár üdvözlését. A képviselőházban és a honvédség körében nagy örömet keltett e kinevezés és a képviselők melegen gratuláltak a honvédelmi miniszternek.

József Ágost főherceg 1899. november hava óta a 6. számú dragonyosrezdben mint százados szolgált. A honvédséghez történt áthelyezésével együtt kapta meg ő felségétől őrnaggyá va ő előléptetését és egyben beosztását is a Budapestben állomásozó I. számú honvédszázadba, amelynek vezetése fölött fog új rangjában parancsnokolni. Az ezred parancsnoka Belta honvédszerecs, akinél az új főherceg-őrnagy legközelebb szolgáltatja uton jelentkezni fog. Az áthelyezés örvendetes fontosságát emeli az is, hogy ez az első eset a mikor a magyar honvédséghez a közös hadseregből főherceg-tisztt helyeznek át. Ilyen áthelyezés egyébiránt az osztrák Landwehrről sem fordult még elő. A daliás főherceg e szerint édesatyja: József főherceg legelső parancsnoksága alá kerül. Ebben mintegy folytatása van annak a régi és nemes tradíciónak is, mely e magas családót a magyar honvédséghez kapcsolja. Politikai körökben méltán tartják ezt a Széll-kabinet újabb sikerének. Egyébiránt nemcsak a politikai és honvédkörökben örülnek József Ágost főherceg ezen előléptésének és áthelyezésének, hanem a magyar társadalom minden körében egyaránt. A főherceget a magyar társadalom régtől fogva egészen a magáénak tartotta; daliás egyénisége mindenkor közfigyelem és szeretet tárgya volt, ami csak nőtt azóta, hogy ő felsége a király unokáját vette feleségül. Széltében tudva van felőle az is, hogy igen előkelő és egészen magyar műveltséggel bír, tudása pedig a nemzeti élet legfinomabb részleteire is kiterjed. Különösen alapos magyar irodalmi műveltségét becsülik sokra azok, akik vele közelebbről érintkezettek. Magyaros jellem bizonyítja az is, hogy amikor *Kis-Tapolcsányt* megvette, első dolga volt a kastélyban és uradalomban az egész személyzetet magyar lábra állítani.

— Horánszky Nándor emlékezete. *Estergomból* táviratozzák: A város képviselőtestülete ma Horánszky Nándorért a kegyuri templomban gyűzsmisét tartott a polgármester, az előjáróság és nagyszámú közönség részvétele mellett. A képviselőtestület Horánszky Nándor özvegyéhez részvételtáviratot intézett.

— A kötelező doktorátus. A Magyar Jogászegylet legutóbbi ülésén Székely Ferenc királyi főügyésznek a jogi szakoktatás reformjáról tartott felolvasása után dr. Kovács Gyula egyetemi tanár, udvari tanácsos szólt fel s közel kétóra beszédében a kötelező doktorátus eltiltése ellen foglalt állást. Rámutatott arra, hogy a doktorátus fenntartását az állami oktatás tulsulya követeli, mert a reformjavaslat lehetővé tenné, hogy a felekezetek, ha a törvényes feltételeknek megfelelően szabadon állítsanak fel jogakadémiaikat. A tetszésnyilvánításokkal gyakran megszakított előadást a nagyszámú jogászközönség feszült figyelemmel kísérte s végül pereckig tapsolt az előadónak.

— A sztrájk. A munkás ne hagyja magát. Védje meg jogos érdekeit minden jogos eszközzel, mely rendelkezésére áll. A munka nem komédia, hanem komoly elemütuma az életnek; azt nem illik semmibe sem venni s nem illik azokat kijátszani emberi jogaikból, akik éjszák-nak idején, mikor mások, akiket a sors kegyel, nyugovóra térhetnek, aruk verejtékével szorízik meg a kenyérrel. Igen, a sztrájk jogosult s hatalmas eszköz a munkások kezében, melytől rettegnie kell a burzsoának. S még inkább kell rettegnie mátl fogva, mikor kiderül, hogy a sztrájk gondolata már belehatolt a legkisebb vállalatok munkásainak szervezkedésébe is. Ahol eddig a vidámsággal szokták elintézni a közgazdasági kérdéseket, most már a sztrájkkal felelnek a tőkés-ország visszaéléseire. Valóban, munkásaink tudják már, mit eszeleseknek. Soha sztrájk még nem okozott annyi bánatot, mint az, amelyről alább be fogunk számolni. Ha a nagy gőzdaruk esikorgása szűnik meg, ha a gőzgépek fűtőlől rekednek be s ha a szénbányák talicskájának nyikorgását hallgattatja el a sztrájk, az kétségkívül borzalmas csöndesség. Ámde ott vagyunk ma már, hogy a burzsoa szárazkaszát kezdi ki a munkások ereje, elhallgat-tatja a hegedüket, a cimbalmot és a főtót. Itt meg kell állani. Ezen túl már nincs egyéb, mint a szocializmus teljes diadala. Itt le kell tenni a fegyvert! Az a nagy horderejű támadás, melyet a munkások intéztek a fönálló társadalmi rend s a tüke ellen, a *Pécsi Napló* következő hirdetéséből érthető meg:

Budapestről telefonon leadott nyilatkozat.

Pécs szab. kir. város m. t. közönségehez!

Alhírtott fővárosi zenekarvezető teljes tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy a Bedő kávéházban csak május hó 3-án tarthatom meg a bemutatást zeneestélyt, minthogy a zenekar egy része sztrájkol. A m. tisztelt közönség szives elnézését kérve

mély tisztelettel

Rácz Rudi
zenekarvezető.

Ha ilyen zenekarok lettek volna Belgiumban! . . .

— Szoborleleplezés Keszthelyen. A *Keszthelyen* felállított Fesztich-szobrot június 8-ikán leplezik le. A leleplezési ünnepélyre már nagyban folynak az előkészületek. A szobor-bizottság ma ülést tartott, amelyen az érkező vendégek elszállásolására bizottságot választottak. A helybeli és környékbeli fogadtaladonosokat megkérték, hogy fogataikat a vendégek rendelkezésére bocsássák. A leleplezés napján a Balatonon „Velencei estét” rendeznek.

— Orvosok a betegsegítő-egyesületek ellen. A budapesti orvos-szövetség hivatalos lapja mai számában közli a módot, a hogyan a fővárosi orvosok érdekeiket a betegsegítő-egyesületekkel szemben megvédeni készülnek. Az orvosok követelése a következők: 1. Jómódu, illetőleg vagyonos ember is lehessen egyesületi tag, de ingyen ne kapjon az egyesülettől orvost. 2. Az egyesületi orvosok számára orvosi pragmatikát, vagyis szolgálati rendtartást kell létesíteni. 3. Egy-egy tagra eső díjazás legyen nyolc-tíz korona. 4. Egy orvosra százötven családnál több ne jusson.

— A horvát párbajok. Az az összecsapás, amely a minap a magyar szó miatt volt Zágrábban honvédtisztek és egyetemi hallgatók között, egész sereg párbajt von maga után. *Zágrárból* azt jelentik nekünk, hogy tegnap délután *Hajner joghallgató két katonatiszttel verekedett meg.* Az egyik *Tomics* főhadnagy, a másik *Gyorygyevics* hadnagy. *Hajner* mindkét párbajban sértetlen maradt, míg a főhadnagyot a harmadik összecsapásnál veszedelmesen megvarta a karján, a hadnagynak pedig a második összecsapásnál adott a karjára sebet. *Hajner* még *Türk* főhadnaggyal fog megverekedni.

— Vendégzerető plébános. *Grából* táviratozzák a következő iuresa esetet: A tábornoki kar terep-tanulmányozásra Friedbergbe készül s ebből az alkalomból az utazás vezetői a friedbergi plébániához fordultak azzal a kéréssel, hogy vendégeljék meg ebéddel a tábornokokat. A plébános kerekken kijelentette, hogy még csak a helyiségeit sem engedi át a tábornoki karnak ebéddel. Mit lehetett tenni: a terep-tanulmányozás intézői a szük vendégélőben rendelték meg az ebédet a tábornokoknak. Ugy látszik, utóbb megbánta a plébános, amit eszelekedett s följánlotta vendégélőitását. Az intézőség azonban tudata, hogy a tábornokok nem kérnek a friedbergi plébános vendégzeretőtől.

— Halottak emlékezete. A budai izraelita hitközség főrabijja dr. Kiss Arnold 29-én délelőtt 9 1/2 órakor hitzőnoklatot tart a község II. Ontóház-utca 5. számú templomában.

— Nemeskéri Kiss Miklós halála. *Nemeskéri*

Kiss Miklós, a magyar emigráció egyik legjelesebb tagja, mint *Párisból* jelentik, ott meghalt. A megboldogult még 1849-ben emigrált s azóta állandóan Párisban tartózkodott. Nemeskéri Kiss Pál földmívelésügyi államtitkár ödesatyját gyászolja az elhunytban. Kiss Miklós szinte nagyobb, szélesebbkörű népszerűségre tett szert Párisban, mint itthon, az ősi hazában. Maga személyesen már nem is tudott megvalíni fogadott honától s helyette fiát, a mostani földmívelésügyi államtitkár küldte biza magyarnak, hogy legyen méltó folytatója, fenntartója önzetlen, erős hazafiai tradíciónak. Nemeskéri Kiss Miklós, ezredes, Somogyvármegyében született 1820-ban. Pécsét és Pesten végezte tanulmányait. Ügyvédi oklevelet is nyert, azután nagyobbzerű Európa-utazást tett, bejárva Német- és Olaszországot és a Vezuv ormán ősmerekedet meg Lajos bajor királylyal, mint egyszerű utazóval, ki előt szintén feljárta nemzeti panaszaikat és ki által Münchenbe is meghívott. Hazatérve 1844-ben a magyar királyi helytartó tanácsnál nyert alkalmazást mint fogalmazó és ugyanott 1846-ban titkár lett. E helyzetben találták őt az 1848-iki események. A művelt és lelkes ifju a márciusi és áprilisi napok mozgalmában tevékeny részt vett István nádorhoz bizalmas küldetéssel bízott meg és lényeges részt vett abban, hogy a főváros hangulatáról az országgyűlésen és Bécsben hű és igaz tudomást nyerjenek. Azután budai nemzetőrségi őrnaggyá választották s a megalakult magyar miniszterium által megbizva, több küldetésben sikeresen működött. A parndorf hadjáratban mint dandárparanosnok vett részt és aztán budai várparanosnökká nevezett ki. A debreczeni kormány 1849. elején az akkor már alezredes ezredesi rangra emelte és mint ilyen Párisba a magyar ügyeknek akkori külképviseletéhez rendelte és e minőségben fejtett ki buzgó tevékenységet Olasz- és Spanyolországban és Angliában is. Haza akarván térni, a Marseillehez közel eső pradoi tengeri fűrdőben tett kirándulása alkalmával ismerkedt meg özv. De-Roy grófnóval, Le Chamon márkizzal, egy gazdag francia család leányával, aki aztán neje lett. Vagyonos és nemeslelkű neje lehetségessé tette, hogy házában minden száműzött magyar hazafi jól érezze magát és vigasz, esuleg segély nélkül egy sem ment el. Kiss Miklós a magyar emigrációnak egyik legbuzgóbb, legerélyesebb és legálodatkészebb tagja volt. 1859-ben elnyerte Olaszországban a Szent Móric és Szent Lázár rendjét. Ma d Magyarorságon nagyobb birtokokat szerzett, Pestvármegyében a gödi pusztát és Szent Mihályon és Zólyom vármegyében a nagykiterjedésű véglesi uradalmat. Azóta az év egy részét a hazában töltötte és vendégzerető véglesi kertjében gyakran látva előkelő francia vendégeket.

— Szőkővesek klubja. Nincs még elég kaszinó a világon s az emberek nem tudnak beleilleszkedni a már eddig fennálló társaskörökbe. A megkülönböztetés vágyának szüleménye az a legújabb klub, amely Berlinben alakult meg s amely Szőkővesek klubjának nevezi magát. Kébelébe azokat az emberi teremtményeket szőlítja, akik február huszonkilencedikén, tehát szőkővénben születtek. Az emberek általában nagy sokaságban születnek, alig van talán perc, amelyben valahol a föld kerekéségén egy vagy több pici halandó ne pillantás meg a nappali vagy estéli világosságot, mégis nagy Berlin városában csakis ötven olyan ember akad, aki a klub belépési feltételeinek megfelelt. Azaz, hogy ötven férfi. És éppen azért, hogy a klub tagjainak száma ne legyen ilyen pirulni valóan csekély, s bizonyára azért is, hogy a klubot, ha már egyszer életre keltették, fenn is tarthassák, a szőkőves férfiak úgy határozták el, hogy a szőkőves hölgyeket is beengedik a klub kötelékébe. Akkor mégis csak többen lesznek. És hogy mit fognak csinálni ebben az új kaszinóban az emberek? Hát bizonyára csak azt, amit a többi a kaszinóban. Ok csak klub akarnek lenni.

— Elégett ravatal. *Paksról* borzalmas tiszteletéről hírt tudósítónk. Tegnapelőtt ott meghalt egy *Szepsy* Imréné nevű jómódu özvegyasszony. Hozzá-tartozó díszes ravatalra helyezték és a ravatal körül gyertyákat égettek. A délelött folyamán egy pillanatra magára hagyták a halottat, ezalatt a gyertyák meggyújtották a halott szemfedőjét, mitől a koporsóban levő vánkös és faforgács is tüzet fogott. Mire a szobába léptek, akkorára már a halott is a fölsimerhetetlenségig összeégett és a szobában lévő burtozatot is csak nagy bajjal lehetett megmenteni az oipusztalástól.

— Gyilkos katonák. *Prágában* kézrekerítették *Wolf* Gusztáv franzensbadi fogadótulajdonos gyilkosait akik áldozatukat ki is rabolták. A Prágában állomásozó szekeresszerhad három közlegénye követte el a gyilkosságot s a tettesek töredelmesen bevallották mindent. Elmondották, hogy követ ütötték le a várkertben sétáló fogadóst, a fejét szétválták, a holtestet kirabolták, aztán a mély árókba vetették.

— **Vadnay Károly születésnapja.** Szép ünnepet ült ma Vadnay Károly, érdemeinek gazdag kiváló írónk, a *Budapesti Közlöny* szerkesztője. Hetvenedik születése napjához jutott el jó egészségben, szellemének frissességében. A családtagok kívül a közélet sok kiválóságát s testületi köldöttségei keresték fel az ősz írói családi körében, s elhalmozták jókívánásokkal, s a szeretet sokféle jeleivel. Elsőnek kis unokája *Goumois Gabriella* báróné, kezében ünnepi bokrétaival köszöntötte fel a boldog nagyapát. Majd a Tudományos Akadémia jókívánatait tolmácsoló *Beóthy Zsolt* és *Vargha Gyula*. A Kisfaludi-társaság nevében tisztelegtek *Berzeviczy Albert*, *Kozma Andor* és *Endrődi Sándor*, az Országos Nőképző Egyesület egyik lehérruház kedvenc tanítványa többi kis társnőjében gyönyörű kézi munkát nyújtott át, s formás beszédében emelte ki Vadnay Károly érdemeit a nőképző egyesület alapítása körül. Az intézet elnöknője és alelnöknője *Budnay Józsefné* és *Emich Gusztávné* pompás rózsabokrétaival kedveskedtek a nagy írónak. Gróf *Bánffy Györgyné*, *Berzeviczy Albertné*, *Beóthy Zsoltné*, *Endrődi Sándorné*, *Fejérváry Lászlóné*, *Marcazi Henrikné*, *Hampelné Pulszky Polixéná*, Gróf *Telki Sándorné* (Szikra) *Szabóné-Szentpétery Janka*, *Szinyei Főzsefné*, *Tanácsky Julia* gyönyörű drága takarót himezték, s azt a következők emlékirat kíséretében nyújtották át:

A női lélek mély hálájával köszöntjük Önt 70-ik születésnapján. Mi meg azok közül valók vagyunk, akik nem csak tudjuk, hanem érezzük és személyünk szerint köszöntjük azt a mérhetetlen szolgálatot, melyet a magyar nők rodamai műveltsége az Ön írói és szerkesztői munkásságának köszön. Érezzük és köszönjük a dc.él. életmunka nemességét és nagyságát.

Emléke örökre egybeolvá marad a magyar női műveltség történelvével.

Isten áldja, oltalmazza és tartsa meg Önt.
Budapest 1902 április 29-án.

A Petőfi-Társaság nevében megjelentek: *Bartók Lajos*, *Abrányi Emil*, *Pekár Gyula* és *Prém József*. *Bartók* gyönyörű beszédében aposztrofálta *Vadnay Károlyt*, mint a Petőfi-Társaság tagját és irodalmi büszkeségét, akinek kiváló érdeme, hogy irodalmi iskolát alapított, alkotásai nyomán annyi jeles író fejlődött s ő maga annyi íróirást vezetett be az irodalomba. Táviratban és levélben fejezték ki jókívánásaikat.

— **Bécsen át.** A külföldi nagy lapok még mindig Bécsen át informáltatják magukat a magyarországi eseményekről. A magyar újságírás hatalmasan föllendült az utóbbi évtizedekben s természetesen kifogástalanul meg tudna felelni annak a feladatnak, hogy Magyarországról számot adjon a külföldi sajtóban, azonban ezt nem veszik tudomásul odakünn. A bécsi zurnalisták aztán a maguk szája íze szerint is tökéletes tájékozatlansággal írnak mirőlünk s úgy eshetik meg az, hogy egy olyan tekintélyes világújságban, mint a *Daily Telegraph*, ilyen stílusban jelenik meg, mint ez a magyarországi inségről szóló tudósítás:

A múlt esztendői rossz aratás következtében Erdély tartomány több kerületét éhínség nyegelti, s a nyomor már igen nagy arányokat öltött. A magyar parlament ülésében az erdélyi helyzetről rendkívül szomorú részleteket közölték. S mintha az éhínség még nem volna elég, Csik- és Háromszékmegyét ezenkívül még árvíz is sújtotta, amely egész vidékeket elpusztított. Sok helyen kitört az éhínség s az iskolákat be kellett zárni, mert a gyermekek az éhségtől és kimerüléstől elájultak. Napokig sem kaptak a gyermekek egyéb ennivalót, mint egy darab szoronyt s némelyek negyvennyolc óra óta egyáltalán semmit sem ettek. Öreg férfiakat és asszonyokat eszméletlen állapotban találtak az országúton; ezek, miután magukhoz térítették őket, kijelentették, hogy már helek óta csak gyökerekkel táplálkoztak. Ezek a megyék különben más esztendőben is a legszegényebbek Magyarországon s a lakóik közül sokan egész életükben soha még csak nem is izlelték a húst. Táplálékuk csak kenyér és burgonya. A magyar kormány elrendelte, hogy pénz és élelmiszerek szorongan ki a nép között s nagy házipétkésbe kezdett, hogy munkát adjon az inségeseknek. Néhány hét alatt igen sokan vándoroltak az ország más vidékeire, hogy az éhínség elől meneküljenek.

— **A kivándorlók.** Udvarhelyvármegye alispánja a múlt évről szóló jelentésében megdöbbentő adatokat sorol fel a kivándorlásról. A 117 ezer lakossal bíró Udvarhelyvármegyéből ugyanis a múlt évben 1151 ember vándorolt ki Amerikába. Még rosszabb az állapot e tekintetben Csik- és Háromszékmegyékben. Mert Csikmege 127 ezer lakosa közül 3173, Háromszékmege 136 ezer lakosa közül pedig 5145 ember vette kezébe a vándorbotot, hogy Amerikában keresen jobb hazát. Főlemlítésre méltó, hogy nemcsak a munkanélküli segegyek, de a némi vagyonnal bíró kisgazdák is elmennek szerencsét próbálni messze idegenbe.

— **Az elmaradt főúri házasság.** Berlinből jelentik: *Radziwiłł* Antal herceg, *Chotek* grófnő volt vőlegényének az atyja, ma a *Berliner Lokalanzeiger*ben így nyilatkozik:

Fiamnak, Szaniszló hercegnek *Chotek Henrietta* grófnővel tervezett házasságáról különböző hírek kerültek forgalomba. Csak azt a tény erősíthetem hogy az esküvő, amely e hónap 24-ikére volt kitűzve, a menyasszony hirtelen közbeesett betegsége miatt el kellett halasztani. A többi adat, nevezetesen az, hogy fiam nagy adósságai miatt halasztották el az esküvőt, merő kóhombány. *Radziwiłł* Antal herceg.

Ezzel a nyilatkozattal, amely halasztásról szól, nem egyezik meg a *Chotek*-család nyilatkozata, amely szintén ma jutott el Berlinbe és amelyben a család kijelenti, hogy nem az esküvőt halasztották el, hanem az eljegyzést bontották föl egy héttel ezelőtt.

— **Házasság.** Bécsi tudósítók táviratozza, hogy *Baltazi* Arisztid leánya, *Mari* jegyet váltott *Kormizky* Ferenc gróffal, aki mint segédiszt *Ottó* főherceg udvartársaságban van alkalmazva.

Dr. Sziget Henrik temesvári királyi törvényszéki orvos 10-ly 27-én a temesvári anyakönyvi hivatalban házasságot kötött özvegy dr. *Forgách* Béláné, született *Banovits* Margit úrnóval.

Gulyás Károly székeslővárosi állatorvos eljegyezte *Ily Goldsten* Ferenc kereskedő leányát, *Gizellát* Kaposvárról.

Dr. Róz Dezső tekintélyes fővárosi ügyvéd eljegyezte *Szalkai Schwarcz* Elza kisasszonyt özvegy *Szalkai Schwarcz* Jakabné mátészalkai főbírtokosnő leányát.

— **A követhetőség.** Jules Lemaitre, a *Patrie* Française fejté, aki ugyancsak nagy tevékenységet fejt ki a mostani választási harcban s elsőrangú politikai szerepet tölt be, egy kicsit megcsipdesi egyik párisi lap. Kimutatja, hogy Jules Lemaitre nem mindig rajongott egy a politikáért, sőt alaposan elválasztotta magát tőle. Csak egy kis passzust közöl a *Journal de Débats*-ba. Akkor pedig ezt írta:

Ha nem éppen szent, csak teljesen becsületes akarok maradni, ha meg akarok őrizni magamban egy kis gyöngédséget és tisztaságot, akkor nem keveredem bele a politikába, mert akarom tennék is, hőszer legalább hazudnék egy nap s mert nem lehetnék biztos abban, vajon nem hajtánám-e a kőzjót az én magánérdekeim igájába.

Kemény szavak, de én edes Istenem, 1888-ban kerültek nyomda alá s ki venné azt oly szigorúan Jules Lemaitretől, hogy huszegynéhány év alatt így megváltozott a vélekedése.

— **Halál a vasúti kocsiában.** A Déltvasut Meránból jövő vonatának egyik elsőosztályú kupéjában megrendű haláleset történt ma délelőtt *Szinnyey-Merse* László sárosmezei főbírtokos, aki régóta betegeskedett, gyanus körülmenyek között meghalt. Az öreg *Szinnyey-Merse* súlyos betegségében Merán nyiba éghajlata alatt keresett tüdőt. Hosszabb idő-tartózkodás után tegnap vonatra ült, hogy hazajöjjön. Betegen helyezték el egy első osztályú szakaszban. A beteg főbírtokos azonban az uton éppen Budapest közepében a vasúti kocsiában váratlanul meghalt. A vonat 9 óra harminc perckor érkezett meg a Déltvasut budai állomásán, ahonnan a rendőrség a halottat a család intervenciójával a törvényszéki orvostani intézetbe szállította. A halál közvetlen okának megállapítása végei vizsgálatot indítottak.

Szipjagin gyilkosa. Pétervárról jelentik, hogy *Szipjagin* meggyilkolása ügyében az első vizsgálatot befejezték. A gyilkos a merénylet előtt két ízben járt Péterváron és megrendelte egy szabónát azt a segéd-tisztit egyenruhát, amelyben a merényletet elkövette. A gyilkosság napján több társával a *Nevszki-Prospekt*ten volt egy ukiárszámban, ahol teát ivott. Távozásakor azt mondta társainak:

— Mi többé nem látjuk egymást!

A gyilkos azt mondta *Kazánból* Pétervárra érkezett apjának:

— Nem én öltem meg *Szipjagint*, hanem az a körrendelet, melyet a diákok megsemmisítésére kiadtott.

Az nem akarja megmondani, hogy kik a bűntársai.

Egy pétervári távirat a külföldi lapoknak azzal a híreszteléssel szemben, hogy *Plehev* belügyminiszter maga utasította haditörvényszékhez *Szipjagin* gyilkosának ügyét, anélkül, hogy szabályszerűen *kis parancsot* eszközölt volna ki, arra utal, hogy a törvénynek az a paragrafusa, amelynek alapján a miniszter így rendelkezhet, felhatalmazza a belügyminisztert, hogy bizonyos esetekben belátása szerint ilyen intézkedést tegyen.

— **Halálozás.** *S.-A.-Ujhegy*ről jelentik: Az öngyilkossá lett *Hlavahy* József kir. táblabíró, ki mintegy négy napig agóniában feküdt, ma temették el nagy részvét melletti. A kir. törvényszék, melyei a városi tisztviselők kara és hivatalok testületileg vettek részt a temetésen. A kassai kir. táblát dr. *Juhász* Andor táblabíró képviselte.

— **A senki gyermekei.** Akinek az Isten nem adott gyermeket, az gondoskodhatik arról, hogy mégis lármásabb, elevebb legyen a házatája. Az olyan emberpár, aki csak kettesben éli az életet, szomorú látványosság. Nem látja az ember az életükben a célt s rideg, viaszatlan kilátásokat rejtegethet magában az ilyen emberek számára a vénség. Senki körülöltük, akik nekik köszönhetné a lételet, senki, aki hozzájuk tartoznék vérség szerint. Mire mi eljutunk az aggságba, eltemetjük az elöttünk élt fiamlalt. Ez a természet rendje s az is a természet rendje, hogy hagyjunk magunk mögött valakit, akik minket siratnak el. Az elmulásban legalább ennyi vigaszt kell hogy találjunk. Kevés, de valami. Akiknek még ez se adatott meg, szörnyen szegény emberek. Itt az ideje annak, hogy enyhíthetnek a nyomorúságukon. Akinek nincs gyermeke, annak ad a Fehér Kereszt-egyesület. Ilyenkor osztja szét a maga kis apátlan-anyaftalait. Van elég. Kis, ezideig még olyan öntudatlanságban élő csepp-ségek, akik még rá se jöttek arra, hogy árvák. Az egyesület gondoskodott arról, hogy ne érezzék a világban számunkra kitalált különleges helyzetet. Apjuk volt az apjuk, és anyjuk az anyjuk helyett. Örökké azonban nem tarthat ez a gyermekesülés. Végre is elkövetkezik az idő, hogy a gyerekből gondolkodó emberke lesz, s ha körül néz a világban, megkeseredik a szíve annak a szörnyű különbségnek a láttán, hogy mi csoda kietlenség az ő élete az olyan gyermekéhez képest, akinek apja, anyja van. Az egyesület munkájához segítségül kell sietni a külső világnak is s természetesen azoknak első sorban, akiknek odahaza nincs mosolygó napjuk. Ilyenformán mind a két félre nézve hasznos a gyermekvadás. Az árva apát és anyát kap a gyermektelonok pedig gyermeket. A Fehér Kereszt országos jelenléte a Tüzoltó-utca kilencedik számú házában van s annak aki örökbe akar fogadni egyet-egyet a gyermekek közül, erkölcsi és vagyoni bizonyítványra van szükség. Ha ezeket fölmutatja, válogathat magának a kis árvák közül szepet, okosat, kedveset.

— **Gyilkos automblokk.** Homburgban, mint *Frankfurtból* táviratozzák, egy ottani gyár intézője felborult autómobiljával a szerencsétlen ember szörnyethalt. A másik baleset, amely *Kölnben* történt, sokkal súlyosabb volt. Egy autómobil, amelyen négyen ültek, egy árokba zuhant. Az egyik utas meghalt, a többi három pedig halálosan megsérült.

— **A nyilvános pályázatok.** *Alpár* Ignác ur, a kiváló műépítész a következő sorok közlésére kér fel bennünket:

Becses lapjának mai számában a Mérnök- és Építész-Egyletben tegnap a nyilvános pályázatok ügyében tartott közgyűlésen elmondott felszólalásom elferdítve hozott. Felszólalásomban ugyancsak a nyilvános pályázatok hívének vallottam magamat, de csak akkor, ha azok a kellő formákban megtartatnak. Utaltam arra a terrorizmusra, melyet egy néhány emberből álló párt, amely magát a *Pesti Hírlap* szerint „idealista építész-csoport”-nak nevezi, már évek óta minden nyilvános pályázatra gyakorlati törekszik, amidőn már öelére cserélő a pályázatok kimenetelét és a döntés után kíméletlenül támadja a jurorkat bonn az egyesületben és künn a napilapok bejelentés és tendenciós informálásával. Felhoztam a zsidó templom, a tőzsde, a telefon-ház, a postakaraképképzár, az osztrák-magyar bank stb., szóval az utóbbi három év alatt lezajlott nyilvános pályázatok mind-egyikénél meg „idealista csoport” által elkövetett erőszakoskodásokat s utaltam arra, hogy a pályázatok hirdető hatóságoknál a nyilvános pályázatok mint a bizalmat felébrészse s a magyar építézek tekintélyét növelje. Amiért is indítványoztam, hogy a nyilvános pályázatok rendszerének sürgetése előtt egy legyeimi szabályzat készítsék, melylyel a skandalumossá ulés rendezése megakadályozható legyen s az egylet által kiküldött jury-tagok inzulntos ellen megvéde legyenek. Ez a tényállás, melyhez csak azt vagyok bátor hozzáfűzni, hogy ezen legyeimi szabályzat kidolgozása a választmányra bízott. Abban a reményben, hogy nagyságos szerkesztő urat csak az az intenció vezetheti, hogy olvasó-közönségével az igaz tényeket ismeresse meg, igen kérem eme helyreigazító sorok közlésére s maradok kitűnő tisztelettel kész szolgálja *Alpár Ignác* építész.

— **Katasztrófa a vasúti átjárónál.** *Nagyvárad*ról táviratozza tudósítók: *Dihar-Páspöki* állomás közepében, a vasútiórtházi átjárónál egy magános mozdony egy a sineken áthaladó kocsi elött. A kocsin három ittas paraszterem ült, kik közül kettő meghalt és a harmadik életveszélyesen megsbesült. A sebesültet, *Bene* Mihály szántói lakost beszállították a biharmergyei kórházba.

— **Főhívtás.** *Szekély* Béla mérnök Szolnokon főlkéri azon volt iskolátsait, kik a székesfehérvári állami főreáliskolában 1892. évben érettségit tettek, hogy igértüközöz képest pünkösdi első napján, a tízéves találkozó Székesfehérvárról jelenjenek meg. Pontos címüket tudassák.

— **Az áprilisi időjárás.** A hagyományosan szépséges hónap következtése marad mindvégig. Még utolsó napjaiban is szerez meglepetéseket. *Balassa-Gyarmatról* jelenti egy távirat, hogy ott és a környéken hó esett. Az idő tiszta és hideg. *Esztorgomban*

mára virradóra erős fagy volt, amely leginkább a szőlőben tett kárt.

— **Papírgyárosok vasárnapja.** A főváros nagyobb papírkereskedő-cégei elhatározták, hogy üzeneteket május 4-iktől, illetőleg 11-iktől augusztus 20-ig ünnepnapok és vasárnap zárva tartják. A közelebbi nyilatkozatot aláírták: Szénágy Béla, Rigler József Ede papírműgyár-részvénytársaság, Posner Károly Lajos és fia, Seetehner J. L., Dona Döme és társa, Klein Vilmos, Stern I. Izidor, Goldzieher Géza, Hermancezi papírgyáraktára, Weisz és Berger, Varga és Weisz, Velvart és Werber, Sas és Bauer, Péterfalvi papírgyár aktára, Klassohn Gyula és társa, Első magyar papírpapír részvénytársaság, Felbert Gyula, Széddő Gáspár és társa, Puitschhof I. Mór, Hamburger és Birkholtz, Kanitz C. és fia, Károlyi György, Glaser Lajos, Teichner Gyula, Loebli Izor, Galitzensien H., Országos központi községi nyomda Magyar vegy-készítő, papírgyár, Bauer Adolf, Smith és Meyner, Leykami papírraktár.

— **Katonaszabadtítás.** Szegezőről távirtozzák: Kovacsics és Weber valkányi jegyzőket négyrendbeli katonaszabadtításért állásuktól felüggesztették. *Muntyán* Györgyöt, az egyik kiszabadtított legényt elfogták és öt évre besorozták.

— **Eltűnt gyermek.** Krausz József pécsi illetőségű 13 éves 11. osztályú reáliskolai tanuló 1901. évi december hó 23-án Pécsről szülői házából nyomtalanul eltűnt. Aki a gyermek holliéről tudomással bír, vagy nyomra vezet, 100 korona jutalomban részesül. Személyleírása a következő: termete alacsony, arca kerek, haja szőke, szeme kék, néha gyulladós. Különös ismertető jele: félnék természetű. Eltűzősokor hosszú, kék, kockás bélséssel ellátott felikabát, kék öltözet, barna harisnya és csizma volt rajta. Értesítést kér a rendőrfőkapitányság Pécsen.

(x) **Figyelmeztetjük az igen tisztelt magvásárló közönséget,** hogy amikor nem közvetlenül *Mauthner Odón* és *kir. udvari magkereskedésben* Budapesten lezáró szükségletüket, hanem vidéki kereskedőknél, akkor kérjenek csak *Mauthner-féle* magot és ügyeljenek arra, hogy minden tasakon és zsákon látható legyen a *Mauthner* név vagy a cég ólomzárja, mert amelyeken a cég neve, illetve ólomzár nem fordul elő, az nem *Mauthner-féle* mag.

(x) **Íff. Ferenc Manó,** elismert elsőrangú cég (Budapest V., Deutch József-ter 3. szám 1. emelet Diana-útról épületében) a következő rendkívül kedvező ajánlatot teszi: 300 forintért készíti mérték szerint dúz vaslatot angol szövetből legfinomabb kivitelben egy leltőt, egy szalon-jaketöltényt, négy utcai öltönyt, egy felikabát. Az összeg 2 év alatt 8 negyedévi részletben fizetendő Fenti ruhákból a cég bármikor bármennyit szállít. Rendelői a legelőkelőbb osztályhoz tartoznak és elismert jó hírűve biztosítékok nyújt arra nézve, hogy a legmesszebbmenő ígéreknek is megjelöl.

(x) **Uj! Internacionál szövetség.** Egyszeri beszámoló után az arcori és kézről a szört észrevétel nélkül elváltója. 1 üvegtégely ára 6 korona. Főraktár: Dr. Kovács gyógytára, Budapest, Gyár-utca 17.

(x) **Izlelés nőikalapot** eredeti angol és francia modellek. Mme. Elek, Budapest, Váci-utca 20. sz. I. em.

FŐVÁROS.

(*) **A minisztérium közönete.** A székesfőváros lakossága, a kereskedelemügyi minisztérium részéről alakított szocialis-muzeum céljaira átengedte a párisi kiállításra küldött tárgyak közül azokat, melyek a társadalmi és gazdasági osztályban voltak kiállítva. A minisztérium nevében *Szerényi József* miniszteri tanácsos a ma érkezett leiratban köszönetet mond a főváros hatóságának a szép és értékes ajándékért.

(*) **A sertésközvágóhíd megnyitása.** A sertésközvágóhíd az az új ureszársát május elsőjén, csütönk déli tizenkét órakor nyitják meg. A tanácsfalragaszon fogja tudatni a közönséggel, hogy május elsőjétől kezdve tíz kilogrammra nagyobb mennyiségű sertéshús a vidékről hozatni nem szabad. Figyelmezteti továbbá azokat, akik a saját háztartásuk számára legfeljebb három darab sertést nevelnek s otthon akarják lenni, hogy a sertés felőlesése külön engedelmell kell kérniük az illetékes kerületi elüljárásigától. Csütönköltől kezdve ugyanis a fővárosban kizárólag csak a sertésközvágóhídon szabad sertést lenni.

(*) **A dunaparti villamosvasuti vonal kiegészítése.** A budapesti villamos városi vasutársaság dunaparti villamos vasuti vonala, az eskütéri hid kiépítése folytán az Eskü-ter és Petőfi-ter között megszakítást szenved. Most, hogy a hid pesti oldalának a újjárója elkészült, a vasvonal teljes kiegészítésének a megépítéséhez hozzá lehet foglani. A kereskedelemügyi minisztérium a ma érkezett leiratban tudatja a székesfőváros hatóságával, hogy a dunaparti villamos vasuti vonal kiegészítésére vonatkozó közigazgatási bejárás határidejéül május hónap 3-ikának déliótti 9 óráját tűzte ki.

(*) **Kisiparosok és kiskereskedők segélye.** Az Albrecht-Hüdegarde-alapítványra felügyelő bizottság a délelőtti ülést tartott: *Horváth János* tanácsos elnöklése mellett. Az alapítványok az idén rendelkezésre álló kamataiból, kamatnélküli kölcsönként, megszavazták 24 elsőgenyedet kisiparosnak és kiskereskedőnek 80—80 koronát, tizenhatnak 120—120

koronát tizennégynek 160—160 koronát és hatvanegynek 200—200 koronát.

(*) **A temetkezés új rendje.** A közegészségügyi bizottság ma délután fontos kérdést tárgyalt. Elfogadta a halottak ravatalozásáról, szállításáról és eltemetéséről szóló szabályrendelet-tervezetet, *Matuska* Alajos alpolgármester elnöklése mellett s *Dévy Gyula* tanácsjegyző előadásával.

Az ügy előzményeinek az ismertetése során *Viola* Imre tanácsos, a közegészségügyi és köztisztasági ügyosztály vezetője éleken változó azokat az egészségügyi hátrányokat, amelyek akkor alnak elő, ha a halottat egészen a temetésig ott tartják a sokszor igen szűkes lakások. Kéri, hogy a szabályrendelet-tervezet általánosságban fogadja el a bizottság. A tárgyhöz először dr. *Adler Zsigmond* szól. Kijelenti, hogy a *Viola* tanácsossal szemben sok tekintetben ellentétes nézetben van. Dr. *Mutschenbacher Béla* nem fogadja el a szabályrendeletet, általánosságban sem. Dr. *Adler Zsigmond* azt indítványozza, utasítsák az ügyosztályt újabb tervezet előterjesztésére. Dr. *Weisz Jakab* magáévá teszi a *Viola* tanácsos részéről felhozottakat. Dr. *Bayer* tapasztalatból mondhatja, hogy a szabályzat-tervezetben foglaltak behozatalára igen nagy szükség van. Dr. *Pertik Ottó* abban a nézetben van, hogy a szabályzatot fakultatíve kell alkalmazásába venni.

Tizenöt bizottsági tag szavazott a javaslat elfogadása mellett, tíz pedig ellene s így a többség a szabályrendelet-tervezetet általánosságban elfogadta. A szabályrendelet-tervezet részletes tárgyalása során az egyes pontozatokat is némi változtatással elfogadták.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Zilahi Gyula bucsufülfépte.** A Nemzeti Színház egyik legkedvesebb és legnépszerűbb tagja, *Zilahi Gyula*, ma bucsufülfépte a főváros közönségétől kitűnő szerepében. Polihá-ban. Holnap Aradra utazik és átveszi az ottani színház igazgatását. Pályatársai félórával az előadás kezdete előtt a színpadra gyűltek és távozó kollégájukat meleg szeretettel ünnepelték. *Somló*, a Nemzeti Színház új igazgatója, hosszabb beszédet intézett hozzá. *Dicsérete* *Zilahi* jeles tehetségét, szólott a nemzeti színpadon elért kiváló sikereiről és végül reményét fejezte ki, hogy ez a távozás csak ideiglenes és *Zilahi Gyula* nem sok idő múlva visszatér a Nemzeti Színház kötelékébe. *Zilahi Gyula* minny megvárta mondot köszönetet. Öszimén bevalotta, hogy azért távozik, mert a korábbi rezsim alatt mellőzték és pangásra kárhoztatták. A rendszeres mellőzés kedvét szegte. Attól tartott, hogy ilyen körülmények közt tehetség nem fejlődhetik. Rendkívül hálás a Nemzeti Színház új igazgatója iránt, aki fényes elégtételt adott neki, a mikor multjéről elismeréssel emlékezett meg és jövőjébe azzal a reménységgel pillantott, hogy vidéken vállalt kötelezettségének letette után vissza fog térni oda, ahol szeretettel és bizalommal várják. A pályatársak nevében *Mihályi Károly* beszélt, azután asszonyok, férfiak odalétek hozzá és össze-vissza csókolták a kedves *Zsult*, akinek az öltözéjét is tömérdek babérokoszorúval és virággal árasztották el. Ennek a szép, intím ünneplésnek zajos folytatása következett az előadás megkezdésekor. A nézőtérén összegyűlt nagy közönség szünni nem akaró tapsviharral fogadta *Zilahi Gyulát*, amikor Polihá szerepében mindjárt az első felvonás kezdetén kilépett a színpadra. A taps folytonosan oszatogott, folytonosan megújult és percek multak el, amíg a feesező Polihá végre szóhoz jutott. A közönség később is megragadott minden alkalmat, hogy a távozó művészt ünnepelje és kimutassa: mennyire óhajtaná, hogy a nemzeti színpadra mielőbb visszatérjen. Magunk is azon a nézetben vagyunk, hogy a távollét nem tart soká és *Zilahi Gyula* visszajön közénk; visszahozza napfényes, ragyogó kedélyét, szívből jakadó, őszinte vidámságát. *Zilahi* egész osomó kitűnő szerepet kreált a nemzeti színpadon. A könnyelmű kedvesség, a naiv jóságot valóságos bajjal tudta jellemezni a legkülönbözőbb alakokban. Széles jókedvvel ütötte meg a böhözt vaskos hangját, de a komikum finomabb árnyalatához is értett; a nagy, rakoncátlan, burleszk-kacagás éppen úgy rendelkezésre állott, mint a finomabb természetű, ironikus mosoly. Könnyelmű vidámsága alatt néha mély pszichológiai belátás lappangott és pajkos játszásának a lérfias sziv nemessége dobogott keresztül. A magyar, népies zsánerben tősgyökerez, zamatos alakításai voltak, de a francia nyárspolgárt, a szalon-fieszt is remekül tudta jellemezni. Sugárzó, meleg temperamentumára szükségese van a Nemzeti Színház ensembles-jának. Ezért hiszszük, hogy a mai bucsufülfépte nem sokára viszontlátás lesz. Az az ok, mely *Zilahit* távozásra kényszerítette, megszűnt. Ambicióját most más téren elégitelni ki, de mihielyt az aradi színházzal kötött szerződéses viszonyát lebonyolította, visszatérése előtt nem áll semmi akadály. Az érettség, a művészi fejlődés korszaka rá nézve csak most kö-

vetkezik el. Egy kis kellemes exkurzió után jő-jön minél hamarabb vissza, hogy művészi feladatoknak éljen és átvége a magyar bonvivant-szerepkör szuverénjeinek. *Szerdahelyinek* és *Halminak* fényes örökségét. Mai bucsufülfépte a *Közönyt közönylen* Polihá-ban szomorú emléket idézett fel bennünk. Harminc évvel ezelőt *Szerdahelyi Kálmán* is ebben a szerepben lépett föl utóljára. *Utoljára*, a szó szoros értelmében, mert a nagy művész pár hónapra rá meghalt. De *Zilahi Gyula* tele van friss életérvel, duzzadó egészséggel, viruló ambicióval. A bucsufülfépte szomorúságán keresztül is érez-zük, hogy ezt a vidám, ürge, kedves Polihát még sokszor, nagyon sokszor fogjuk viszontlátni a nemzeti színpadon. (4. e.)

Előadás után a Nemzeti Színház tagjai bankettet rendeztek bucsufülfépte kollégájuk tisztelőre. A színház tagjai kívül jelen volt a vacsorán gróf *Feszty* Andor, a vidéki színészet felügyelője, *Kajka László* miniszteri tanácsos, *Bartók Lajos*, a Petőfi Társaság elnöke, *Bosnyák Zoltán* miniszteri titkár, *Szirmay Imre* a Népszínház képviselőben és a művész sok tisztelője. A Nemzeti Színház tagjai nevében *Ujházi Ede* köszöntötte fel *Zilahit*. *Bényei István* a vidéki színészek nevében üdvözlö a művészt. Gróf *Feszty* arról a művészi feladatokról szól, amelyek *Zilahira* Aradon várnak; *Zilahinéra* emeli poharát, akinek a siker fokozásában nagy része lesz. *Bartók Lajos* *Zilahit* és a színház egy másik mellőzött művészt, *Sárosi Ferenc* karmestert élteti. *Bossányi Iván* és *Desz* *József* a jelenlevő hölgyeket éltette. *Prém József* adózott még elismeréssel a távozó művész érdemének.

** **Vigszínház.** Az *örny ur* mai előadásán szereplőtoz volt. Dingoimét, a hadsereget rajongó asszonyok a gyöngélikedő *Haraszthy Hermin* helyett *Lenkey Hedvig* adta. A művésznő az utolsó pillanatban vette át a szerepet, de azért minden zökkenés nélkül sikerrel játszotta végig. Egyebekben a szereposztás változatlan maradt. A *Vigszínházban* az egész héten át az *örny urat* adják.

** **Küry Klára Bécsben.** *Bécsi* tudósítónk jeleni telefonon: A *Concordia* javára ma *Küry Klára* kisasszony előjártotta *Lili* címszerepét és sikere valóssággal szenziós volt. A közönség a *Carl*-színház nézőtérét az utolsó zugig megtöltötte és valóságos ünnepelte a kiváló művésznőt, aki mindeneget elragadott nagyszerű alakításával. Csodálják színeinek gazdságát, játékának ritka változatoságát és nemes, meleg tónusát, amely ebben a szerepben Bécsben is a legkiválóbb sikert szerezte meg számára. Az első felvonás után már szereszama nem volt a sok kihívásnak, de az elragadtatás tetőfokra a második felvonásban jutott, amikor a híres keréngő (amely tudvalegően magyar szerző műve) kétszer és a bájos provencai dalt háromszor kellett ismételnie a közönség viharos tapsai közepette. E felvonás után a legzajosabb tüntetésekkel ünnepelte a publikum *Küry Klárát*, aki tömérdek virágajándékokkal elhalmozott jelent meg a lámpák előtt, e virágok közt is kezében egy nemzetiszín-szalagos babérokoszorúval. A harmadik felvonás bájos jelenései, játékbeli kiválósságai és finoman pontozott énekzsámai új és lelkes tapsokat termeltek, amelyekből esthosz-szat hangos volt a nézőtér. Valóságos diadalmas siker volt.

A kedélyes bécsi közönség tegnap délután a *Josefstädter Theater* matinéján magyar nóták hallatára jött extázisba és viharos lelkesedéssel ünnepelte a magyar dalok bájos előadóját: *Küry Klárát*. Az ünnepi délutánra elvetette az operett internacionális keretét s a magyar dalt segítette ritka diadalra a császárvárosban. Először a *Hej more, more!* kezdetű dal énekelte el, majd két *Petőfi-nótát* s briliáns előadása annyira elragadta a közönséget, hogy tombolva szólították a függöny elé s a taps addig nem hallgatott el, míg programját néhány jubás-dallal meg nem töltötte. Alig hangzott el az utolsó taktus, az előbbi jelenet ismétlődött, vége-hossza nem szakadt a kihívásnak, mire *Küry* újra a közönség elé lépett s kis beszéd-ben ösmertette egy magyar népdal átsiklását az angol motívumokba. Elmondta, hogy a magyar nótá bátran megállhatja a helyét az annyira divatos és felkapott angol operettben is, aminek legjobb bizonyítéka az *Is, is, is* című dal. Előszölet először a magyar nótát, majd beszédét folytatva elmesélte, hogy két magyar szerző hogyan angolosította meg ezt a dalt s hogyan vált belőle az annyira üjmes és népszerű *Jes, jes, jes*... Ezután a *Jes, jes, jes!* következett, amelyet újra meg újra elő kellett adni s a híres angol-magyar csárdás egyszerre népszerűvé vált Bécsben is. *Küry Klára* dalait *Tarnay Alajos* kísérte ismert művészelével. A bécsi sajtó tulajadó melegséggel nyilatkozik *Küry* kisasszonynak erről a fellépéséről is. *Bécsről* levén szó, igazán feljegyezni való a *Fremdenblatt*, amely azt írta, hogy *Küry Klára* magyar

dalaiból az *aldott magyar Alldó rengő kalásza*inak illata árad ki.

Miss Duncan. Holnap, kedden este táncol utójára Miss Duncan a budapesti nagyközönség előtt, amely kilenc este át lelkes tapsokkal és szeretettel minden jelével elhalmozta a művésznőt. Ma utolsó előtti fellépésén is telt ház gyönyörködött Miss Duncan bájos mutatványain. A tapsolók között volt *Wlassics* miniszter, aki majd mindennapos vendége volt Miss Duncan estének és gróf *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke is. Miss Duncan holnap, keddi fellépése iránt igen nagy az érdeklődés.

Nemzeti Zenede. A Nemzeti Zenede mai hangversenye méltóképpen sorakozott az intézetnek a nyilvánosság előtt aratott sikereihez. Nagy hatása volt *Pécsi* Károly hegedűjátékának, amelyben elismerésre méltó módon egyesül a technikai készség az izlésessel és érzéssel. A műsor egyes számai során *izléshangzó* tetszésből kijutott *Gobbi* Alajosnak és az intézet többi tanárának is.

Makó Lajos bucsuzása. *Temesvárról* jelentik: Makó Lajos színházgató három évi sikeres működés után ma bucsuzott el a temesvári közönségtől, mely az igazgatót és társulatát az alkalomból nagy ovációban részesítette. Makó igazgató jól szervezett társulatával nagy érdemeket szerzett a magyar színház állandósítására. Ő volt az első, aki már három év előtt vállalkozott arra, hogy Temesvárról hat hónapon át tart magyar színelőadásokat, ez által lehetővé tévén a német színházak kiküszöbölését. Az ő nevéhez fűződik az érdem is, hogy Temesvárról a magyar színház állandósítása immár bevezetett tény.

Hangverseny, A Budapesti Katolikus Kőr Molnár-utcai disztermében nagyszámú, előkelő közönség jelenlétében ma érdekes hangverseny volt, amelynek egyebek közt néhány érdekes újonság került előadásra. Az újonságok *Dombay* Artur *Scherzo Allegro*ja zongorára és *Magyar rapszódia*ja. Mind a kettőt *Ladányi* Adél urnó adta elő, zajos tetszést aratva. Mély hatást keltett *Major* J. Gyula *Széchy* *Mária* című hősi operájának néhány kiváló szépségű részlete, melyet *Semsey* Mariska énekel s remek előadásával, drámai akcentusával magával ragadta a közönséget. Ezután *B. Peony* Irén *Brahms* Cigánydalát ének-művészetének sajátos finomságával, briliáns színezéssel és az érzés melegségével énekelte. Zajos tapsal adózott a közönség az Operaház kitűnő művésznőjének, aki ezután még *Grigás* és *Tauber* egy-egy dalának éneklésével fokozta mai nagy sikerét. *Major* J. Gyula Ludovinyával két zongorán előadta Concert Symphonique-jének *Allegretto*ját, melynek poétikus szépségei a szerző művészi játéka mellett ma is, mint már sokszor, mély benyomást tettek a közönségre. *Soproni* Henrik *Sarasate* Cigánytűkét nagy vervevel játszotta s a lelkes tapsokra meg is újratá azokat. A hangverseny rendezése körül *Dombay* Artur szerzett érdemeket.

Fővárosi Nyári Színház. Holnap, kedden, továbbá szerdán, csütörtökön szombaton és vasárnap *Az édes lányka* című operette van műsoron. Pénteken *Rákosi* Jenő *Magdolna* című néprádmánya kerül előadásra *Krecsányi* igazgató rendezése mellett. A színház drámai személyzete erősen készül *A kereszt jében* című nagyhatású színműre, melyhez ócséru jelenetek, burtok és diszettek készülnek. A színház másik udonsága *Moins-Çaque* című mulatótánc francia bohózat lesz mely *Lámpa* az ablakban címmel dr. *Komor* Gyula fordításában fog színr kerülni. *Krecsányi* igazgató a nyár folyamán le akarja újítani a régi jobb népszínműveket és szebb zenéjű operetteket is.

Konzervatorium hangverseny. *Somogyi* Mór zongoraművész konzervatoriumában vasárnap délután tartották meg az intézet 55-ik növendék hangversenyeit. A művészi nívón álló oktatók meglepő eredményt produkáltak úgy a zongora valamint a hegedűosztályokban. A kiművelési zongora-osztályban *Antos* Valéria, *Schmalcz* és *Háder* kisasszonyok tüntek ki. *Flitsch* István és *Justh* Lajos játékaiban dicsőretea a szabatos előadás. Az ének-növendékek közt *Martens* *Zelma* tűnt fel meleg szopránjával és kitűnő iskolázottságával. A hegedű-osztályban *König* *Stefánia*, *Herdy* és *Parády* játszottak újsza intonációval és figyelemreméltó készséggel. A hangverseny minden egyes számát, a nagyszámúban megjelent előkelő közönség zajosn megénekelte.

Operaelőadás a Telefon Hírmondón. A Telefon Hírmondó ma este előzetesnek szórakoztatására a *Magy. Kir. Operaház* előadását fogja közvetíteni. Előadásra kerül *Proff* *Francesina* vendégfellépésével a *Sevilla*-i bohózat, s utána a *Rocco* ballet, melynek zenéje szintén hallható lesz a kagylókban keresztül. Az esti előadás után, mely az opera előadásának követését követi, 11 óráig még éngyzenre lesz hallható a kagylókban keresztül, melyet az *Elie*-és az *Emke-kávéház*ból közvetít a Telefon Hírmondó.

11 én lesz; személyes jelentkezéseket a vernissagera azonban csak 6-ig fogad el a titkári hivatal. — A *Nemzeti Szalon* igazgatója az idén is megtartja nyári kiállítását, melyvel tavaly első ízben tett kísérletet s melyvel lehetővé tette a művészek részére műveiknek nyáron való értékesítését is, a közönségnek pedig állandó műpácot teremtett. A nyári kiállítás megnyitása május hó közepén lesz; a tárlatra szánt művek beküldési határideje május hó 5-ike.

□ **Felolvasás.** A Huszár-Ujlaki-léle női festőiskola művészi felolvasásainak ciklusát ebben a hónapban befejezi. Az utolsó felolvasás április 30-án, szerdán délután 5 órakor lesz, amikor *Ambrovoics* Béla fog felolvasni *A művészeti ízlés fejlesztéséről*.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **Az Akadémia teljes ülése.** Az Akadémia ma délután teljes ülést tartott báró *Eötvös* Loránd elnöklete alatt. Az elnök átnyújtotta a *Wodianer-féle* jutalomdíjat *Sárhány* Gábor és *Kondor* Ferenc néptanítóknak, akik az ország legexponáltabb vidéken Vas megyében és Bereg megyében lelkesen szolgálták a magyarság ügyét. Ezután dr. *Kéty* Károly egyetemi tanár tartotta meg emlékbeszédét dr. *Lautenauer* Károly elhunyt egyetemi tanár, akadémiai levezető tag fölött. Vázolva életétörténetét, ismerteget az elmegyógyászat terén elért kutatásait s sikereit. A hamburgi orientalista kongresszusa az Akadémia *Vámbery* Armin és *Goldzieher* Ignác tagokat küldte ki. A titkárszék azután bejelentette, hogy *Bródy* Zsigmondot felkérte a *Bródy*-jutalom szabályzatának olyképpen leendő megváltoztatására, hogy az Akadémia ne legyen kénytelen a jutalmat, akár érdemes a pályámul, akár nem kiadni. *Bródy* Zsigmond készségesen beleegyezett a szabályzat megváltoztatásába s kikötötte, ha a jutalomdíj nem adatik ki, akkor ennek helyét az Akadémia az irók segélyegyletnek, másik felét pedig a hírlapírók nyugdíjintézetének adja át, és pedig ne mint alapítványt, hanem mint kiosztandó segélyösszeget. A teljes ülés 11 szóval 5 ellenében előadta az alapító által módosított szabályzatot. Végül bejelentette a titkárszék, hogy gróf *Széchenyi* Béla gróf *Széchenyi* Istvánnak *A selyemről* című művének eredeti kéziratát a *Széchenyi*-múzeumnak ajándékozta, *Toschner* Béla pedig a legnagyobb magyarnak két művét adta át megörézés végett a *Széchenyi*-múzeumnak. *Gyulai* Pál műveinek újabb kiadásait ajándékozta az akadémiai könyvtárnak.

□ **Kisfaludy-Társaság.** A *Kisfaludy-Társaság* 30-ikán, szombaton délután 5 órakor, a *Magyar Tudományos Akadémia* heti üléstermében, a következő tárgysorozatalt tartja rendes havi ülését: 1. *Folyó* ügyek. 2. *Költemények*, *Bartók* Lajos rendes tagtól. 3. *Bizanc*, drámai költemény *Herczeg* Ferenc rendes tagtól. 4. *Fitzek* *Margit lakodalmá*, falusi rajz *Gömör* *Olívér* vendégtől, felolvassa *Berczik* Árpád rendes tag. 5. Zárt ülés.

□ **A Vigyázó-társaság nyertese.** A *Petőfi-társaság* ma délután az Akadémia földszinti termében rendkívül gyűlést tartott, amelynek főtárgya a *Vigyázó-léle* 300 koronás hrai költemény-pályázat eredményének kihirdetése volt. A bíráló-bizottság, amelynek tagjai *Somló* Sándor, *Kerecsényi* Zoltán és *Frém* József voltak, jelentést tett a bírálat eredményéről.

A jelentés szerint, melyet *Frém* József szerkesztett meg, nyolcvanöt pályámul érkezett be. De nemcsak számra, hanem értékre nézve is ürvendtes a pályázat, nemcsak azért, mert a díjat kiadhatják, hanem mert több költemény dicsegetésre is méltó. A bizottság a legjobbnak a *Rimini* című költeményt találta. A költő *Rimini* városában van s mi más foglalkozhatná őt, mint a híres szerelmes pár: *Paolo* és *Francesca* regénye. Kéjnk gondoló ő, aki színtoly szerelmes, eszébe jut a sorsuk, s aztán rátér a maga szerelmére. Ami a bírálatok e költeményben legjobbnak megkapta, az a keresetlenség, egy igazi lírai költő megnyilvánulása. A bizottság ezenkívül különösen kiemelte a *Halál* című költeményt és ezenkívül megdicsérelte a *Veronika*, *Tamás bácsi* és *Erdei hangulat* címűeket. A nyertes költemény jelölésével *Bartók* Lajos neve tűnt ki. A társaság tagjai lelkesen megénekezték a nyertes elnököt, aki a pályadíjat nyomban felajánlotta a *Petőfi* ereklyék számára készítenő üveges szekrények költségeire. *Szanta* Tamás bemutatta a szatmári *Kölcsey* Kör meghívását a *Petőfi* emléktábla május 25-én tartandó leleplezési ünnepére. A társaság az ünnepon képviseltette magát, Végül *Bartók* Lajos elnök melegen felvívölte *Somló* Sándort, a *Nemzeti Színház* igazgatójával történt kinevezetése alkalmából, ama reménytel jelezvén ki, hogy a színház végre megtalálta a maga emberét, akit úgy művészi tudása, mint irodalmi kvalitásai predestinálnak erre az állásra.

□ **A Jogállam jog- és államtudományi szemle,** melyet *Edvi* *Illés* Károly főszervezője mellett dr. *Baumgarten* Nándor és dr. *Gyomai* Zsigmond ügyvédek szerkesztették, V. (májusi) füzeté most jelent meg a megszokott változatos és magas színvonalon álló tartalommal. Dr. *Weinmann* *Fülöp* közjegyző befejezi kitűnő értekezését a törvényes öröklésről, *Vargha* Ferenc főügyészhelyettes a vád viszonyát tárgyalja előadásban. Dr. *Meszlény* Artur a legújabb statisztika tanulságait fejtegeti. A füzet gazdag tartalmából kiemeljük még dr. *Térfi* Gyula törvényes bírő tanulmányát a Pósz-féle első perrendtartási javaslatról; dr. *Angyal* Pál jogakadémiai tanár a büntető-törvénykönyv egy hiányáról ér-

tekezik; dr. *Kiss* Endre kir. ítélőtáblai bíró pedig a büntető perrendtartás 385. §-át magyarázza. A Jogállam e füzetét dr. *Gyomai* Zsigmond ügyvéd szakavatott kritikai feldolgozásában közli a Kuria bíráskodását képviselőválasztási ügyekben. A Jogállam az egyedüli folyóirat, mely a Kurianak e nagyonosságú és közérdeklő ítéleteit közli. Ugyancsak kritikai feldolgozásban jelennek meg a Jogállamban a felső bíróság elvi jelentőségű határozatai. Érdekes dr. *Fromageot* H. párisi ügyvéd francia törvényhozásról és *Rohonyi* Gyula országgyűlési képviselő bírálatát dr. *Horváth* alügyész közjogi tanulmányról. A Jogállam legközelebbi füzeté közölni fogja *Wach* Adolf lipósei egyetemi tanár bírálatát a polgári perrendtartás javaslatáról. A Jogállam előfizetési ára 10 füzetre 16 K., 5 füzetre 8 K. Az eddig megjelent 5 füzet megrendelhető a Jogállam kiadóhivatalában, (Budapest, IV., ker. Havas-utca 7.) 8 K. beküldése mellett.

□ **Marbeau Eugène — Justh Zsigmond.** *Le charme de l'histoire* (A történelem varázsa) címmel vaskos könyv jelent meg Párisben, melynek szerzője *Marbeau* Eugène államtanácsos. Egyik fejezete a korán elhunyt *Justh* Zsigmondnak *Le livre de la posta* című művével foglalkozik. „Távolság és idő hégzokat hagynak — írja *Marbeau* — és tanulmányozni egy idegen faj életmódját, melynek polgárosulása más körülmények létezésével ment végre, majdnem egyenlő a történelem megírásával. *Justh* Zsigmond könyve bizonyára tetszést aratott korszakunkban, amely annyira vágyik a nem ismert új behatásokra; a munka: hódolat a nagy szép Magyarországnak, melynek nemcsak erőteljes magyar nemzetét, hanem saját magának jellemét is oly találóan esetele.”

□ **Tyuktenyésztés.** *Irta* *Hrebly* Emil állattenyésztési felügyelő, a gödöllői m. kir. baromfi-tenyésztő-telep igazgatója. Ara 8 korona; a szerzőnél 2 korona előleges beküldésével megrendelhető (Budapest, VII. Csömör-ut 15. szám). A II. kiadásban kidolgozott és bővített munka nélkülözhetetlen minden gazdának. 200 oldalon minden kérdést részletesen tárgyal, pontos utmutatást ad a tenyésztésre, a takarmányozásra, a tenyészanyagkiválasztás és értékesítésre, tárgyalja a természetes és mesterséges kelletést, az új amerikai keltető-gépeket ismerteti s azok kezelésére részletes utbaigazítást közöl.

EGYESÜLETEK.

(A Magyarországi Zenészek Országos Segély-és Nyugdíj-egylete) tegnap tartotta meg *Sipos* Antal alelnök elnöklésével ez évi rendes közgyűlést, melynek megnyitása után az elnök szép beszédben emlékeztet meg az egyesület elhunyt alapítójáról és negyven éven át volt elnökéről, *Lartay* Ede királyi tanácsosról. Ezután *Antal* Károly titkár mutatta be az egyesület évi jelentését, mely szerint a rendes tagok száma nyolcvankét, az alapítóké hetvenöt. *Darday* Géza pénztáros bemutatja az 1902. évi költségvetésirányzatát és az elmulit év zárszámadását; az egyesület összes vagyonja 116.892 korona, a pénztári forgalom az elmulit évben 12.742 korona volt. Az egyesület anyagi helyzete az utolsó években oly kedvezővé alakult, hogy dacára annak, hogy a mult évben tagsági díjak címén csak 260 korona folyt be, mégis 3720 korona segélyt oszthatott ki elszegényedett tagjai közt. Végül a tisztújítás következett. Elnökké nagy lelkesedéssel *Sipos* Antal, alelnökké *Schunda* V. József, a számvizsgáló-bizottság elnökévé *Goll* Jánost választották meg.

(A Magyar Gardasszonyok Országos Egylete) tegnap tartotta meg 41-ik évi rendes közgyűlést özv. gróf *Baththy* Gézáné palotájában özv. *Damjanich* Jánosné elnöklése mellett. Az elnöki megnyitó beszéd után *Mayer* György titkár előterjesztette a választmány jelentését. Az évi segélyezések és befizetelt alapítványokkal együtt, a mult évi bevétel *Hállay* Ferenc pénztáros jelentése szerint 62.338 korona 25 fillért tett ki 52.497 korona 40 fillér kiadással szemben. A felmentvények megadása után a választmány újból megválasztották; a számvizsgáló-bizottság elnökévé dr. *Forster* Gyula, tagjaival *Csávósy* Béla és *Mayer* György választották meg.

(A Magyar Áiro-Klub) május 1-jén, csütörtökön, reggel hét órakor léghajófelszállással egybekötött megnyitási ünnepet rendez a Margitszigeti sporttelepen. A klub ünnepsége iránt nagy az érdeklődés.

(A háztartási iskola-egyesület közgyűlése.) A magyar háztartási iskola-egyesület május 4-én, vasárnap délután 11 órakor tartja évi közgyűlést *Rottenbiller*-utca 15. sz. a helyiségében. A gyűlést báró *Daniel* Ernőné elnöki megnyitja és dr. *Béldi* Lzot titkári előterjesztése után megalakítják az új választmányt.

(A Magántisztviselők Országos Nyugdíj-Egyesülete) május 8-án délután három órakor tartja nyolcadik rendes közgyűlést az új városháza disztermében.

SPORT.

*. A Budapesti Sport-Klub május hó negyedikén fél három órakor nyitja meg versenypályáját a Lehel-utca és Hungária-ut sarkán. Ez alkalommal nemzetközi altheitkat versenyt rendez, utána a Budapesti Sport-Klub I. csapata és a Budapesti Futóméta-Egyesület I. csapata mutatják be tornajátékukat. Va-

MŰVÉSZET.

□ **Az újvidéki tárlat.** Az újvidéki tárlatra szánt műveket ma bírálta felül a *Nemzeti Szalon* zsűrije s az egész vaggont megtöltő műtárgyakat már a napokban utnak is indítja *Újvidék* felé az igazgató-ság. A kiállítás ünnepélyes megnyitása május hó

sárnag délután volt a két egyet csapatai között a próba-mérkőzés, melyet nagy közönség nézett végig. **Labdarúgás.** A másodosztályú bajnoki mérkőzés érdekesebb lesz a „Magyar Testgyakorlók Köre” és a „Postások” küzdelme május elsőjén délután a millenáris pályán. Mindketet csapat győztesen került ki az eddigi mérkőzésekből, tehát mindketten legközelebb jelöltje a bajnokságnak. **Bíró Schubert Ernő (M. U. E.)**

Danish Boldklub af 93. Kopenhagen. Dánia az elsőrangú sportegyesülete pünkösdtől hetében futballcsapatát fővárosunkba küldi s így megkezdődtek a sportértekezések e két ország egyesületei között. A Boldklub Dánia s így Észak-Európa leghatalmasabb sportegylete, 1200 rendes tagja közt 100-on felül az atlétizálás száma. Football csapatában több futóba és Európa hírvélművésze játékos van, közöttük a Steverson fiúkérek több éven át Európa bajnokságát nyerték. A football csapat kiválóságát mi sem bizonyítja jobban, minthogy éveken át megnyerték a dán bajnokságot s legyőzték a Svábiát, Civil-Service s Prussent, különféle országok első klasszisu, sőt bajnoki csapatait.

Sportovní Club Union Prága M. U. E. ellen. Az *Union Prága* a harmadik cseh csapat, mely Budapestre jön, hogy magyar csapatokkal mérkőzzék. Az eddig itt játszott cseh csapatok közül a Slavia teljesen megnyerte fővárosunk sportközönségének szeretetét a „Kral Vihnoradny” első szereplésével fair és szabatos játékával szintén kiérdemelve a nézők rokonszenvét s ugyanez várható az *Union* csapatával szemben. Mint minden első klasszisu prágai csapat, az *Union* is fair játékkal szép össz- és passzjátékkal tűnik ki és mivel a M. U. E. csapata is a jeles tulajdonságokról ismeretes, igen érdekes és vártozatos mérkőzés várható.

Bécsi lóversenyek. A *Trial-Stakes* elmúltával nincs többé érdekessége a bécsi lóversenyeknek. A holnapi versenyek teljesen érdektelenek, csak éppen a *Kincsem*-handicap jöhet számba. *Semperidem* nyerheti meg, míg helyre *Sharbe* jöhet. Jelöltjeink:

- I. *Luxardo—Tó-Almás.*
- II. *Testőr—Don Diego.*
- III. *Semperidem—Sharbe.*
- IV. *Macdonald—Javorina.*
- V. *Hajdu—Axioma.*
- VI. *Csitt—Bakator.*
- VII. *Altom.*

A bécsi lóversenyek eredményét minden más orgánom megelőzve a leghamarabb és legmegbízhatóbban a Telefon Hírmondó után tudhatjuk meg az érdeklődők, mert a Hírmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján közvetlenül az egyes versenyek lefutása után, két futamunkint részletes tudósítást olvastat fel a versenyek eredményéről. A lóversenyeredmények felolvasására, melynek eszmerényét már hat óra tájban felolvasatja a beszélő újság, *kétszeres riadójellet* hívja fel az előzetek figyelmét a Telefon Hírmondó.

VIDÉK.

(Zalamegyei telefon.) Zalavármegye törvényhatósága mint Keszthelyről táviratozta, megkérte indított hogy a megye városai között telefonösszeköttetést létesítsen. Ebben az ügyben Keszthelyen már meg is tartották az értekezést. Tekintve, hogy egy-egy városból csak huszonöt előfizelő szükséges, a telefon üllállítását biztosítottak tekintik.

(Tisztújítás.) Gyöngyösről írják: Az általános tisztújítás ma volt *Majzig* Viktor alispán elnökletével. Polgármesterré *Balogh Gyula*, tanácsosokká *Baki Pál*, *Rábl Mihály*, *Sebastianovics Alajos*, tisztí főügyész dr. *Dicenty Géza*, árvaszéki ügyész dr. *Porossy János*, pénztáros *Heinrich István*, ellenőrré *Losonczy Gyula*, árvaszéki üllöké *Káplány József* és közgyűlése *Györky Ákos* választott meg. A többi tisztviselő a régi maradt.

(A balassagyarmati ügyvédi kamarából) *Balassa-Gyarmat* — mint onnan táviratozta — ma tartották itt meg az ügyvédi kamarai tisztújító közgyűlést. Elnök *Balds József*, titkár *Bán Zsigmond*, ügyész *Farkas Ferenc* és pénztárnok *Szilágyi Mór* lett. A választmány a régi maradt, csak egy kilépett tag helyét töltötték be új taggal, *Koltay Ernővel*.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A hintó.** Rossz üllés esetét azon a hintón, melyet báró *Plozger Rudolff* százados *Ehrenthal* Sámuelről vásárolt. A századosnak tudniillik nem hintó, hanem pénz kellett és *Dröblich Samu* pénzágens közvettette az üzletet. Állott pedig ez az üzlet abból, hogy *Ehrenthal* pénz helyett egy rozoga hintót adott s kapott érte egy 1800 koronás váltót. Ezen a hintón senki sem kocsizott, ott maradt *Ehrenthal*nál, ki *Dröblich Samu* közvetítésével megvette a saját hintáját 2600 koronáért, mely összegből *Dröblich*, a nagy követtető, 60 koronát megtartott magának. Maradt *Plozger* századosnak 2000 koronája. Ennek a fejében a váltólejártnál bepelelték 1800 korona adósság fejében s tetejébe az ez-

rednél is feljelentették. Az így becsapott százados viszont *Ehrenthal* jelentette fel *uzsora és szarolás* vétség miatt. Ebben az ügyben ma kellett volna a fővárosi bíróság tárgyalni de elhalasztották, mert *Plozger* éppen külföldön tartózkodik s a mai tárgyaláson már nem jelenhetett meg.

§§ **A kadarkuti földbírtokos.** A nagyszabású bűnpörben ma végre befejezték a tanak első csoportjának kiballgatását. A felek ügyvédei már megtették a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványukat.

Nyitlér.

Dr. Lichtenberg Kornél

címe a mai naptól

V. ker., Nádor-utca 31. szám.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem teletős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, április 28. A király ma délután majdnem fél óráig tartó látogatást tett *Ahrenberg Julia* hercegnéval.

Bécs, április 28. A helytartó a helytartósági tanács gremiumának egybangu javaslata alapján helyt adott az április 6-iki kereskedősegédválasztások ügyében a bécsi városi tanács ismert határozata ellen *Fick Károly* részéről beadott felajánlásnak, megsemmisítette a városi tanács határozatát, *Fick Károly* és társait megválasztottaknak nyilvánította és a városi tanácsot utasította, intézkedjék, hogy a megválasztottak azonnal megkezdhessek hivatalos működésüket. A helytartó határozata ellen eszleg beadandó panaszoknak nincs halasztó hatályuk.

Cap Haitien, április 28. *Horacio Vasquez* alelnök *Cilbae* környékén proklamálta a forradalmat *Imenez* elnök ellen.

Brux, április 28. Ma reggel a Jupiter-tárnától északra 425 méternyi távolságban ismét két holttestet találtak, még pedig *Kaluba Ferenc* és *Bartold József* bányamunkások holttestét. E szerint a 43 áldozat közül eddig hatot találtak meg.

A cukorkérdés Ausztriában.

Bécs, április 28. A képviselőház ma folytatta a közvetet adók címének tárgyalását. *Mastalka* a pénzügyminiszterrel polemizál és szemére veti, hogy nem törődik azzal, hogy miként lehetne a brüsszeli egyezmény káros hatásain változtatni. Ha a dolgok tovább is úgy folynak, mint eddig, az osztrák cukoripar és mezőgazdaság szomorú jövőnek néz elébe. Nem áll az, hogy a túltermelés tetle szükségessé a brüsszeli konferenciát. A brüsszeli egyezmény elfogadhatatlan. A miniszterelnök ne nézze tétlenül az osztrák cukoripar és résztermelés tönkretételét. (Élénk helyeslés.)

Orvosok Olaszországban.

Róma, április 28. A képviselőházban ma *Santini* kérdésére, vajjon a kormány úgy mint a két előbbi kormány törvényjavaslatot fog-e előterjeszteni az orvosi működésnek üllökidek által való gyakorlatának korlátozása iránt, *Zanardelli* miniszterelnök azt válaszolta, hogy a kormány nem fog erre vonatkozó törvényjavaslatot előterjeszteni, mert *Olaszország egyik legmagyobb dícsőségének tartja, hogy a küllökideket a polgári jogok gyakorlatában egyenlővé tette az olaszokkal.*

A svájci kormányválasztás.

Zürich, április 28. Ma választották *Zürich* kanton kormányát és törvényhozó testületét. Igen heves küzdelem után a régi kormányt újra megválasztották. A törvényhozó testületekbe a szocialisták és radikálisok 27 új mandátumot szereztek, ami a törvényhozást más irányba fogja terelni.

Tüntetések Svédországban.

Stockholm, április 28. Tegnap itt az általános szavazati jog érdekében tüntetések voltak, amelyekhez mintegy 40.000 ember vett részt. Svédország más városából is hasonló tüntetéseket jelentenek. Rendezésük szohol sem volt.

Montenegro panasz.

Konstantinápoly, április 28. *Bakics* montenegroi követ a portánál komolyan felszólt a *Skutáriban* és a *Bojana* folyón való hajózásnál előforduló zaklatások miatt és kijelentette, hogy a montenegroi kormány kénytelen lesz a berlini szerződést aláírt hatalmasságokhoz fordulni.

Felgyújtott pályaudvar.

Santander, április 28. Egy idő óta *elgyűlletlenség* mutatkozott, a miatt, hogy a *santander-bilbaói* vasut-

nak ideiglenesen a boulevardokon elhelyezett pályaudvarát még nem helyezték át máshova; ma egy csoport ember felgyújtotta a pályaudvar, amely teljesen leégett. Az árak nagy tömege elégett. A lakosság közt nagy a felháborodás az eset miatt.

A semahai földrengés.

Pétervár, április 28. Semahában tegnap este negyed nyolc órakor megint erős földrengést éretek, ame yet félóránál később újabb, gyöngébb földrengés követt.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, április 28. A bécsvárosi 4%-os bernházi kölcsön holnapra kitiltott aláírására az előzetes bejelentések a bel- és küllökéről oly nagy számban érkeztek, hogy a két kibocsátó bécsi intézmény, a *Länderbank* és a *Bankverein* az aláírás annak megnyitása után azonnal be lehetett zárni.

Bécs, április 28. A galíciai *Károly Lajos*-vasut államadóssági kötvényekké átalakított részvényeinek visszafizetése illétoleg konverálása végett a kormány új adómentes, 4%-os államvasut kölcset bocsát ki ki 94.200.000 korona nértékben. A kölcsönt névre szóló 400, 2000 és 10.000 koronás államadóssági kötvények alakjában bocsátják ki, amelyek 1902. január 1-étől fogva évenként utólag kamatoznak. Az új államadóssági kötvényeket 1903-tól kezdve legkésőbb 1909. április 1-ig évenként kiorsólják és három hónappal a huzást után pari-árolyományon visszafizetik. A nevezett részvények bírtokosainak joguk van részvényeiket új 4%-os államadóssági kötvényekre becserelelni. Kibocsátó helyek: az osztrák postatakarékpénztár, az osztrák hitelintézet, az osztrák földhitelintézet és a *Rothschild S. M. cég.*

Berlin, április 28. A *Kornfeld* és fia postó-nagykereskedő cég csödbe jutott. A passzívák 700.000 koronát tesznek ki, amiből 200.000 korona a váltóadósság.

Brema, április 28. Az a két német hajóstársaság, amely az amerikai angol hajóstársasági szindikátussal szerződésre lépett, közli, hogy a szindikátushoz tartozó hajósvállalatok a szerződés egész idejére vagyis 20 évre arra kötelezték magukat, hogy a német hajóstársaságok belegegyezése nélkül egy hajóval sem jönek német kikötőbe, viszont a német társaságok kötelezték magukat, hogy mostani iorgalmukat Angliából nem fogják bizonyos meghatározott mértéken túl kiterjeszteni. Tíz év leteltével mindkét félnek joga van a szerződés revízióját kérnie és a szerződéstől visszalépnie, ha a revízió létre nem jön. Azonfelül több más megállapodás jött létre a hajósvállalatok között. Hogy a két csoport minden versengését eleve is kiárják, a két csoport mindegyike bizonyos fokig érdekelve van a másik csoport pénzügyi sikereiben, úgy hogy mindenki fél már a maga érdekében is óvakodni fog a másik féllel való versengéstől, de kikötötték, hogy a szindikátus nem vásárolhatja meg a német társaságok részvényeit és ezek nem szerzeheik meg a szindikátus részvényeit. Egyébként a két csoport barátságos együttműködését állapították meg, ami egybek közt abban jut kifejezésre, hogy más versenyvállalatok ellenében kölcsönösen támogatják egymást és szükség esetén kölcsönösen kisegítik egymást gúzósok bérbeadásával. A közös érdekeket érintő kérdések elintézésére, amelyek közé különösen a meglévő hajók gazdaságos kihasználása tartozik, a szindikátus két képvisele ójéből és a német társaságok két képviselőjéből álló bizottságot alakítottak, amelynek nincs végrehajtó hatalma, hanem a hozzájuk kerülő ügyeket barátságos kiegyenlítés után tartozik rendezni. A szerződés értelmezése körül támadó nézeteltérések esetén választott bíróság dönt. A német társaságok tehát nem törődtek bele a szindikátus alapításával állítólag teremtett keletmen helyzetbe, hanem ellenkezőleg a maguk üzletének föllendülését is várják a nagy amerikai és angol hajósvállalatok egyesülésétől, amely eddig elérhetetlennek látszott, de most valahára mégis létrejött.

New-York, április 28. *(Terményárak.)* (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 9 7/8 (9 11/16). Áprilisra 9.69 (9.52), *Juliusa* 9.63 (9.44). New-Orleansben helyben 9 11/16 (9 9/16). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40). Stand white Philadelphában 7.35 (7.35). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20). — *Zsir:* Western steam 10.35 (10.30). *Rohe* és *Brothers* 10.50 (10.50). — *Tengeri* irányzata engedő. — *Májusra* 69.— (68 3/4). *Juliusa* 68 3/4 (68 3/4). — *Szept-re* 67 3/4 (67 3/4). *Buza* irányzata gyenge. — *Piros* ósmi helyben 82 3/4 (82 3/4). *Májusra* 80 3/4 (81 3/4). *Juliusa* 80 3/4 (81 3/4). *Szept-re* 79 3/4 (80 3/4). *Dec-re* 81 3/4 (82 3/4). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1 3/4 (1 3/4). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5 3/4 (5 3/4). Áprilisra 4.80 (4.75). *Juliusa* 5.— (4.95). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.90 (2.90). — *Cukor:* 2 3/4 (2 3/4). — *On:* 28.25 (27.87). — *Réz:* 11 3/4—12.— (11 3/4—12 3/4). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 28. *(Terményárak.)* (Zárlat.) *Buza* irányzata gyenge. — *Májusra* 78 3/4 (75 3/4). — *Juliusa* 75 3/4 (76 3/4). — *Tengeri* irányzata engedő. — *Szept-re* 61 3/4 (62 3/4). — *Zsir:* *Májusra* 10.— (9.92). — *Szept-re* 10.10 (10.07). — *Szalona* short clear 10.— (9.75). — *Sertésus:* *Májusra* 16.80 (16.82). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFELEK

A világ teremtése.

(Legenda.)

Mikor még a világ sűrű köd volt csupán:
Út az öreg isten menyhéli trónusán.
Naphosszat ásitott, keresztvesen, mélyen;
Az alkotás vágya szunnyadt a lelkében.
Rosszkedvében szólott:

— Fiam, angyalok!

Tudjátok felőlem, hogy erős, nagy vagyok.
Valami forr bennem, csak úgy sejtem, hogy mi?
De nem tudok sehogy belékapaszkodni,
Törje hát a fejét valamennyi angyal,
Talán többre jutok így sokad-magamammal!
— Nosza nekifekszik az isteni tábor,
S boldogul-boldogabb tervekkel tanácsol.
Csak ümmögött az Úr:

— Elég fiam! Hallgass.

Ez nagy ostobaság! Ez pedig unalmas.
Elment az eszitek véletlenül, ha volt!
Ti se fődözitek fel majd a puskaport!
— És nagyokat sóhajt. Maga éle bámul.
Nem bír megnyugodni az indulatától,
Fényes ábrázatot a pirosi harag
Sebes áradattal véges-végig szalad.
Hogy ő az idejét mmmkátlanul töltse!
— Kormányzó botjával belejár a ködbe.
Millióm tűszikra cikázik fel égve...
S odahull mind: az ég csupasz kebelére.
Csak egy szempillantás... s az ijedt angyalok
Látják ragyogni a temérdek csillagot.
... De remegő szóval szól egy bátor angyal:
Uram, e művédett seregged magasztal!
Oh ne vedd rossz néven, ámde nézd — amottan
Úgy bolyong egy csillag: árván, elhagyottan
Szól az Úr:

— Ez a föld! Fura csillagfajta.

Képekre alkotott ember is lesz rajta.
De, sajnos, már késő! Készen vagyok mára...
— Bizuk szegény korosot a maga sorsára.
És az öreg isten, mint minden délután,
Belsőleg szunnyadt el menyhéli trónusán.

Erdélyi Lajos.

— Az olosz vacsora. Ma jelent meg az *Hegység* című folyóirat századi száma. A jubiláris szám megjelenésének ültéből *Geröczy* Zsigmond érdekes visszaemlékezéseket közöl *Fodor József* elhunyt jeles orvosprofesszoráról, a lap alapítójáról. Azok közül való a következők, amelyet *Högyes* Endre tanár írt.

Van egy kis társaság, mely szintén tagjai közé sorolta *Fodort* és *fájlajja*, hogy nem tűdvözölheti többé az ő szerény körében. E kis társaság szintén a fehér asztal mellett tartja esti vacsorálót üléseit. Élemedett garzonok állandó törzskara körül különböző rangu, rendű és foglalkozású futó vendégek, tudományos ülésekről hasz szabadoló akadémikusok, nyugalmazott excoellenások, bankigazgatók, doktorok, egyetemi tanárok, közhivatalnokok stb. töltnek benne el olykor-olykor esti pár órát vidám beszélgetés, anekdotázás, a napi érdekesebb események feletti évelődések között. Ide szeretett járni évek hosszu sora óta *Fodor* is; lit keresett szórakozást és üdülést sokszor sulyos gondjai közepette. lit mondogatta a hogyan vagy? kérdésre az ő szokott stereotip válaszáat: „muszáj jól!” mely kényszerített jó érzés mála itten a vidám beszélgetések között csakugyan elváltozott igazi jó érzésre. Ilyenkor kedélye megnyílt, humoros ületekben változatos csövegéssel mesélte el bajait, küzdelmeit a közegészségi ügyekben fennálló ellátásokkal, sok csalódásait és részben sikereit. Jól esett neki a maga módja szerint kipanaszkodnia magát és rendszeren derült kedélyben hagyta el a társaságot. Nem haragudott meg, sőt jól mulatott később apró, tréfás felülitéséken is. Egyszer egy ily „muszáj jól!” kedélyállapotában megérkezik esti 8 órakor a már együtt ülő társaságba, leül és tanulmányozza az élapot. Tanulmányozása közben főleg monologizálva, félig az asztal mellett ülőkhöz beszélve egy korhóli hangu előadást kezd a korsómáros á la carte étlápljának antihigienikus tartalmáról. Nagyok az adagok, mindenütt ott van a gyomorrontó generálások, ha többé/elt kíván az ember enni, horribilis árak stb., mennyivel másképp van az, mennyivel egészségesebb berendezés az a külüldön a kisebb table d'hôte rendszerrel, amely oloszabb, jobb és egészségesebb is.

— Az meg van itt is! — mondja egy az asztaltársak közül — itt is kapsz jó table d'hôte-vacsorát potom 1 forint 20 krajcárért — behoztuk ezt egy hét óta — próbáld meg csak!

— No hát hadd lássuk!

Az asztaltárs int a pincérnek, hogy tegyen ki magáért. Hozzák az ételeket. Jön az első, jön a második fogás. Kifogástalan jó. Jön a harmadik. Kifogástalan jó. A negyedik pompás. Jön még egy féli üveg francia pezsgő. Na, ez már 1 forint 20 krajcáros vacsorának

csakugyan nagyszerű! Teljes euphoria érzésével vonja vissza *Fodor* gancsát az ételek rosszassága és drágassága miatt és komolyan fejtegette, hogy mennyire okos, előrelátó és élelmes eljárás ez a berendezés a vendég-lóslót. ez a rendszer bizonyára nagy atrakcióit fog üzlete forgalmában előidézni és hogy a korsómáros galantériáját viszozozza is, két egész üveg francia pezsgőt rendel a társaságnak és vacsorarendszer arranzálására emlékeztetére. Nagy gaudium! Később kiderül, hogy a közbeszóló asztaltárs az olosz vacsora előállítására titokban összebeszélte a pincérrel. *Fodor* jóízűen vette a tréfát, mondván;

— Más a theória és más a praxis!

A másik kedves emlékeztést *Csatáry* Lajos mondja el:

Fodor József puritán jellemű ember volt, ki egyáltalában nem szivlelte a fin de siècle-féle szóhá-mosságot, komoly irányu volt mindenben, nem pó-zolt: de elismerte az érdemet és nem táplált ellensé-ges indulatot azok iránt, akik nem voltak vele egy véleményen. Velem együtt fáradozott a közegész-ségügy előbbrevitele körül; de az irányelvekre nézve különböző nézetek voltak. Ő sokat várt a társadalmi akcióitól és buzgó hive volt közegészségi ügyekben is a községi autonomiának, én ellenkezőleg a közegészségügy és közegészségi szolgálat államo-sítását véltem célszerűnek. Ezen azután vitakozunk sokat és sokszor, úgy nyilvánosan, mint a Marchal-társaságban, de azért megengedtem én ötöt valahány-ször erre alkalom nyílt s tréfás rimeimen mindig jó-ízűen nevetett s ő volt mindig az első, ki „halljuk a verset!” felhívással szólított.

Legyen itt néhány példa:

Egy enőki ebéd alkalmával, amelyen *Fodor*, mint az egyetem rektora vett abban részt:

„Ali basa mellett magnificus rector,
Nem tudjuk, hogy miért? de ma nagyon komor,
És esse az isten, de komoly ne legyen,
Haktériumokot ma semmit se tegyen,
Ügytérusokot semmit, bárniképen is tesz,
A irányu kolera nemokára itt lesz.”

Máskor az történt vele, hogy nyakát tulságos mennyiségű *Chrysothann* kente be, mitől bőrgyuladást kapott; ez is megverselődött:

Bakteriomioknak gondos hízlója,
Közegészségügynek előmozdítója,
Kifürod a földet és találsz aranyat,
Üdvözöllek József, mint jó barátomat,
Chrysothannal máskor be ne kend nyakadat,
Kergesd a pokolba házi orvosodat.”

— A gróf ur ősei. Az angol alsóház pénteki ülésén érdekes epizód történt. *Percy* gróf Lynch boer ezredes ügyében szólalt fel és többek közt ezt a kérdést intézte az állam főügyészéhez:

— Tudja-e a főügyész ur, hogy *Galvay* tiszteletreméltó képviselője, *Mr. Lynch* a boer hadseregben harcolt, tehát hazafuraltást követelt el? Hajlandó-e őt ezért ezután is földözni?

Az államügyész nem is felelhetett a kérdésekre, mert felugrott *Yeagh* ir képviselő, aki megtámadt kollegáját a következőképp védte meg:

— Mielőtt a főügyész ur e kérdésekre felelne, tisztelettel kérdezem, tudja-e, hogy *Percy* gróf ősei közül hármat akasztottak fel hazaárulás miatt?

Ez a kérdés nagy derültséget keltett és föléle-gessé tette a főügyész válaszáat.

— Irokézek alkonya. Hűségese szivű kis gimnázisták, a *Jules Verne*-regények s főként a *Bórharisnya* és *az utolsó mohikán* lelkes olvasói gyászba borulnak e hirre. Londonba érkezett a minap az irokézek főnöke, aki népével együtt annyi érdekes munkára inspirálta a leghálásabb gyermekifjúság iróbarátait, hogy egy-két jó szót szóljon *Edvard* királynál a hanyatló, a pusztuló törzsről, amelyet erősen nyomnak a megélhetési viszonyok. De nem engedték a király elé. A rideg külügyi hivatal egyszerűen tudtára adta, hogy a király nem fogadhatja kihallgatáson, ami panaszra van, azt adja be a kanadai kormánytól. A szegény főnök még a tilalom ellenére is be akart hatolni a palotába, de bizony hiábavaló volt minden küz-ködése. Mit tehetett szegény irokéző főnök? Intervuban öntötte ki a lelkét. Az irokéző főnök össze-adta magát az újságokkal, ez a romantika kegye-lemdőlése. A főnök különben azt panaszolta el, hogy a quebeci tartományban lévő területükre mind-jobbban betökölök a fehér ember, noha valamikor III. György király azt ígérte az ő egykor hatalmas törzsenek, hogy ott, azon a területen békeségesen élhet.

— A földünket sem lehet már művelnünk, — siránkozott a *Daily Express* tudósítója előtt — oly szegények vagyunk, hogy birtokainkat potom áron kell elveszitetnünk. Ha a kosárfonáshoz vesztőket vágnak az erdőben, börtönbe csuknak bennünket. Ha orvost akarunk hivtatni, ehhez az ügynök

engedélyre van szükségünk. Egyszer egy oly embertől tagadták meg az orvost, aki már két esztendeje fektült betegem. A kormány öt dollárt utalványozott ki neki. A kormány tavaszok az egész törzsenek csak ötven dollárt ad vetőmagvak beszerzésére. Telen az özvegyek összesen szintén csak ötven dollárt kapnak, s az egész törzsenek 8—10 meleg takarót küldenek. Száz évvel ezelőtt a törzsenek évenként hatvan ezer font sterlinget kapott, a ruhákon, élelmiszereken és gazdasági eszközökön kívül. Most már semmink sincs s közel vagyunk az éhhalálhoz. Falunkban két csapszék van, hol whiskey mérnek. Arra kértem a kormányt, hogy csukassa be őket, de nem tette... Most már tudod, hogy miért szerettem volna a királylyal beszélni. Szomoruan megyek vissza, pénzem elfogyott s nem tehetek semmit.

Aztán, mikor így kipanaszkodta magát az irokéző főnök, pakkolt és haza ment Kanadába, ahol csunya dolgokat fog beszélni a gőgös nagyhatalmokról.

— Ujabb ásatások Pempelben. A magánügyének által történt ásatások az utóbbi években dus eredménnyel jártak. Azonban az oloszok sajnálatlan tapasztalták, hogy a Boscorealeban talált ezüstkin-csek párisba jutottak és az egész olasz sajtó felhábordott, amidőn 1900. évben *De Prisco* képviselő a szintén Boscorealeban felfedezett antik villát pom-pás freskóival együtt saját tulajdonán elhordatta. A sajtó által támasztott lármának meg is volt az a hatása, hogy *Bacelli* közoktatásügyi miniszter a freskók egy részét megvásárolta *Do Priscotól*, mely műkinceseket a nápolyi és pompeii gyűtemények gazdagítására fordította. A megálapodás szerint *De Prisco* öt freskot enged át az államnak minden díj-nélkül, oly feltétellel, hogy a többiek hűlföldre való szállításánál 15.000 líránál több vám nem szedhető. Ily, Olaszországban már nem ösmeretlen uton jutott az olasz kormányt ő érdekes műkinces birtokába, mely egyezségél azonban valószínűleg *De Prisco* képviselő csámolja a jobb üzletet, mert a birtokában maradt freskók igen nagy értéket képviselnek.

— A hal uszásának utánzása. *Lindmann*, a nápolyi zoológiai intézet titkára, akinek foglalkozása közben bő alkalmu nyílt a halak uszásának tanulmányozására, megfigyeléseinek alapján egy magatói járó csónakot készített. Abból a föltételestől indult ki, hogy a hal ruganyos uszószerveit a hullámzástól deformálódnak s azon közben, amikor ismét visszakapják eredeti alakjukat, a víz tömegre lökést gyakorolnak. Ez a lökés aztán a halat előre taszítja. *Lindmann* tehát egy olyan csónakot készített, amelynek melősi és hátsó részén széles rugalmas acéllemezok vannak elhelyezve, melyek a hullámzástól deformálódnak, a hajót előre hajtották. Habár csak kicsiny volt a próbacsonak s e mellett kedvezőtlen, ellenkező irányu szelet kellett leküzdenie, öránként még így is négy kilométer sebességel halad előre, ami arra való tekintettel, hogy a csónak teljesen a maga erejéből mozgott, kezdetnek elég biztató.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar-Francia Biztosító-Részvénytársaság ma tartotta évi rendes közgyűlést *Demiczy* Ferenc elnöklete alatt, amelyen előterjesztették az 1901. üzlet-évrre vonatkozó igazgatósági jelentést, zárványát és mérleget. Az igazgatósági jelentés a következő: A részvénytársaság tőzbitozítási üzletének eredménye az előző évihez képest alig mutat fel lényeges változást. De ha számszerűleg kedvezőbb üzleti haszonról nem is számoltak be a társaság, az eredmény mégis kielégítő, ha figyelembe vesszük azon viszonyokat és nehézségeket, amelyekkel a társaságnak a lefolyt évben meg kellett küzdenie. A gazdasági és kereskedelmi élet minden ágában uralkodott pangás érekenyen beolyósította a társaság üzleti viszonyait. A múlt évi kovábbá kedvező természeti eredmények és az általános üzleti visszacsúszás érezhető volt a társaságnál is azon szoros és bensős kapcsolónál fogva, amelylyl ennek üzlete a gazdasági élettel és az iparüzemmel össze van növe. E sajnos viszonyok éberségre és óvatosságra sarkalták a társaságot és figyelmét üzletállománya javítására és szilárdítására irányították. A jégbiztosítási üzlet eredménye az előző évihez képest ugyan kevésbé kedvező, de azért mégis kielégítő volt, bár az 1898-iki katasztrófális év veszteségeit még mindig nem pótolták teljesen az ezt követő évek nyereségei. A lefolyt üzletév szerényebb eredményének oka az osztályban a bitozítási hajlam oszökkenésében és a kárány emelkedésében található. Az ezen üzletágban követendő irányelveket az intézet a nagy gondal vezetett és a legnagyobb alaposággal feldolgozott statisztikai adatok nyomán szabja meg. Az ezek által vont korlátok legszélesebb határáig ment el az intézet a díjak igazgóság megálapításánál, hogy a társaság és a gazdalközönység érdekeit a lehetőséghez képest összeegyeztesse.

A díjbevetél a társaság által művelt elemi biz-

tosítási ágazatokban 5.143.085 K-ra rug; ezzel szemben a kiadások és pedig: viszontbiztosítások 3.478.029 K, a kifizetési károk és viszontbiztosítási részletek letétele után 1.082.461 K, jutalékok, üzleti igazgatási költségek, valamint leírások 534.486 K. A származásokban kimutatott 167.034 K. nyereség hováordítására az igazgatóság a felügyelő-bizottsággal egyetemben javasolja, hogy abból a részvénytőkének megfelelő 5% osztalék fejében 125.000 K. fizetessék ki, 6024 K. az alapszabályok értelmében az igazgatóságnak és tisztviselőiknek járó jutalék, 6020 K. a tartalékok javára fordítassák; az ezek után fennmaradó összegből pedig 9779 K. a társasági tartalékoknak 180.000 K-ra való kiegészítésére. végül 6000 K. a tisztviselők részére létesített nyugdíjap növelésére fordítassák és a fennmaradó 6010 k. az 1902. évi számlára vitessék át. Mivel a közgyűlés e javaslatokat egyhangulag elfogadta, az igazgatóság indítványát egyuttal elbátorította, hogy a részvényenként járó 10 K. osztalék folyó hó 19-étől kezdve minden 1890. évi augusztus hó 1-én kibocsátott részvények után a 12. számú szelvény átvételé mellett a társaság időpénztáráról kifizetessék. A megejtett választások alkalmával az eddigi igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagokat újból megválasztották.

A magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete vasárnapi tartotta XI. évi rendes közgyűlést **Förster** Nándor miniszteri tanácsos elnöklésével; a jegyzőkönyvet **Strasser** Gyula titkár vezette s **Asbóth** Emil és **Herzog** József hitelesítették. A választmány évi jelentése megemlékezik arról a támogatásról, melyben az egyesület a kormány részesítette s ezért a közgyűlés a kereskedelmi, földművelésügyi s belügyminiszternek, valamint dr. **Nagy** Ferenc államtitkárnak s **Sterényi** József miniszteri tanácsosnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. A közgyűlés elhatározta, hogy az egyesület az alakulóban lévő országos gyáripari szövetségre tagként belép s e célra évi 200 korona tagsági díjat engedélyezett. A munkások balesetbiztosításával is foglalkozott az egyesület s a kötelező balesetbiztosítást hozta az érdekeltektől a társaságokhoz. Az egyesületnek jelenleg egy tiszteletbeli, 53 bel- és 10 külföldi van. **Herzog** József javaslatára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel jegyzőkönyvi köszönetet szavaz **Förster** Nándor elnöknek sikeres tevékenységéért, továbbá **Strasser** Gyula titkárnak és **Fényi** Béla s **Folnay** Sándor gazdának is, valamint a választmányának. Végül úgy az elnökséget, mint a választmányt egyhangulag újra megválasztották; alelnök lett **Röck** István, választmányi tagok: **Asbóth** Emil, **Baumgarten** Henrik, **Kaufmann** Bertold, **Kühne** Ede, **Láng** László, **Thaly** Zsigmond, **Veith** Béla és **Wörner** Jakab. A zárószóadás és az 1902. évi költségvetésszerű terv helyben hagyták; vizsgálókat megválasztották **Baumgarten** Henrket és **Röck** Gyulát.

Telefon. A jövő hó 1-én közvetlen távbeszélő-forgalom lép életbe Budapest és Baden, Bielitz-Biala, Franzensbad, Karlsbad, Krakau, Lemberg, Linz, Marienbad, Olmütz, Pilsen, Reichenberg, Salzburg, Teplitz, Tetschen, Vöslau, Wiener-Neustadt között. Három percig tartó egyszerű beszélgetés díja 4 korona. kivéve **Badent** és **Vöslaut**, amely viszonylatokban 2 korona 60 fillér a díj. Wiener-Neustadtal pedig 3 korona. Sírőrs beszélgetésekért a díjak háromszorosát kell fizetni. Egyebekben e viszonylatokra is a budapest-bécsi távbeszélő-organonra megállapított feltételek irányadók.

Vasárnapi munkaszünet. Több ügyvekedő-cég elhatározta, hogy üzleteiket május hó negyedikétől augusztus végéig minden vasárnapon és ünnepnapon egész nap zárva tartják. Ezek a cégek a következők: Egyesült Magyarhoni Üveggyárak részvénytársaság, Első Magyar Üveggyár részvénytársaság, **Griegl** Henrik, **Kossich** János üveg- és ércgyárainak raktára, parádi üveggyár raktára, **Görög** István, **Szölte** G. fia üveggyárak részvénytársaság, Üveggyári telepek azelőtt **Schreiber** J. és unokáicscei, Zlatnói üveggyári raktár **Nevek** Emil és társai.

Luxuslovak díjazása. A tavaszi második luxuslovásáron a lovak díjazása ma délelőtt ment végbe a Tattersall-telepen, gróf **Andrássy** Sándor elnöklése alatt. A jegyzői teendőket **Jeszzenszky** Pál végezte. A bíráló bizottság tagjai voltak: **Kátfalussy** Sándor, **Kovács** Sebestyén Endre, **Somssich** Andor, gróf **Szapáry** Iván, gróf **Szapáry** Péter, gróf **Szechenyi** Imre, **Csepely** Zoltán Elek. A díjakat a következők nyerték: **Négyes fogatossal:** I. díjat gróf **Vigyázó** Sándor fogata. II. díjat **Döry** Vilmosné fogata. elismerő oklevelet kaptak gróf **Boridi** Egon és gróf **Károlyi** László négyesei. **Hármas lovakkal:** I. díjat gróf **Károlyi** Sándor, II. díjat gróf **Karacsony** Jenő, III. díjat **Bogesch** Félix fogata. **Jukker fogatossal:** I. díjat gróf **Károlyi** László, II. díjat **Döry** Elek, III. díjat **Pogány** Lajos fogata, elismerő oklevelet kaptak **Ijabb Keglevich** István és **Fáy** Béla fogatai. **Hálas lovak csoportjával:** I. díjat **Viczán** Elek, II. díjat gróf **Lubinszky** János, III. díjat báró **Amelin** Guidó hátasai; elismerő oklevelet kaptak gróf **Andrássy** Géza, **Lipthay** Arthur, gróf **Teleki** Gyula és gróf **Ráday** Gedeon hátasai. A díjazott fogatokat d. u. 8 órakor hajták el, amikor valcsiműeg **Daranyi** Ignác földművelésügyi miniszter is jelen lesz. — A vásár hangulata élénk; ma délig 110 lo adatott el, 1200 korona átlagár mellett. A vásár még holnap is tart, de az előhajts csak 1/3-11 óráig történik, ezután már az állami herélt lovak kerülnek elővagyásra. A vásárra külföldi vendők folyton érkeznek és jelentkezik, úgy hogy a vásár eredménye előreláthatólag a legjobb sikerű lesz.

Szarvasmarha- és lóvásár Zombolyán. A torontálmezei gazdasági egyesület 1902. június 15-én Zombolyán gazdasági egybekötött nyerszarvasmarha- és lóvásárt rendez. A vásárra elővezetheti állatait minden torontálmezei állattulajdonos. Bejelentések a torontálmezei gazdasági egyesület titkári hivatalához (Nagy-Becskerek, vármegyeház) intézendők. **A bejelentési határidő 1902. június 1.** Ugy a tenyészszarvasmarhavásár, mint a lóvásár is kiválóan sikerültek ígérkeznek. A lóvásárra mintegy 4-500

drb kitűnő minőségű lovat fognak felbajtani. Kimerítő felvilágosítással szolgál a torontálmezei gazdasági egyesület titkári hivatala.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártól vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtsák 522 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü — 44 l-től 48 l-ig, kivételesen — l. — kg-ként, (vagy 45 k-től 53. — k-ig páronként), középminőségű ürü 38 l-től 42 l-ig, kivételesen — l. kg-ként, vagy 38. — k-től 38. — k-ig páronként, kosokért 38 l-től — l-ig, kivételesen — l-től — l-ig, vagy 51 k-től — k-ig, középminőségű gypasny — l-től — l-ig, kivételesen — l. kg-ként, vagy — k-től — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona, szeptemberi juhok páronként — korona, románai juhok páronként — korona, anyajuhokért — fill. kg-kint (— K-ig páronként), kisleleztelt juhokért — fillér kg-ként (— korona páronként) kecskéik — korona páronként. A vásár irányzata lanya volt s az árak kg-kint 2 fillérrel hanyatlottak.

Budapesti konzum-marhavásár. Április 28-án. Felhajtott 890 darab ökör, 21 darab bika, 25 darab tehén, 3 bivaly. Összesen 489 darab szarvasmarha. Árjegyzések: Elsőrendű szarvasmarha 64-62 koronáig, kivételesen — korona, másodikrendű 49-52 koronáig, silány — K-ig, bikákért 45-52 koronáig, tehénkéért 45-52 koronáig, bivalyokért — koronán métermázsánkat. A lóhajts 200 darabban nagyobb volt, mint múlt héten, azonban az irányzat és az árak változatlanul szilárdak maradtak.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferenfvárosi petróleum-akadónál lévő székeslővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1902. évi április 28-án. Készlet 1-1 darab. Érkezett 980 darab. Összesen 1101 darab. Eladatott 960 darab. Maradt 141 darab. Napi árak: 120-180 kilogramm súlyban 100-106 koronáig, 220-280 kilogramm súlyban 98-106 koronáig. 320-380 kg. súlyban 96-104 K-ig Öreg nehéz páronként 400-500 kilós 92-96 koronáig. Malac — K. Az irányzat élénk.

Bécsi vágomarhavásár. Április 28-án. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st-márki központi vásárosokban ma megtartott vágomarhavásárra felhajtott: 3270 darab magyar fajtájú 379 darab galiciai fajtájú, 986 darab bukovinai fajtájú, — darab német fajtájú, összesen tehát 4635 darab szarvasmarha. Az üzlet irányzata lanya.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élő súlyban, magyar hizőökrök I. minőségű 70-74 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 60-69 fillér, III. minőségű 54-59 fillér, galiciai hizőökrök I. minőségű 72-77 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 64-71 fillér, III. minőségű 58-63 fillér; német hizőökrök I. minőségű 78-82 fillér, kivételesen 83 fillér, II. minőségű 70-75 fillér, III. minőségű 60-69 fillér. Legelő ökör 48-56 fillér, legvott ökör — fillér. Bika és tehén 100 kilogrammonként 68-63 korona. Kivételesen — korona, 100 kilónként, bivaly — korona, a fogasztási adóval együtt.

A budapesti gabonatorzsda.

Budapest, április 28.

Ma erős volt a kínálat, a vételkedv azonban mérsékelt maradt s csak néhány malom vásárolt mindössze 18.000 métermázsza búzát, mely teljesen tartott árak mellett kelt el.

Eladatott:
Buza. Tiszavideki: 100 mm. 80 k. 9 K. 37 1/2 f., 100 mm. 80 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 35 l., 200 mm. 78 k. 9 K. 25 l.
Féjérmegyei: 800 mm. 78 k. 9 K. 35 f., 900 mm. 76 k. 9 K. 17 1/2 f., 800 mm. 76 k. 9 K. 10 f. **Hódmezővásárhelyi:** 1100 mm. 76 k. 9 K. 20 f. **Mezőhegyesi:** 1700 mm. 77 k. 9 K. 32 1/2 f. **Pestmegyei:** 100 mm. 76 k. 8 K. 90 l., 100 mm. 76 k. 8 K. 80 l., 150 mm. 74 k. 8 K. 85 f. **Adonyi:** 4700 mm. 76 k. 9 K. 17 1/2 f. **Tolnai:** 925 mm. 76 k. 9 K. 15 f., 1000 mm. 77 k. 9 K. 15 f.
Mind három hónapra.
Rozs: 200 mm. 7 K. 25 f., 200 mm. 7 K. 25 f., **Árpa:** 400 mm. 6 K. 10 l., 500 mm. 6 K. 10 f., 400 mm. 5 K. 75 f.
Tengeri: 1200 mm. 4 K. 84 f.
Zab: 100 mm. 7 K. 35 l., 100 mm. 7 K. 35 f., 150 mm. 7 K. 10 f., 100 mm. 7 K. — f.
Cinquantin: 100 mm. 5 K. 75 f.
 Késszemeselés mellett.

A készár hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktörzsde s-okásai szerint késszében 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Közvetlen ár		Kilogrammi ár	
		K-100	K-100	K-100	K-100
Tiszavideki	uj	76	8,90	9,20	9,40
		77	9,10	9,30	9,50
		78	9,30	9,50	9,70
		79	9,50	9,70	9,90
Féjérmegyei		76	8,90	9,20	9,40
		77	9,10	9,30	9,50
		78	9,30	9,50	9,70
		79	9,50	9,70	9,90
Hódmezővásárhelyi		76	8,90	9,20	9,40
		77	9,10	9,30	9,50
		78	9,30	9,50	9,70
		79	9,50	9,70	9,90
Mezőhegyesi		76	8,90	9,20	9,40
		77	9,10	9,30	9,50
		78	9,30	9,50	9,70
		79	9,50	9,70	9,90
Pestmegyei		76	8,90	9,20	9,40
		77	9,10	9,30	9,50
		78	9,30	9,50	9,70
		79	9,50	9,70	9,90
Adonyi		76	8,90	9,20	9,40
		77	9,10	9,30	9,50
		78	9,30	9,50	9,70
		79	9,50	9,70	9,90
Tolnai		76	8,90	9,20	9,40
		77	9,10	9,30	9,50
		78	9,30	9,50	9,70
		79	9,50	9,70	9,90
Bánágyi		76	8,90	9,20	9,40
		77	9,10	9,30	9,50
		78	9,30	9,50	9,70
		79	9,50	9,70	9,90
Bécsi		76	8,90	9,20	9,40
		77	9,10	9,30	9,50
		78	9,30	9,50	9,70
		79	9,50	9,70	9,90

Egyéb gabonafajták	Kilós	Kilogrammi ár	
		K-100	K-100
Rozs	uj elsőrendű	70-72	7,20
	másodrendű	—	7,10
Árpa	takarmány	60-62	6,10
	égetni való	60-64	6,70
	sűrűsége való	64-66	0, —
Zab	—	39-41	7, —
Tengeri	bánágyi	—	0, —
	székelyi	—	0, —
Repece	új káposzta	—	—
	bánágyi	—	—
Kéles	—	—	4,50
	—	—	0, —

A határidőfűzet folyamán a következő költségek

Körlétek:
 Áprilisi buza 1902. — — — — —
 Májusi buza 1902. 8,92-8,94-8,90
 Októberi buza 1902. 7,95-7,93-7,96-7,98
 Októberi rozs 1902. 6,82-6,87
 Októberi zab 1902. 5,83-5,82-5,85
 Májusi tengeri 1902. 4,85-4,88
 Júliusi tengeri 1902. 5,02-5,03-5, — — 5,01
 Augusztusi repece 1902. 12,05

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1902. — — — — — pénz — — — — — árú
 Májusi buza 1902. 8,90 8,91
 Októberi buza 1902. 7,92 7,93
 Októberi rozs 1902. 6,86 6,87
 Októberi zab 1902. 5,85 5,86
 Májusi tengeri 1902. 4,83 4,84
 Júliusi tengeri 1902. 5, — 5,01
 Augusztusi repece 1902. 12, — 12,10

Délután fél 5 órákor zárul:

Buza áprilisa 1902. — — — — —
 Buza májusra 1902. 8,89-8,90
 Buza októberre 1902. 7,91-7,92
 Októberi rozs 1902. 6,87-6,86
 Októberi zab 1902. 5,85-5,86
 Májusi tengeri 1902. 4,82-4,83
 Júliusi tengeri 1902. 4,99-5, —
 Augusztusi repece 1902. 12,05-12,10

A budapesti értéktörzsde.

Az előtörzsde üzletének hiányában gyenge irányzattal nyílt meg, az üzlet folyamán azonban magasabb bécsi jegyzésekre és vételre az összes papírok megszilárdultak.

A déli tőzsdén is kedvezőbb maradt a hangulat és különösen bányarétek iránt volt általános érdeklődés a kedvező kartell-hírekre.

Előtörzsde. Osztrák hitelrészvény 669,50-671,25. Magyar Hitelrészvény 688. —. Rimamurányi részvény 508,50. Koronajáradék 97,75. Államvasuti részvény 660,60-662,50. Városi villamos vasut részvények 314. —. Közüti vaspálya-részvény 619. —-620. — korona.

A déli tőzsdén a következő értékekbe volt forgalom: Koronajáradék 97,80-97,75 százalék. Regale váltásig 100,65-101,40 százalék. Bankegyesületi részvény 80. —. Magyar Hitelbank részvény 630. —-639. —. Jelzálogbank részvény 465. —. Osztrák hitelrészvény 673. —-672. —. Kereskedelmi bank részvény 2500. — 2510. —. Észak-Magyarországi Köszénbánya-részvény 195. —-200. —. Fővárosi takarékpénztár részvény 2088. —-2093. —. Magyar cukoripar részvény 1480. — 1450. —. Salgótarjáni köszénbánya-részvény 505. — 510. —. Rimamurányi vasmű-részvény 509,50-508,50. Közüti Vaspálya részvény 622. —-623. —. Városi villamos vasut részvény 314. —-315. —. Déli vasuti részvény 69,50-60. —. Államvasuti részvény 664. — 668,50. Német birodalmi márka 117,27. Frank 93,15 korona.

Utőtörzsde. A 4 órai záratok maradt: Osztrák hitelrészvény 672,50. Magyar hitelrészvény 684,50. Rimamurányi vasműrészvény 508,50. Osztrák-Magyar államvasutirészvény 627,25. Közüti vasut részvény 622,50. Villamosvasut részvény 314. — korona.

A budapesti terménytörzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti igazgató-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag; **Lucerna magyar** 46.—54.— korona, vörös aprószemű 85.—40.— korona, vörös erdélyi — — — — — korona, vörös bánágyi — — — — — korona, közepesemű 42.—46.— korona, nagyszemű 43.—52.— korona. **Disznóság:** budapesti: 57,50-58.— korona, vidéki — — — — — korona. **Táblaszalonna:** légszárazított vidéki — — — — — korona, városi 4 darabot 47,50-48.—, korona, 3 darabos 52.—52,50 korona, üstölt — — — — — korona. **Szilva:** boszniai, szokás szerinti minőség 12,75-18,25 korona, 120 darabos — — — — — korona, 100 darabos 18,50-18,75 korona, 85 darabos 21,50-22.— korona, azonnali szállítással. **Szerbiai szokás szerinti minőség** 12,75-18,25 korona, 100 darabos 17,75-18.— korona, 85 darabos 21.—21,50 korona. **Szilvaivai:** sláviai 19,25-19,50 korona, szerbiai 17,50-18.— korona, azonnal való szállítással.

A bécsi gabonatorzsde.

Bécs, április 28. (A *Budapesti Napló* telefonje-entése.) A múlt heti javult irányzat e hétre is áttért és a piac a newyorki némileg magasabb árjegyzések által adott direktívát követte. Ami csekély vásárlási kedv mutatkozott, azt az az aggodalom

idézte elő, hogy az időjárás valószínűleg még hideg-
gebre fordul. Zárlatok a hangulat meg nyugodtabb
lett s az árfolyamok elvesztették emelkedésüket, csak
éppen buza és rozs maradt 5 fillérnyi előnyben, zab
pedig 10 fillérrel javult. Buza május-juniusra 9.04—
8.05, őszre 8.07—12.08, rozs május-juniusra 7.32—
7.28, őszre 6.90—6.92, zab május-juniusra 6.95—7.02,
őszre 6.22, tengeri május-juniusra 5.13—5.12—5.15,
július-augusztusra 5.28. Zárlatok buza május-
juniusra 9.03, rozs őszre 6.91, tengeri május-juniusra
5.11, július-augusztusra 5.25, zab május-juniusra
6.97—6.99 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde barátságosan hangulatban nyílt meg
a kedvezőtlen időjárás eredményeire.

A déli tőzsde hangulata javult, az irányzat is
kedvezőbb lett.

Zárlat csöndes, Berlinre bányarészvények ja-
vultak.

Bécs, április 28. (Magyar értékek zárlata) 4%-os
aranyjárdék 119.33, Tisza- és szegedi kölcson sorsjegye 160.50.
Magyar vasúti kölcson ezüstber 100.70. Magyar keleti vasúti
állami kötvény 120.65. Magyar érszámoló- és pénzváltóbank
—, Rimanuranyi vasútrészvény 509.—, Magyar korona-
járdék 97.65, 4%-os Magyar földterem. kötvény 69.15.
Magyar hitelbank részvény 691.—, Magyar nyeregmény kölc-
son sorsjegye 203.—, Kassa-oderbergi vasúti részvény
381.—, Magyar keres. bank —, Magyar cukoripar —.

Bécs, április 28. (Osztrák értékek zárlata) 4 2/3%-os
papírjárdék 101.60, 4%-os osztr. aranyjárdék 120.45, 1860-os
sorsjegye 153.25, Osztrák hitelsorsjegye 433.—, Angol-osztrák
bank —, Bécsi bankjegyesület 453.25, Osztrák-magyar
bank 1597, Déli vasút 59.—, Dunagőzhajózási részvény
876.—, Dohányrészvény 291.—, Császári és királyi arany
11.33, Német bankváltók 117.17, 4 2/3%-os ezüst járdék 101.45.
Osztrák koronajárdék 96.50, 1864-iki sorsjegye 249.—,
Osztrák hitelintézeti részvény 672.75, Unionbank 547.50.
Osztrák Láncherbank 425.50, Osztrák-magyar államvasút
663.25, Elbavölgyi vasút 465.50, Alpeji bányarészvény 378.—,
20 frank arany 19.66, Londoni váltóár 240.15 Bécsi Iramway
Litt B. —, Bécsi Iramway Litt A. 284.25, Lupót köhő 342.—,
Az irányzat szilárd.

Bécs, április 28. (A Budapesti Napló tudósítójának
telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a
következők voltak: Osztrák hitelrészvény 672.—, Magyar
hitelrészvény 691.—, Angol-Osztrák bank 271.50, Bécs bank-
jegyesület 453.50, Union bank 548.—, Láncherbank 426.50,
Osztrák-magyar államvasút részvény 663.—, Déli vasút 59.—
Ehbavölgyi vasút 465.—, Eszaki vasút részvény 458.—,
Dohányrészvény 291.50, Rimanuranyi vasút 509.—, Alpeji
bányarészvény 378.—, Májusi járdék 101.65 Magyar korona
járdék 87.65, 1864-iki sorsjegye 107.50, Német birodalmi
márka 117.20—117.25—117.30 napoleon'or 19.06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 28. (Tőzsdéi tudósítás.) A hét biztatás
nyánában változatlan üzleti hangással kezdődött. Csak az
iparértékek picicán fejték ki némi tevékenység a speku-
láció. Minthogy azonban ezekben a papirokban csak kassza-
zólt volt, itt is vonatolt volt a forgalom. Később azonban
szén a tén visszavásárlásokra és rapnavideki számlára való
általános keresletre határozottan javult az irányzat. Egyé-
bent a forgalom nagyon koraolt volt és az árfolyamok alig
változtak. Magánkamatláb 15 3/4%.

Berlin, április 28. (Zárlat) 4 2/3%-os papírjárdék
101.75, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.—, Elbavölgyi vasút
—, Magyar koronajárdék 98.25, Osztrák-magyar állam-
vasút 142.40, Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltóár
30.25, Magyar vasúti beruházási kölcson 101.50, Alpeji bányá-
részvény —, Disconto-Commandit 187.25, Általános villa-
mossági Edison 179.—, Geisenkirchem 164.80, Laura-kohó
201.10, 4 2/3%-os osztrákjárdék 101.75, 4%-os magyar arany-
járdék 102.50, Osztrák hitelrészvény 211.60, Déli vasút
16.90, Köröly Lajos vasút —, Orosz bankjegyek 216.—,
4%-os új orosz kölcson 96.75, 10%-os dohányrészvény —,
Olasz járdék 101.25, Magyar hitelbank —, Dynamit Irst
172.75, Harpeni 166.75, Az irányzat szilárd.

Berlin, április 28. (A Budapesti Napló tudósító-
jának távirata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjárdék

101.—, Magyar koronajárdék 98.—, Osztrák hitelrészvény
211.25 Osztrák-magyar államvasút 142.50, Déli vasút 16.75
Eszaki vasút —, Elbavölgyi vasút —, Orosz bank-
jegyek készpénz —, Buschthradri —, Orosz bankjegy
216.— (Ultimo) Lombard —.

Páris, április 28. (Zárlat) Osztrák-magyar állam-
vasút 719.—, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.90, Osztrák
Láncherbank —, 3%-os francia járdék 100.77, Ottoman-
bank 605.—, 3 1/2%-os francia járdék 102.50, Apesi bányá-
részvény —, Déli vasút 95.—, 4%-os magyar arany-
járdék 103.—, Párisi bankrészvény 1019, Olasz járdék
101.22, francia törleszt. járdék 100.12, Osztrák földhitel-
intézeti részvény —, Török dohányrészvény 319.—,
Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, április 28. (Zárlat) 4 2/3%-os papír-
járdék 101.65, 4%-os osztrák aranyjárdék 102.55, Magyar
koronajárdék 98.15, Osztrák-magyar bank 114.75, Déli vasút
16.90, Elbavölgyi vasút 117.10, Londoni váltóár 204.72,
Bécsi bankjegyesület 114.80, Vilamos részvény —, 3%-os
magyar aranykölcson 51.80, 4 2/3%-os ezüstjárdék 101.75,
4%-os magyar aranyjárdék 101.20, Osztrák hitelrészvény
211.30, Osztrák-magyar államvasút 142.30, Eszaki vasút
—, Bécsi váltóár 852.16, Párisi váltóár 131.10,
Unio bank —, Alpeji bányarészvény 190.—, Az irányzat
csendes.

Frankfurt, április 28. (A Budapesti Napló tudó-
sítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom
Osztrák hitelrészvény 211.30, Német bank —, Disconto
—, Berlini kereskedelmi bank —, Geisenkirchem
—, Harpeni —, Laura-kohó —, Olasz járdék
—, Csendes.

Hamburg, április 28. (Zárlat) 4 2/3%-os ezüst-
járdék 101.55, 1860. sorsjegye 153.75, Déli vasút 16.90, 4%-os
osztrák aranyjárdék 102.80, Osztrák hitelrészvény 211.30,
Osztrák-magyar államvasút 142.25, Olasz járdék 101.10, 4%-os
Magyar aranyjárdék 101.25, Az irányzat nyugodt.

**Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi
csarnok jelentése.**

Április 28. A sertésüzlet irányzata csöndes.
A) Hízók sertések ára: I. A Magyar elsőrendű:
Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban)
98—100 fillérig. Oreg közép (páronként 300—340 kilogramm
terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320
kilogrammmal feletti súlyban) 103—104 fillérig. Fialat közép
(páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 103—104 fillé-
rig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súly-
ban) — fillérig. — II. Magyar szédett: Nehéz
(páronként 280 kilogramm feletti súlyban) — fillérig.
Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillé-
rig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban)
— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként
320 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Közép
(páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillé-
rig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban,
— fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl).
Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban)
fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban)
— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280
kilogrammmal feletti súlyban) 100—102 fillérig. Közép (páron-
ként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 98—100 fillé-
rig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 98—100
fillérig.

Sertés-üzlet szám 1902. április 28. napján volt
készlet 41.091 darab. — 1902. április 27. napján felbajta-
tott 1510 darab. 1902. április 27. napján elszállított 1733
darab, 1902. április 28. napjára maradt készletben 40.378
darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 28. —

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter a mezőésáthi m.
kir. adóhivatalhoz Vogel József privigei adóhivatali gyakor-
nokot adószített. Lyaehovich Jenő nagyszőlősi adóhivatali
gyakornokot adószített. Szacsavay Béla marosvásárhelyi adó-
hivatali gyakornokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben
kinevezte. A m. kir. dohányjövédéki központi igazgató Schmidt
Imre dohányjövédéki központi igazgatósági segédtitkárrá,
Bányai Aladár dohányjövédéki központi igazgatósági fogal-
mazó-gyakornokot ideiglenes minőségű dohányjövédéki köz-
ponti igazgatósági fogalmazóvá, dr. Kovács Ferenc végzett
joghagoltat m. kir. dohányjövédéki központi igazgatósági se-
gédtitkár fogalmazó-gyakornokká nevezte ki.

Külföld. O felseje a király Sabcics Andras, Trsat
közigazgatási község jegyzőjének, a községi szolgálat terén
szertett érdemei elismerésül az arany érdemkeresztet adom-
ányozta.
Anyakönyvezetők kinevezés. A belügyminiszter Sopron-
vármegyében a tartalmatlan anyakönyvi kerületbe tartozó Sik-

lós községet „siklósi anyakönyvi kerület” elnevezéssel önálló
anyakönyvi kerületté alakította és ezen kerületbe Múties
József által emeli isko ai tanított anyakönyvezetővé nevezte
ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasság-
kötésnél való közreműködéssel is megbizta.

N a p i r e n d.

Naptár. Kedd, április 29. — Római katolikus: Pé-
ter. — Protestáns: Szibilla. — Görög-ország: (április 16.)
Huszvét k. — Zsidó: Niszaiu 21. Achar seh. — Nap ké:
4 óra 31 perckor. — Nyugszik 6 óra 52 perckor. — Hold
kéli: 12 óra éjjel. — Nyugszik: 9 óra 21 perckor este.

A földmívelésiügyi miniszter fogad délután 5 órakor.
Tavaszi nemelőti tárlat a városligeti Múcsarnokban
d. e. 9-től este 8-ig. Belépődíj 1 korona.

A Műbarátok Körének szelence, 6-ra és miniaturo-ki-
állításá d. e. 10—6 óráig látható. Ferenciek-tere 4. sz. Be-
lépődíj 50 fillér, csütörtökön 1 korona.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata nyitva délelőtt 9 órától
este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva délelőtt 9 órától
1 óráig. — Többi tárlai 1 korona belépődíjjal megte-
kinthetők.

Technológiai iparmúzeum délelőtt 9—1-gig.
Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72) d. e. 9—1-gig.
A főtárlat intezet múzeuma (Stefánia-út 14.) nyitva
d. e. 10—1-gig. Belépő-díj nincsen.

Múzeumi könyvtár délelőtt 9 órától 1 óráig.
Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-gig.
Állatkert a Városligetben nyitva egész nap, Belépődíj
60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatói, kereske-
delmi szakönyvtár és keleti múntatár: V. kerület Váci-körút
32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig.
Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemterületi
gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az igt
levezetőseg árusításokat is eszközöl) a városligeti ipar-
csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután
3 órától 6 óráig. A külföldi kiállítások központú üzlet-
vezetőseg (Magyar kereskedelmi részvényársaság) V. Váci-
körtút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —
Budapest, április 28.

A magas levegőnyomás északnyugati Európát borítja,
az alacsony pedig délnyugaton és központon.
Európaiban az idő hűvös és délnyugaton meg délen
erős volt.

Hazánkban a hőmérséklet jelentősen süllyedt: az
ország északi felében, hol a hegység között havazott, erősebb
éjjeli fagyok voltak: dér fordult elő a kis és nagy Alföldön,
meg Erdélyben is. Eső sok helyütt esett.

Küldés: Váltakozókn, szeles, hűvös idő várható, éjjeli
fagygal és helyenként esapadékkal; később hőemelkedés.

V i z á l l á s.

	Apr. 28. m é t e r	Apr. 29. m é t e r	
Inn	Schleding — 2.45 1.92	Tisza	M. Szécsen — 0.63 0.65
Duna	Passau — 3.21 2.64		Tekcsizka — 0.49 0.44
	Linz — 5.41 0.64		V. Nándy — 0.71 1.23
	Bécs — 0.85 0.60		Tokaj — 1.95 2.59
	Pozsony — 2.84 2.42		Tisza-Füred — 2.74 3.34
	Komárom — 3.28 3.24		Szolnok — 3.24 3.24
	Budapest — 3.40 3.65		Csongrád — 3.45 3.94
	Paks — 3.22 3.35		Szeged — 3.87 4.20
	Mohács — 4.43 4.26		Török-Bocsa — 3.27 2.45
	Gombos — 5.47 5.08		Tisza — 4.23 4.23
	Ujvidék — 4.40 3.20		Birta — 0.90 0.65
	Pancsova — 8.31 3.56		Topolya Hód — 0.85 0.89
	Orosva — 3.70 3.19		Bodrog Zemplén — 2.24 2.40
Mérv	Magyarfalva — 0.10 0.63		Zecsa — 2.44 2.45
Vág	Zelina — 1.19 1.41		Erdőd H.-Német — 0.64 0.64
	Trencsén — 0.77 0.89		Borodná Margita — 0.62 0.68
	Szered — 1.42 1.62		B.-Ujlutu — 0.3 0.32
Rába	Sz.-Göthárd — 0.58 0.95		Ócsa — 0.44 0.44
	Sárvár — 0.66 0.49		N.-Várad — 0.20 0.18
	Győr — 2.45 2.68		Bélnyes — 0.68 0.68
Dráva	Pécs — 1.66 1.66		Tenke — 0.18 0.18
	Zákány — 0.58 0.95		Gyrahona — 0.39 0.39
	Bárca — 1.57 1.44		Borosjenő — 0.62 0.62
	Eszék — 3.— 2.24		Bókák — 0.68 0.68
Mura	M.-Szerdah — 1.70 1.60		Gyuma — 0.84 1.92
Sáv	Zágráb — 0.58 1.24		Gy.-Fehérvár — 0.62 0.62
	Szilcsk — 1.12 1.67		Branyicska — 1.06 0.80
	Mitrovica — 3.43 3.18		Soborsin — 0.— 0.—
Szamos	Décs — 0.16 0.24		Arad — 0.54 0.44
	Smán — 0.58 1.24		Makó — 0.62 0.62
	Kraszna N.-Majtény — 0.38 0.31		Temes K.-Kostály — 1.16 0.94
Latorna	Munkács — 0.22 0.24		Kisvárd — 1.16 0.90
Laborca	Honfalu — 0.38 0.32		Temesvárt — 0.62 0.62
Ung	Ungvár — 0.25 0.50		Bocskorát — 0.62 0.67

Magyar Könyvtár
Szerkesztő: **RADÓ ANTAL**
Kiadja: **LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)**
cs. és kir. udvari könyvkereskedése
sz. áprilisi sorozat a következő:
Jókai Mór. Márczius 15-iki szöszatok. — 283.
A szabadságharczából.
A korsorus költő legeszbé márcz. 15-iki ünnepi beszédei
és érdekes reminiscenciái a szabadságharcz idejéből.
Kemechey Jenő. Bodrogközi történetek. — 281.
A vidéki gentry-élet jeles festőjének négy szép elbe-
szélése.
Maeterlinck. A vakok. — A havatlan vendég. — 282.
Fordította: dr. Marquies Géza.
A symbolista irodalom főképvisezőjének két legrihe-
sebb darabja. Magyar nyelven itt először jelenik meg.
Tacitus. Germánia. — 279.
Ford. és jegyzetekkel ellátta: Tonelli Sándor.
A klasszikus irodalom egyik legnevezetesebb remeké-
nek jeles új fordítása.
Megrendelhetők **LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. ÉS FIAI)**
CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN, BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 21. SZÁM.
és minden könyvkereskedésben.

Veszek
zálogházi cédulát
régi arany ezüst-árut bril-
lens és gyémánt árútt a
legmagasabb árak mellett
FRIED A.
órás és ékeszerész
Kerepest-ut 2. szám.
ÉN Z T
SORSJEGYEKRE
az ÉRTÉKPAPIROKRA
(vételvezető) tal-
szós szerinti kisebb
reszletokban) is bá-
rmily összegért igen
előzőn ad
Kövyary Ármin
bank- és váltó-társulat
osztályvezetője, tel.árny
IV. k., Ferenciek-ter 9
Gróf Csizsák-palota.

GUMMI
és halhólyag-különlegességek,
valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és
ártalmatlan. Romló 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucata, halhólyag 2,
3, 4, 5, 6 frt tucata, Capoties ameriana 2, 3, 4, 5 frt
tucata, pártai szivacs 2, 3, 4, 5, 6 frt tucata,
Pessarium oedulium frt 1.50—2.50-ig. Diana-óv haribaj-
kötél 2 frt 50, 3 frt 50 kr. darabja.
Magyar Orvosi Múszertárban
Budapest, Kerepesi-út 32. M.,
a Rókus-kórház templomával szemben. — Árjegyzék in-
a 10 ftrnyi megrendelésnél 20%-engedmény.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 29-én.
Prevosti Franceschina assz. vendégfőléptével.
A sevillai borbély.
Vig opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzerzte Rossini.
Személyek:
Almaviva Gábor Figaro Takáts
Bartolo Hegedűs Bortha Válot
Rosina Prevosti Fr. Fiorillo Dalnoki
Basilio Kornai Örtiszt Ney B.

Utána:
Rococo.
Ballet 1 felvonásban.
Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 29-én.
Francillon.
Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Dumas Sándor. Fordította Paulay Ede.

Személyek:
Riverolles Ujházi Célestin Faludi
Riverolles L. Gyenes Inas Narcisz
Grandredon Nádai Riverollesné Márkus
Symeux Caszár Smithné Helvi
Carillac Nádai B. Annette Vivvári M.
Pinguet Rózsahégyi Eliza Koczéri

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 29-én.
Herkules munkái.
Operett 3 felvonásban. Irták G. A. de Caillavet és Robert de Fiers. Fordította; Kesztelyi Ernő. Zenéjét szerzerzte: Claude Terrasse.

Személyek:
Herkules Sziklai Amphiton Delli
Palemon Boross Hannon Iványi
Orpheus Dálnoki Lysias Kalocsai
Augias Ráthonyi Omphala Szelestey
Lysias Mátrai Erichlona Margó Z.
Xantias Giréth Opora Almássy L.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 29-én.
Az őrnagy ur.
Böhözát 3 felvonásban. Irták Mars és Kéroul. Fordította Heljai Jenő.

Személyek:
Montgiron Fenyvesi Michu Gyözö
Labourdette Hegedűs Dingois Vendrei
Fréville Tanyai Maloizel Szerényi
Champeaux Góth Paulette Varsányi
Moulard Tapolcazi Héloise Nikó
Lardinet Rónaszéki Dingoisné Haraszthy

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésben Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25-13) sz. a.

NÉPSZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 29-én.
Pálmay Ilka asszony vendégfőléptével.
Az izé.

Operett 3 felvonásban. Irtá Leon Viktor. Zenéjét szerze Weinberger Károly. Fordította Dr. Marton Miksa és Heljai Jenő.
Személyek:
Taponet Kovács M. Babarol Németh
Taponetné Siposné Vaucresson Szerdahelyi
Gabriella Pálmay Saturnin Tollagi
Felicion Raskó Casacoret Hegyi
Aristid Szirmai Denise Dóri

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 29-én.
Miss Isadora Duncan
ókori görög és klasszikus táncal.
Kezdeté 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 29-én.
Az édes lányka.

Operette 3 felvonásban. Irták Landesberg és Stein. Zenéje Reinhardt Henrikől. Ford. Komor Gyula.
Személyek:
Liebenburg B. Sziklay Plevni Prosper Izó
Adél Jámor Max Csizsér
Liebenburg R. Mihályi Anatol Rónay
Winter Lóla Perényi M. Mici Billik
Láng Ferenczy Fanny Keleti
Weyringer Kállay Klappantyú Körmendi

Kezdeté 7 órakor.

Pénzközlés sorsjegyekre.
majdnem a teljes árfolyamig, olcsó kamatra.
Elzálogosított sorsjegyeket
szájt pénzzel váltunk ki, azokra nagyobb és olcsóbb kölcsönt adunk. Kérjük a zálogjegy beküldését. Vidéki megbízásokat gyorsan eszközöl és ingyen felvilágosítással szolgál!

Szalai és Társa bank- és váltóüzlete
Budapest, Erzsébet-körút 12. (Dohány-utca sarok.)

Országos Magy. Képzőművészeti Társulat.
Tavaszi Nemzetközi Kiállítás
a városligeti Múzeumban.
1902. április hó 5-től 1902. május hó 15-ig.
Nyitva délelőtti 9-től délután 6 óráig.
Buffet
Csütörtökön esti 11-ig zeneestély.
Belépődíj 1 korona. Vasárnap 1 óráról 40 fillér.

FŐVÁROSI ORFEUM
Nagymező-utca 17.
Minden este
Mitzi-Gitzi-Kirschner
szubrett.
Alburtus és Bartram
buzogány-zongoristák.
Chassino
árnyék-művész,
Luna asszony
Milla Barry mint vendég, Mariot stb. főléptével
Tarka Színpad
és a teljes áprilisi műsor.
A kávéház télikerterében reggel 6 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

NŐI KÉZIMUNKÁK
hímző, kötő-, borgoldó-pamutok és selymek, nemkülönböztetve hímzőszöveteket rendkívül nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók.
Bérczi D. Sándor
kézimunka-dyáparosnál
Budapest, Király-u. 4.
264 oldalú képes árjegyzékem 2000 eredeti kézimunka-rajzzal a Budapesti Napló vidéki előfizetőinek ingyen és bérmentve küldöm.
hímzőgépek első-
Viktória-rendő 6 kor. Pónt-
Lace-munkák és ahhoz tartozó összes anyagok rendkívül nagy választékban vannak raktáron. Mintákkal szívesen szolgálok.

660,000 korona nyerhető
a következő 7 darab eredeti sorsjeggyel:
3 Józsi-sorsjegy,
1 Bazilika-sorsjegy,
1 magyar vörös-kereszt-sorsjegy,
1 olasz vörös-kereszt-sorsjegy,
1 3/5-os osztrák főhatalm-nyeremény-jegy.
ÉVENKINT 14 HUZÁS.
Legközelebbi húzások már május 1-én és 15-én: A fentvezetett hét darab eredeti sorsjegyet eladók 40 havi 6 koronás részletfizetésre. Az első részletnek postaiutányával való beküldése után azonnal megküldjük a sorsjegyek sorsozatát és azonnal tartalmazó ügyvényt részleteket, melyek után az összes nyertemények a vevőt illetik. — Az első két részletnek egyszerre való beküldése esetén három részletet nyugtáznak, tehát egy részletet ingyen. — A teljes beküldés befizetésével fennmaradó sorsjegyek a vevő korlátlan birtokba mennek át, a ki azokra még körülbelül 40 évig járhat, mely idő alatt minden sorsjegy okvetlenül nyer.
SZALAI és TÁRSA
bank- és váltó-üzlete, a m. k. szab. osztályos-járatok főosztója
Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. (Dohány-utca sarok).
Fenközlésön sorsjegyekre és értékpapírokra.

Figyelem!!
KOHN HEILMANN és FIAI
— os. és kir. udvari szállítók az —
'ANGOL SZABÓHOZ'
címzett legnagyobb férfi- és gyermekruha-áruház csak
Bpest, IV., Károly-körút 12. sz. alatt van.

Vigyázz! Saroküzlet!
Tulhalmozott raktár miatt
eredeti gyári áron
tehát potom olcsó kiárusításhoz jut
2000 tea- és kávé.
1000 darab
Porcellán étkezőkészlet
komplett 6 személyre, duan aranyozott és rémek festésű
Étkezőkészlet 5.95 Teakészlet finom 3.70
Étkező, modern 7.25 Teakészlet rococo 4.70
Étkező, rococo 8.50 Kávékészlet 3.50
Étkező, renaissance 10.50 Kávékészlet rococo 4.75
Mocca, platauval 4.50
Mondó service 4.75
Vésott íveg service 7.50
Ortner Rezső és Társa
porcellán fest. gyár raktára
Teréz-körút 32. saroküzlet.
Vidéki rendelésnél kérjük a vasúttalomat.

Petánovits
METROPOLE-SZALLÓJA
A télikerterben ma
Pongrácz Lajos Kolozsavárról
kitünő zenekara játszik.
Heckenast Gusztáv
hírneves zongora-törmében
BUDAPEST, most Gizella-tér 2. sz. (a Váci-utca sarkán)

ALAPTATOTT 1865.
ALAPTATOTT 1865.
Kaphatók a leghíresebb bel- és külföldi zongorák planinók és harmoniumok. — Ehrbar és fiai bécsi; Schiedmayer stuttgarti udvari zongora-gyarak egyedül képviseltele.
Nagy kölcsönz-Intézete. Árjegyzék Ingyen.

Jutalomdíjazott a
SACHS ÁRMIN-féle
első magy. cs. és kir. szabadalmazott
hordozható jégsekrengyár,
Budapesten, Gyár: VIII. Bezéredy-u. 19. és
Irártárhelyez: VIII. József-körút 16.
Kitüntetve a nagy milleniumi éremmel.
Ajánlja újonnan szerkesztett jégkészítőkelt a sör, bor, tej, víz, hús, étel stb. behtítésére, valamint tartályait fagyalt számára a gépeit annak előállítására, minden nagyságban és alakban, nemkülönböztetve szabadalmazott legújabb és leggyakorlatibb fémházból és üvegház csapját és hordóknakát, szeleptők szőrhöz, melyek folyton a legnagyobb választékban raktáron tartanak, a legolcsóbb árak mellett. Árjegyzékek és ábrák ingyen megküldtetnek

Börszék- ipar
butorborszékajtds és bútfaragás.

KENDI ANTAL
Budapest, V., Károly-u.2.

az orvanguellikusokla-épiletben.
Nagy raktár valdó borszék-
kok és karos székekben, jóval
olcsóbb árban, mint eddig.
Használt nádaszékok átala-
titása borszékekre olcsó
árakban.
Vidékimgrendelések gyors
és pontos eszközése.

DÓCZI M.
cipő sz

Budapest legmegbízhatóbb
legnagyobb és legolcsóbb
cipő-raktára
Kerepesi-ut 10.
Gombos füz. v. cugos lakk-
cipő férfi 4. női... 2.50
Férfi v. női boxbőr füzös 3.50
Füz. v. cugos orosz lakkból
férfi 3.80, női... 2.90
Lakk regatta férfi 3.50, női 2.50
Férfi Chevroux 4.50, női... 4.-
Férfi v. női cugos cipő... 3.30
Lakk kivágott... 1.50-2
Egy csatos 2.30, kereszt-
csatos... 2.50
Fehér v. rózsaszínű cipő 1.80
Fehér leánybőr cipő... 3.-
— Árjegyzék, csomagolási,
szállítólével ingyen. Vi-
dékre 10 frton felül franco.
Nem tetsző árút becsereleők

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Fővárosi Nyári színház
Szerda	Sába királynője	Balassa Bálint	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	Az édes lányka
Csütörtök	Rienzi nyitánya	A szerencse	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	
Péntek	Carmen	Nők barátja	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	
Szombat	Szép Galathea Szerelmi kaland	Endre és Johana	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	
4. u. Vasárnap este	—	A bor	Kuruc Feja David	Egy görbe nap	Fiino	
	A nürnbergi mesterdánok	Balassa Bálint	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	

LE DÉLICÉ
Legjobb Vergé szivarkapapír.
Legkedveltebb Vergé szivarkahüvely.
Minden dohánytözsében kapható.

Minden szó egyszerű beiktatása... nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

HIRDETÉSEK

A hirdetésre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Léveléll tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Apró hirdetések... Minden szót egyszerű beiktatása... nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

Breuer nővérek... Teréz-körút 64. szám alatt. Deutch Miksaáné... Andrássy-ut 20.

Eckstein Bernát... hirdetői iroda V. ker. Fűző-utca 4. szám. Engelmann Mór... győrszajonyomda IV. ker., Kálvin-ter 2. szám.

Franka Pál... könyvkereskedés IV., Győr-Csikó-utca 16. szám. Kossuth Lajos-utca. Kigly-14r. (Koronaherez-utca sarkán).

Fischer J. D. ... hirdetői iroda IV., Gerő-utca 1. szám. Goldberger A. V. ... hirdetői iroda IV. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozsef... Andrássy-ut 60. Goldberger Mór... könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 17. szám.

Haasenstein és Vogler... hirdetői iroda V. ker., Dorottya-utca 9. szám. Jambrik György... Kereszt-ut 50. (Jakovác-utca sarkán).

Kernberg Rozália... dohányszőző VIII. ker., Múzeum-körút 18. Leopold Gyula... hirdetői iroda VII., Erzsébet-körút 64. I. m.

Mosse Rudolf... hirdetői iroda Ferenciek-tér 3. Mezei Antal... hirdetői iroda IV. ker. Eke-ut 9. szám.

Nemetsek A. J. ... újság-árusa V. ker., Föld-ter 3. szám. Nagel Ottó... könyvkereskedő Múzeum-körút 3. szám. (Z. A. M. Színház hátsó sarkán).

Rohozai Hona... dohányszőző VI. ker., Váci-körút 33. szám. Sopronyi V. ... dohányszőző VIII. ker., Váci-utca 1. szám.

Szántó Mór... dohányszőző IV., Kelemen-utca 14. szám. Schwarz József... hirdetői iroda V. ker., Marok-utca 4. szám.

Schönvald Ferencné... dohányszőző Ferenc-körút 12. szám. Tenczer Gyula... hirdetői iroda IV. ker., Szerviz-ter 8. szám.

Toldi Lajos... könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 2. szám. Weitzenfeld Jakab... király-utca 1.

Zíper és König... személynéző IV. ker., Andrássy-ut 4. szám. Minden apróhirdetés, melyet ez este 6 óráig feladnak, már ma nap megjelentetik a Budapesti Naplóban.

G. Margit 17. ... Minután 1/8 órakor már késő... szót van, kérem lemet a városi fedélzeti könyvtárban... (Király-utca 1).

Hilda. ... Levelet várom, 2-án délután... vagy délután? Bold-tudban... értesítést várok. (12196)

Előkelő urhély! ... Bőve alakja szüntelenül... szíven... Május 10, 15, 17-én... 4-6 óráig Deutch Ferenc szobrán... építve várok... ha azonban... nem jelenhet meg... 31-én... írt fogok itt. Összefoglalás... 'Névtelenül.' (12194)

Édes szivem! ... Dehogy tudok rád haragudni!... Csak szeretni, mindig jobban... és jobban szeretni tudok... és ami természetesen, annyival több... és több is a fájdalom. Igen... pontos és türelmes voltam... az... róla fedélzeti könyvtárban... tudod. Igazán bízom és további... reményi kölcsönözök Téged... végzetlen szerető, szíveskedés... eszközök és mihamarabb... risztósi... (12202)

Reakom! ... Szerencsén megkerestem... tihol mindent tudtam... szíven... levelet küldök. Csokoládé... gége, mint k. anyagjainkat... drága szülőinket és az összes... rokonságot a te bű, forrás... róla... (12194)

Édes szivem! ... Meglátod én vagyok az oka... mindennek úgy hiszed? Én nem... Akarom veled beszélni és... te lebeszél! Pedig úgy... kéne... nem lehet hamarnak... máskor... fordítva mint te... a... ki... (12201)

Reakom! ... Szerencsén megkerestem... tihol mindent tudtam... szíven... levelet küldök. Csokoládé... gége, mint k. anyagjainkat... drága szülőinket és az összes... rokonságot a te bű, forrás... róla... (12194)

Édes szivem! ... Meglátod én vagyok az oka... mindennek úgy hiszed? Én nem... Akarom veled beszélni és... te lebeszél! Pedig úgy... kéne... nem lehet hamarnak... máskor... fordítva mint te... a... ki... (12201)

Reakom! ... Szerencsén megkerestem... tihol mindent tudtam... szíven... levelet küldök. Csokoládé... gége, mint k. anyagjainkat... drága szülőinket és az összes... rokonságot a te bű, forrás... róla... (12194)

Édes szivem! ... Meglátod én vagyok az oka... mindennek úgy hiszed? Én nem... Akarom veled beszélni és... te lebeszél! Pedig úgy... kéne... nem lehet hamarnak... máskor... fordítva mint te... a... ki... (12201)

Reakom! ... Szerencsén megkerestem... tihol mindent tudtam... szíven... levelet küldök. Csokoládé... gége, mint k. anyagjainkat... drága szülőinket és az összes... rokonságot a te bű, forrás... róla... (12194)

Édes szivem! ... Meglátod én vagyok az oka... mindennek úgy hiszed? Én nem... Akarom veled beszélni és... te lebeszél! Pedig úgy... kéne... nem lehet hamarnak... máskor... fordítva mint te... a... ki... (12201)

Reakom! ... Szerencsén megkerestem... tihol mindent tudtam... szíven... levelet küldök. Csokoládé... gége, mint k. anyagjainkat... drága szülőinket és az összes... rokonságot a te bű, forrás... róla... (12194)

Édes szivem! ... Meglátod én vagyok az oka... mindennek úgy hiszed? Én nem... Akarom veled beszélni és... te lebeszél! Pedig úgy... kéne... nem lehet hamarnak... máskor... fordítva mint te... a... ki... (12201)

Kicsi szivem! ... A 'Jószeg' várak a kiadóban... 12300

Comme il faut. ... Nyilván valami ok tartotta... vizet... 12308

Herminke. ... Még mindig nem érdemelt... választ... 12303

Egy 35 éves. ... Irzások esemény, érdekes... öngyógyász, ki... 12308

KERESLET. ... Idősebb... butor-üzlet... rész... 12308

Német szobalány. ... ki a varrásban is járatos... szobalány... 12308

Elsőrangú nevelőnő. ... német származású, de kitűnően... beszélik... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Használt. ... férőruhák, fehérnemű, sz... 12308

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

Eladó. ... Miskolc legújabb helyén... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

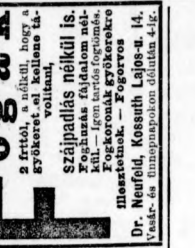
BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

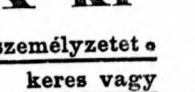
BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

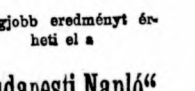
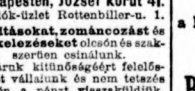
BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330

BUTOR... részletfizetésre... 4330